BASME
DE PE TIGRU ȘI EUFRAT

POLIROM

BASME DE PE TIGRU ȘI EUFRAT

Ilustraţii de Radu Răileanu

© 2009 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

Basme de pe Tigru şi Eufrat / selecţie, trad. şi note
de George Grigore; il. de Radu Răileanu. – Iaşi : Polirom, 2009
ISBN 978-973-46-1444-8

I. Grigore, George (trad.)
II. Răileanu, Radu (il.)

82-93-34=135.1

Printed in ROMANIA

BASME
DE PE TIGRU ŞI EUFRAT

Selecţie, traducere din limba arabă
şi note de George Grigore

POLIROM
2009

Drumul primejdiei

ândva, demult, trăia un sultan care avea trei feciori, unul de la prima lui soață, de care se despărțise, şi doi de la cea de-a doua, care-i era acum alături. Feciorului de la prima soție i se spunea Muhammad, iar ceilalți doi se numeau Mahmud şi Ahmad.

Sultanul o ura pe prima lui soție, pe care o alungase de la palat cu mult timp în urmă. Aceasta locuia cu fiul ei Muhammad la marginea cetății, într-o căsuță amărâtă. Muhammad alerga cât era ziulica de lungă ca să facă rost de cele trebuincioase traiului pentru el şi mama sa, pe când ceilalți doi frați ai săi se lăfăiau într-o viață lipsită de griji, înconjurați de bogății fără număr.

Într-o zi, se întâmplă ca sultanul să fie cuprins de o boală ce-l duse la orbire. În zadar încercară vracii vremii să-l vindece, căci nu izbutiră să-i dea de leac. După luni de căutări, veni la palat o ghicitoare care, după ce-l văzu, îi spuse:

— Ca să te vindeci, îți trebuie lapte de leoaică adus pe spatele unui leu...

Sultanul porunci degrabă ca aceluia care-i va aduce leacul să i se pregătească o răsplată cum nu s-a mai văzut. În ciuda recompensei trâmbițate pe toate ulițele cetății, nimeni nu se încumetă să purceadă la o atare aventură. Văzând sultanul că vremea trece fără de nădejde, îi chemă la el pe cei doi fii ai săi, Mahmud şi Ahmad, şi le porunci să plece în lume să-i aducă leacul trebuincios. Cei doi îşi aleseră cei mai iuți cai şi porniră de îndată la drum, în ovațiile curtenilor care se strânseseră cu mic, cu mare pentru a le ura izbândă în această încercare.

Când Muhammad auzi de plecarea celor doi frați ai săi, îi ceru mamei lui să meargă degrabă la palat şi să-l roage pe sultan să-i îngăduie şi lui să plece cu frații săi după leac. Sultanul, în deznădejdea lui, îi îngădui, ba, mai mult, îi dădu un cal din grajdurile sale şi merinde de drum de la bucătăria palatului.

Muhammad se urcă în şa şi porni în galop pe urmele fraților săi. Când îi ajunse din urmă, aceştia se uitară la el cu dispreț şi-l luară la rost:

– Ce faci aici? De ce te ții după noi?

– Sultanul este şi tatăl meu, nu numai al vostru. Este şi de datoria mea să caut leacul care să-l tămăduiască...

– Aha, tu îi aduci leacul?! Şi noi ce cusur avem?

– Îngăduiți-mi să vin cu voi! Trebuie să vă fiu de folos cumva...

– Altceva decât slugă nu vedem ce ți s-ar potrivi.

– Lăsați-mă să merg cu voi şi voi face ce vreți voi.

– Bine, atunci. Haide!

Merseră ei ce merseră, până se întâlniră cu un moşneag îmbrăcat numai în alb, ce stătea la o răspântie de drumuri. Îi dădură binețe după obiceiul locului, coborâră de pe cai, se aşezară dinaintea lui şi îi povestiră de ce plecaseră la drum. Moşneagul, după ce le ascultă povestea, le spuse:

– Ascultați, băieți... acesta este drumul siguranței – şi arătă către primul drum; acela este drumul tihnei – şi le arătă drumul din mijloc; iar acela este drumul primejdiei – şi arătă către ultimul drum.

Muhammad îl întrebă atunci nerăbdător:

— Care dintre aceste drumuri ne-ar duce către ţinta noastră?

— Fiule, răspunse bătrânul, aceste drumuri sunt necunoscute. Nimeni nu ştie unde duc.

Muhammad se întoarse către fraţii săi şi le zise:

— Trebuie să străbatem toate aceste drumuri, căci nu ştim care dintre ele este cel bun. Fiecare trebuie să o apuce pe un drum...

— Eu o iau pe drumul siguranţei, zise Mahmud.

— Iar eu, pe drumul tihnei, zise Ahmad.

— Atunci, eu o iau pe drumul primejdiei...

Îşi luară rămas-bun de la bătrân, care le ură să izbândească în această călătorie. După cale de o poştă, drumul siguranţei se contopi cu drumul tihnei, aşa că Mahmud se trezi mergând alături de Ahmad. Nu după mult timp ajunseră într-o aşezare fermecătoare, plină de tot felul de ispite. Cheltuiră toţi banii pe distracţiile locului şi, când aceştia se terminară, fură nevoiţi să muncească, unul la chebabgiu[1], altul la paceagiu[2].

1. Chebabgiu - persoană care face sau vinde chebab (carne tocată amestecată cu mirodenii, friptă la frigare deasupra jăraticului).
2. Paceagiu - persoană care face sau vinde *pacea* (fiertură de căpăţâni de oaie).

În acest timp, Muhammad continuă să înainteze pe drumul său până când oboseala puse stăpânire pe el. Istovit, zări cu ultimele puteri un palat strălucitor ce se înălța chiar în fața lui. Se hotărî să se târască până la zidul acestuia ca să se odihnească la adăpostul lui, apoi, după ce se va fi odihnit, să-şi continue drumul. Cum ajunse la zidul palatului, se trânti lângă el şi porni să sforăie, cuprins de un somn adânc. Pe când dormea, ieşi din palat o fată de o frumusețe răpitoare, plină de viață, care se grăbi să-l trezească:

— Scoală, scoală-te! Ce te-a adus aici?

— Am venit să caut un leac pentru tatăl meu.

— Aceasta este casa unor djinni[1]. Dacă vin şi dau peste tine aici, or să te înfulece pe loc. Înaintea ta au mai mâncat vreo patruzeci de voinici.

— Dar tu ce faci pe-aici?

— M-au furat de la ai mei şi m-au pus să-i slugăresc.

— Şi acum ce-i de făcut?

— Ascultă-mă bine! Mama lor este înăuntru, fierbe mâncarea în oale. Dacă eşti isteț, du-te fără să te simtă şi suge lapte de la pieptul ei...

— Şi dacă sug de la pieptul ei, ce se va întâmpla?!

1. Djinn – geniu, demon.

— Atunci djinnii or să te socoată fratele lor fiindcă ai supt acelaşi lapte ca şi ei...

Fata se întoarse în palat, iar Muhammad, în urma ei, se strecură fără să facă nici cel mai mic zgomot. Din uşa bucătăriei, o văzu pe mama djinnilor, care era cu spatele şi amesteca de zor într-un cazan uriaş. Muhammad rămase câteva clipe buimac uitându-se la părul ei vâlvoi şi la sânii uriaşi pe care-i purta pe umeri. Fără să mai stea pe gânduri, se repezi spre ea, îi înşfăcă un sfârc şi prinse să sugă din el cu nădejde. Mama djinnilor se întoarse atunci şi, văzându-l, îi zise:

— Acum tu eşti precum copiii mei. Povesteşte-mi care îți este necazul.

Îi povesti totul despre boala tatălui său şi despre leacul pe care plecase să-l caute în lume. După ce termină povestea, mama djinnilor îl ascunse într-o odaie şi-i spuse să stea liniştit acolo până când îi lămureşte ea pe djinni, care urmau să se întoarcă acasă din clipă în clipă, ce este cu el. Când fiii ei se întoarseră din colindările lor, le povesti ce s-a întâmplat. Aceştia se duseră de îndată la Muhammad şi îi ziseră:

— De vreme ce ai devenit fratele nostru, spune-ne cu ce am putea să te ajutăm!

— Păi, îmi trebuie lapte de leoaică adus pe spinarea unui leu.

— Noi nu ştim de unde să luăm lapte de leoaică, dar te vom duce la mătuşa noastră, sora mijlocie a mamei, şi îi vom pune pe copiii ei să te ajute.

Către seară, unul dintre djinni îl luă în cârcă şi zbură cu el cât ai clipi la casa mătuşii sale. Palatul acesteia era aidoma primului ; până şi slujitoarea era tot o preafrumoasă fată. După ce djinnul îi povesti mătuşii sale ce se întâmplase, aceasta îşi adună de îndată feciorii şi le ceru să-l ajute pe Muhammad. După ce se sfătuiră între ei, aceştia îi spuseră :

— Pădurea este în ținutul celeilalte mătuşi a noastre. Te vom duce la ea şi îi vom pune pe fiii ei să te ajute.

Unul dintre djinni îl luă atunci pe Muhammad în cârcă şi zbură cu el la casa mătuşii sale. Şi palatul acesteia era aidoma primelor două palate, iar ca slujitoare avea tot o preafrumoasă fată. După ce mătuşa cea mare a djinnilor află care este povestea lui Muhammad, îi chemă la ea pe feciorii ei şi le ceru să-l ajute în găsirea leacului. Mai--marele lor îi spuse atunci lui Muhammad :

— Noi o să te ducem până la marginea pădurii. Acolo vei întâlni un leu care nu poate să închidă ochii de durere, căci un ghimpe ascuțit i-a străpuns laba. Tu, dacă eşti isteț, trebuie să te strecori lângă el nevăzut şi să-i smulgi ghimpele din labă. După aceea, ascunde-te iute până când se potoleşte leul, apoi ieşi din ascunzătoare şi cere-i laptele care-ți trebuie.

Din nou, unul dintre djinni îl luă în cârcă şi zbură cu el până la marginea pădurii. Lăsându-l acolo, îi spuse:

— Mă voi întoarce să te iau după ce termini treaba pentru care ai venit.

Muhammad se uită în jur şi văzu un leu care zăcea nu departe de el, gemând de durere, cu laba ridicată în sus, uriaşă din pricina umflăturii.

Muhammad se apropie tiptil, ascunzându-se după copaci, până ajunse chiar în spatele leului. Leul se întoarse către el, cercetându-l cu ochii mijiți, însă Muhammad nu-şi pierdu cumpătul. Trase aer în piept, se repezi la piciorul acestuia şi îi smulse ghimpele care îl chinuia. Leul scoase un răget de înlemni întreaga pădure de groază. Muhammad sări iute într-un tufiş ca să se ferească de mânia leului. Ca din pământ, zeci de lei se strânseră în jurul leului cel mare, ca răspuns la

cumplitul său răget. După puțin timp, leul se domoli şi începu să strige prin pădure:

— Cel ce m-a tămăduit să iasă din ascunzătoare, căci nimic rău nu i se va întâmpla.

La auzul acestor vorbe, Muhammad ieşi din tufişul în care se ascunsese. Când îl văzu, leul îl rugă să-i spele bine rana şi să i-o oblojească cumva ca să se vindece complet. După ce Muhammad îngriji rana cu îndemânare, cum îi ceruse leul, acesta îi zise:

— Pentru binele făcut, dorința ta va fi poruncă pentru mine. Orice ai cere se va îndeplini.

— Aş vrea lapte de leoaică adus pe spatele unui leu.

— Nimic mai uşor!

Aşadar, îi mulseră lapte de la o leoaică şi îl puseră într-un burduf pe care-l aşezară pe spinarea unui leu ca să-l care. Muhammad le mulțumi, apoi, însoțit de leul care căra burduful, se îndreptă către marginea pădurii, unde îl găsi pe djinn aşteptându-l răbdător. Acesta îl felicită pentru reuşită şi, luându-i în spinare pe el şi pe leu, zbură la palatul mamei sale, care se bucură nespus de întoarcerea lui Muhammad, apoi îi dărui cinci cămile încărcate cu aur şi, pe deasupra, pe fata cea frumoasă care-i era slujnică. După

aceasta, îl rugă pe fiul surorii sale mijlocii care-l adusese acolo pe Muhammad să-l ia, dimpreună cu leul şi darurile de la ea, şi să-l ducă acasă la mama lui, sora ei. Zis şi făcut : djinnul îl duse pe Muhammad într-o clipită. Acolo, sora mijlocie îi dărui lui Muhammad cinci cămile încărcate cu aur şi, pe deasupra, pe fata cea frumoasă care-i era slujnică. După aceasta, îl rugă pe fiul surorii sale mezine care-l adusese acolo pe Muhammad să-l ia, dimpreună cu toate darurile, şi să-l ducă acasă la mama lui, sora ei. Mai iute decât gândul, ajunseră la palatul mezinei, care îi pregătise, ca şi surorile sale mai mari, cinci cămile încărcate cu aur şi, pe deasupra, i-o dărui şi pe fata cea frumoasă din casă.

Muhammad îşi luă rămas-bun de la familia de djinni şi le mulţumi îndelung pentru ajutorul dat, apoi îşi luă cele cincisprezece cămile încărcate cu aur, cele trei fete preafrumoase şi leul care căra burduful cu lapte de leoaică şi se aşternu la drum. După ceva vreme de mers ajunse într-o aşezare omenească. Se opri să se odihnească. Trase la un han mare unde găsi loc şi hrană din belşug pentru necuvântătoarele ce-l însoţeau. Pe când se învârtea prin piaţă ca să mai cumpere una-alta, îi văzu pe fraţii săi, Mahmud şi Ahmad, ce slugăreau, unul

la chebabgiu, celălalt la paceagiu. El îşi dădu seama din prima clipă cine erau, însă aceştia nu-l recunoscură, căci călătoria şi încercările prin care trecuse Muhammad îl schimbaseră întru câtva. Îi chemă la el şi le ceru să-i aducă mâncare la han. Când veniră cu bucatele la han, le propuse să lucreze pentru el în schimbul unei simbrii uriaşe ce ar fi încântat pe oricine. Când auziră cât vor câştiga, nici nu stătură pe gânduri, ci se învoiră pe dată. Muhammad le spuse că mai are o condiție, şi anume să-i însemne cu fierul roşu pe umăr ca pe sclavi. Având în vedere suma de bani, primiră fără să crâcnească şi această ultimă condiție. După ce îi însemnă cu fierul roşu, se pregăti de plecare. Când cei doi frați văzură în alaiul din fața hanului leul care căra burduful cu lapte, îşi dădură degrabă seama cu cine au de-a face şi cine este cel care i-a însemnat cu fierul roşu: nimeni altul decât fratele lor Muhammad. Îşi muşcară buzele de necaz, pe când inimile le clocoteau de mânie. Porniră aşadar la drum şi, după ce străbătură o bună bucată de pustie, cămilele începură să dea semne că sunt însetate. Găsiră în mijlocul pustiei un puț adânc, atât de adânc încât nimeni nu se încumeta să coboare în el să umple ciutura cu apă. Cum arşița se întețea,

Muhammad nu mai stătu pe gânduri şi se hotărî să coboare el însuşi. Le spuse fraților săi:

— Voi mă veți ridica după ce voi coborî în adâncuri. Trebuie să facem rost de apă pentru caravana noastră, altfel vom muri cu toții de sete prin pustietățile acestea.

După ce spuse aceste vorbe, se legă cu o frânghie de mijloc şi se avântă în hăul fântânii. La început nu văzu nimic: o beznă de nepătruns îl împresura din toate părțile. Când se mai obişnui puțin cu locul, zări ca prin ceață o fată de o mare frumusețe ce stătea cuminte lângă un vultur uriaş, cufundat într-un somn greu.

— Ce faci aici, frumoaso?

— Nu fac nimic. El m-a adus – şi arătă cu privirea către vulturul adormit.

— Păi, fugi de lângă el!

— Nu pot decât dacă moare.

— Bine, atunci o să-l omor.

— Nu poate fi omorât decât cu sabia lui.

— Unde îi este sabia?

— O găseşti deasupra lui... Trebuie să o tragi uşurel, fără ca el să te simtă, şi apoi să duci la îndeplinire ce ai zis...

Muhammad se urcă fără cel mai mic zgomot pe umerii fetei şi, uşurel, trase sabia vulturului, apoi fata îi spuse:

— Când îl loveşti, o să-ţi spună „îndoaie-te". Tu să-i spui atunci că părinţii tăi nu te-au învăţat să te îndoi, căci dacă tu te îndoi, el se îndreaptă la loc.

Muhammad îl împunse atunci pe vultur cu vârful sabiei, iar acesta mormăi supărat:

— De unde a venit puricele acesta care mă tot pişcă?

Apoi, simţind în nări miros de om, sări iute în picioare, burzuluindu-se la Muhammad:

— Tu ce vrei?

— Vreau să ne batem în săbii.

— Tu să te baţi cu mine? Ha, ha, ha... Asta-i bună!

Muhammad se năpusti asupra vulturului şi îl lovi din toate puterile cu sabia. Vulturul se prăbuşi pe loc strigând:

— Îndoaie-te!

— Nu mă îndoi, căci părinţii mei nu m-au învăţat să mă îndoi.

Umplu apoi ciutura cu apă şi scutură de frânghie ca fraţii lui să o tragă sus. Astfel, adăpară cămilele şi leul, fetele băură şi ele şi se spălară de praful drumului. Apoi îi spuse fetei din fântână:

— Urcă pe frânghie!

— Bine! Ia inelul acesta... când vrei ceva, îl freci şi pe loc ţi se îndeplineşte dorinţa...

Muhammad luă inelul şi, după ce şi-l puse pe deget, fata îi mai zise:

— Eu o să urc înaintea ta, căci fraţii tăi îţi vor tăia frânghia. Aşadar, dacă ai urca tu primul, am rămâne amândoi în aceste hăuri. Îţi făgăduiesc că o să-ţi rămân credincioasă pentru totdeauna. Aici, în fântână, după ce o să ies eu, or să vină două capre: una neagră şi alta albă. Dacă te va împunge capra neagră, o să cazi în catul cel mai de jos al puţului; dacă te împunge capra albă, o să ajungi cât ai clipi deasupra, pe pământ.

Cei doi fraţi ai lui aruncară frânghia şi fata se căţără iute pe ea. Când văzură că este o fată, şi nu Muhammad, nu-i tăiară frânghia, ci o ajutară să iasă din puţ. După aceea, aruncară din nou frânghia şi Muhammad prinse să urce pe ea cu nădejde, însă pe la jumătatea drumului fraţii săi îi tăiară frânghia, iar el se prăvăli în adâncul puţului. Cum sta el aşa buimac, se trezi cu cele două capre care se împungeau de zor. Când îl văzură, se năpustiră asupra lui. Capra cea albă nu-l nimeri cu coarnele sale rotite, în schimb capra cea neagră îl lovi atât de tare, că îl aruncă în cel mai de jos dintre caturi. După ce se mai dezmetici un pic din năprasnica lovitură, porni să cerceteze acest tărâm care nu semăna cu nimic

din ceea ce văzuse până atunci. La tot pasul întâlnea djinni de cele mai felurite forme şi mărimi, precum şi alte fiinţe nemaivăzute de el până atunci. Istovit şi mort de sete, bătu la uşa unei case din care ieşi o bătrână :

— Ce vrei, omule ?

— Aş vrea puţină apă.

— Avem apă, dar scorpia doarme chiar la pârâiaş şi ne îngăduie să luăm apă doar o dată pe an, atunci când una dintre fiicele regelui djinnilor îi este oferită drept ospăţ. Astăzi o să-i fie dăruită fata cea mijlocie.

Muhammad hotărî să meargă la pârâiaş să bea apă, căci nu mai putea îndura setea mistuitoare. Ori bea apă, ori îl omoară scorpia ! Când ajunse la pârâiaş, o găsi pe scorpie tolănită pe mal, trăgând la aghioase, iar lângă ea o preafrumoasă fată de djinn, ce o privea cu ochii măriţi de groază. Muhammad se apropie tiptil şi, când ajunse lângă ea, scoase paloşul şi o despică în două. Până ca sângele scorpiei să năpădească apa, Muhammad se repezi să ia câteva înghiţituri, iar fata luă un pic din sângele scorpiei şi-l mânji pe Muhammad pe cap, apoi se făcu nevăzută.

Muhammad plecă de la pârâiaş şi merse fără ţintă o vreme, căci nu ştia rostul acelei lumi şi nu

avea habar unde s-ar fi putut duce. Deodată, îşi aduse aminte de inelul dăruit de fată şi începu să-l frece. Peste câteva clipe, inelul îi răspunse:

— Robul tău este în faţa ta! Porunceşte!

— Vreau să ies la lumină, să calc din nou pe pământul oamenilor.

— Noi suntem acum pe tărâmul djinnilor, iar aici nu am nici o putere. Du-te la regele djinnilor, el o să te ajute să ajungi deasupra, pe pământ.

— Ce să-i spun?

— Du-te la palatul lui, unde astăzi se va strânge tot norodul din regatul său fiindcă fata sa vrea să-i mulţumească celui care a ucis scorpia şi a izbăvit-o. Când îl va recunoaşte, va arunca în el cu o rodie.

Muhammad se duse la palatul regelui djinnilor, unde-i găsi pe toţi djinnii adunaţi. Fiecare djinn pretindea că el este adevăratul ucigaş al scorpiei, însă fata ţinea rodia în mână fără să pară că ar fi gata să o arunce în cineva. Cum se apropie Muhammad de ea, îl şi pocni cu rodia, iar străjerii îl luară pe sus şi-l duseră dinaintea regelui lor.

— Tu, aşadar, mi-ai izbăvit fata de la moarte şi ai dat drum liber tuturor către apă. Cere-mi orice vrei!

— Aş vrea să urc pe pământ.

— Nimic mai simplu.

Regele djinnilor îi dădu poruncă unuia dintre supuşii săi să-l ia degrabă în cârcă şi să-l ducă în zbor pe tărâmul oamenilor. Acesta spuse că are nevoie de şapte hălci de grăsime şi şapte duzini de pâine. Regele djinnilor dădu poruncă să i se pregătească cele cerute fără de zăbavă. După ce i le dădu lui Muhammad, djinnul îl luă în spate şi porni în zbor către tărâmul nostru, spunând:

— Cum ajung la un tărâm, dă-mi o halcă de grăsime şi o duzină de pâini.

Zis şi făcut. Când ajunseră la tărâmul al şaptelea, Muhammad scăpă ultima halcă de grăsime, care se prăvăli în hăul puțului. Atunci, pentru ca djinnul să nu se oprească din zbor, tăie o bucată din coapsa sa şi i-o îndesă acestuia în gură. Când ajunseră pe pământ, djinnul scoase din gură bucata din trupul lui Muhammad, căci nu o înghiţise, şi, lipindu-i-o la loc de parcă nici nu fusese desprinsă vreodată, îi zise:

— Cum să mănânc din carnea unui om care ne-a făcut atât de mult bine? N-aş putea face aşa ceva nici dacă aş muri de foame!

După ce-şi luă rămas-bun de la djinn, Muhammad porni voinicește către cetatea tatălui său, dar nu

înainte de a se înveşmânta în aşa fel încât să nu fie recunoscut de nimeni. Când ajunse în cetate, află acolo o mare tulburare, deoarece fata pe care o salvase din fântână ridicase deasupra cămilelor, leului şi femeilor din caravana lui o cupolă de fier pe care nu o putea străpunge nimeni, nici măcar întreaga oştire a sultanului adunată laolaltă. Muhammad se apropie de fată, îi şopti că s-a întors şi o rugă să țină vraja până a doua zi. În acest timp, el frecă inelul şi, când acesta îl întrebă ce doreşte, îi răspunse:

– Vreau veşminte negre de cavaler şi un cal negru.

Cât ai clipi, apărură lângă el un cal negru şi focos ce bătea din picior gata de plecare şi veşmintele de cavaler. Fără a mai zăbovi, se îmbrăcă cu veşmintele acelea şi se aruncă în şaua calului, pornind în galop către palatul tatălui său. Oştirea care era deja adunată acolo ca să străpungă cupola de fier îi ieşi în întâmpinare, străduindu-se să-l oprească. Nimeni însă nu putu să stea în calea viteazului cavaler, care pătrunse până în sala tronului, luându-l prizonier chiar pe sultan, tatăl său. Sultanul, orb aşa cum îl lăsase, îi zise:

– O, viteazule şi neînfricatule luptător! De ce ne duşmăneşti atât de tare? Ce eşti? Rege, prinț, sultan?...

— Sunt sultan, însă voi mi-ați furat sultanatul.

— Cine eşti ? repetă neliniştit sultanul.

— Eu sunt fiul tău, sultanul Muhammad. Eu sunt cel care ți-a adus leacul pentru ochi, bogăţii nenumărate şi femei neîmblânzite.

Nimeni nu-l crezu până ce nu ceru să li se dezvelească umerii fraților săi ca să se vadă pecetea pe care le-o pusese cu fierul roşu. Când toți se convinseră de adevărul spuselor sale, continuă :

— Şi nu numai atât. O să vă arăt minunea minunilor. O să ridic cupola de fier şi o să-i dau tatălui meu leacul pentru ochi.

Frecă inelul şi-i porunci în şoaptă, ca nimeni să nu audă, să împrăştie acea cupolă în fărâme, iar cei aflați sub ea să fie liberi din nou. Cupola se prefăcu pe dată în țăndări, iar cele trei fete, cu cămilele şi leul, veniră lângă el. Luă atunci un pic de lapte de leoaică din burduful de pe spatele leului şi îi dădu tatălui său pe la ochi. Nici nu termină bine treaba, că acesta strigă uimit şi fericit că vede iarăşi. De bucurie, îl numi pe Muhammad sultan în locul său, în uralele norodului adunat la curte. Apoi puse să fie pedepsiți cei doi fii ai săi, Mahmud şi Ahmad, şi trimise să fie chemată din nou la palat prima sa soție, mama lui Muhammad…

Nu după mult timp, noul sultan se însură cu fata salvată din ghearele vulturului şi trăiră ani mulți şi fericiți...

Hasan prostănacul

Odată, demult, trăia un tânăr cam prostănac şi tare leneş. Niciodată nu se învrednicise să facă ceva; ca atare, dormea într-o casă căzută în paragină, iar peste zi se învârtea pe lângă dugheana unui vânzător de năut fiert, mulţumindu-se cu cojile rămase de la cei ce mâncau. Şi aşa îşi petrecea întreaga vreme.

În zilele acelea, regele îşi adună divanul ca să pună la încercare isteţimea minţii celor trei fiice ale sale. Prima intră în sala tronului fata cea mare, care fu întrebată pe dată de rege:

— Spune-ne, cine învârte treburile unei gospodării, bărbatul sau femeia?

— Bineînţeles că bărbatul, răspunse prinţesa fără să stea măcar o clipă pe gânduri.

Tare mult s-a bucurat regele la auzul răspunsului şi, drept mulţumire, a şi măritat-o cu un prinţ din marele său regat.

Apoi fu chemată fata mijlocie, căreia i se puse aceeaşi întrebare, la care dădu acelaşi răspuns ca şi sora ei, iar regele o mărită tot cu un prinţ din regatul său.

Veni şi rândul mezinei. La întrebarea pusă de rege, răspunse sigură pe sine:

— Fără nici cea mai mică îndoială, bunăstarea unei case depinde numai şi numai de femeie.

Când îşi mai reveni un pic din uimire, regele încercă s-o convingă că este întocmai pe dos:

— Desigur, eşti foarte tânără şi de aceea ai greşit. Nu-i nimic, cu timpul vei înţelege.

— Nici nu mă gândesc să schimb vreo vorbuliţă din ceea ce am spus, pentru că acesta este adevărul adevărat, zise mezina.

Regele, când mai auzi şi acest răspuns, aproape că se înecă de furie:

— Unde eşti, vizirule? Să-mi aduci chiar acum pe cel mai leneş şi mai prost bărbat din regat ca s-o măritǎm cu el pe această nerecunoscătoare. Să se înveţe minte!

Vizirul, după ce căută în lung şi-n lat prin regat, îl găsi pe Hasan prostănacul, care i se păru mai

mult decât potrivit pentru mezina regelui cea neascultătoare.

Vizirul îl aduse pe Hasan în fața regelui şi-l prezentă ca fiind cel mai nenorocit şi mai leneş cu putință: niciodată nu şi-a dat silința să facă ceva şi toată ziua adună cojile rămase de la năutul fiert, iar noaptea se adăposteşte într-o dărăpănătură de casă. Regele dădu pe loc poruncă să fie adusă prințesa cea mică. Aceasta, când auzi că o cheamă tatăl ei, regele, îşi puse la gât, pe sub rochie, o salbă de galbeni şi se prezentă smerită în fața regelui, care o mărită pe loc cu prostănacul de Hasan, după care îi alungă din palat, fără să le dea nici măcar un capăt de ață.

Hasan, când se trezi în stradă cu prințesa după el, îşi închipui că şi-au bătut joc de el, fiindcă o asemenea întâmplare nu poate fi adevărată...

— Unde îți este casa? îl întrebă prințesa.

— N-am casă.

— Bine. Dar atunci unde dormi? Trebuie să ai un colțişor al tău pe lumea asta.

Cum să-i spună adevărul? Bietul Hasan simți pentru prima dată că-i crapă obrazul de ruşine pentru mizeria în care trăia:

— Este o casă părăsită de mult pe-aici, pe aproape. Dacă vrei, vom merge acolo.

Când ajunseră la cocioaba unde îşi făcea Hasan veacul, prinţesa îşi roti ochii de jur împrejur, doar-doar o vedea ceva care să semene cât de cât a odaie de locuit. Hasan nu avea decât un sac zdrenţăros în care se vâra seara... În loc să se sperie, prinţesa prinse a râde cu poftă ca de cine ştie ce glumă bună:

— Nu-i nimic! Ne vom descurca.

Rupse doi galbeni din salbă şi-i întinse lui Hasan, povăţuindu-l:

— Ia banii aceştia şi cumpără de unul ceva de-ale gurii şi aşternuturi, iar de celălalt câteva gheme de lână şi nişte andrele, apoi vino degrabă acasă.

Hasan, ruşinat că nu poate el să-i ofere ceva soţiei, luă galbenii, se duse în piaţă şi făcu întocmai cum îl povăţuise prinţesa. După ce se întoarse Hasan cu cele de trebuinţă, cu mâncare pe îndestulate, aşternură covoarele cumpărate prin odaia părăsită, apoi prinţesa se apucă cu sârg de împletit. În mai puţin de trei ceasuri, gată un strai de toată frumuseţea, pe care apoi i-l dădu lui Hasan de-l vându în piaţa cea mare. Cu banii câştigaţi, acesta cumpără, la sfatul prinţesei, câteva gheme de lână, precum şi mâncare. Astfel o duseră o bună bucată de vreme, ea împletind, el vânzând prin piaţă şi cumpărând cele trebuincioase traiului.

Într-o bună zi, prințesa îi zise lui Hasan:

— Hasane, trebuie să-ți găseşti ceva de lucru, căci nu se poate să nu faci chiar nimic.

— Dar eu nu ştiu să fac nimic, îi zise Hasan posomorât.

— Nici o problemă; muncind, vei căpăta încetul cu încetul şi minte... Încearcă să lucrezi ca hamal pentru început.

A doua zi, Hasan se sculă cu noaptea în cap şi, după ce mâncă ceva la repezeală, se duse în piață, unde se tocmi hamal la un negustor, care, văzându-l aşa puternic şi harnic, îi dădu o sumă bunicică de bani. Hasan, bucuros, luă banii şi-o porni spre casă. Pe drum îi ieşi înainte un om ce căra după el un fel de dulap ciudat şi striga cât îl ținea gura:

— Veniți să căpătați minte, veniți şi cumpărați-vă minte!

Hasan se opri în drum minunându-se, apoi îşi aminti că nevasta lui mereu îi tot zicea că şi el trebuie să capete minte. Aşa că se apropie de vânzătorul de minte, întrebându-l cât costă o minte bună. Acesta îi răspunse că atât – adică tot ce câştigase Hasan în prima lui zi de trudă. „Nu-i nimic", îşi zise în sinea lui Hasan, „socot că azi

n-am lucrat, însă cel puțin o să am minte". Îi dădu banii şi aşteptă ca vânzătorul să-i dea mintea. Acesta începu să se agite, să tragă tot felul de sertare şi sertăraşe din dulap, să scotocească repezit prin ele, când deodată, ca şi cum ar fi dat peste ceea ce căuta, se îndreptă din şale şi-i zise lui Hasan:

— Frumusețea este ceea ce cere inima din ceea ce vede ochiul.

— Asta-i tot?! se miră Hasan.

Dar omul nu mai scoase nici o vorbă, ci îşi luă dulapul şi-şi văzu de drum. Hasan regretă banii aruncați în vânt, şi mai ales îi părea rău că s-a lăsat prostit aşa de uşor.

Acasă, prințesa îi gătise bucate alese, îi pregătise baia cea de toate zilele şi-l aştepta zâmbitoare în prag. Hasan nu se atinse de nimic, ci, posomorât, se retrase într-un ungher, oftând de zor.

— Ce-i, Hasane, ce s-a mai întâmplat?

— Ce să fie... şi îi povesti cu năduf cele întâmplate pe drum.

— Nu-i nimic, vei câştiga mâine alți bani.

Şi, cu binişorul, îl făcu să uite acest necaz ce-i rodea inima.

A doua zi, Hasan plecă din nou la lucru şi câştigă şi mai mulţi bani decât în prima zi. Apoi, zi de zi, cobora la piaţă, unde lucra până seara, iar, pe de altă parte, nevasta lui împletea de zor straie minunate care se vindeau din ce în ce mai scump. Nu trecu mult timp şi îşi reparară casa de parcă era nouă, o aşternură cu covoare de ziceai că este palat, şi nu alta. Şi aşa începură să trăiască fericiţi, îndestulaţi din propria muncă.

Într-o zi îi zise prinţesa:

— Hasane, acum trăim în îndestulare, aşa că trebuie să-ţi găseşti ceva de lucru mai uşor, însă de unde să câştigi mai mulţi bani... Ştii ce m-am gândit? Trebuie să faci negustorie.

— Dar eu n-am nici cea mai mică fărâmă de ştiinţă despre negustorie. Tare mi-e teamă că o să pierdem şi ceea ce avem.

— Nu. Te vei ocupa de negustorie. Chiar acum du-te prin piaţă şi vezi cam ce fac negustorii, ce cumpără, ce vând, ce vorbesc, cum se tocmesc şi fă şi tu întocmai.

Hasan plecă la piaţă, unde încercă să afle cât mai multe de-ale negustoriei. Chiar atunci se zvoni prin piaţă că o caravană cu mărfuri este pregătită să plece într-un ţinut îndepărtat. Hasan se întoarse repede acasă să se sfătuiască cu

nevastă-sa asupra a ceea ce ar trebui să facă. Cumpără la repezeală mărfuri multe, pe care le încărcară pe cămile, şi a doua zi Hasan se aşternu la drum împreună cu caravana negustorilor. Merseră aşa multe zile, ba vânzând ici, ba cumpărând colo, până când ajunseră într-un loc cumplit de pustiu, unde, după lungi căutări, găsiră un puț aproape secat. Tocmai pe fundul lui parcă era un licăr de apă, însă cine se încumeta să coboare până acolo? Toți negustorii prinseră a se jelui, plângându-şi soarta cruntă. Hasan însă îşi păstra cumpătul, îmbărbătându-i şi pe ceilalți:

— Acum cobor în puț şi voi scoate apă pentru noi şi pentru cămile.

Zis şi făcut. Îl legară cu o funie groasă şi-l coborâră în puț. Când mai avea puțin să ajungă la apă, simți cum este apucat de două mâini uriaşe şi tras către peretele puțului. De spaimă, căzu în nesimțire. Când se trezi, era într-o sală luminată de parcă s-ar fi aflat în plin soare, şi nu în fundul puțului. În mijlocul sălii stătea un harap uriaş, negru ca smoala, iar în fața lui două fete: una neagră tăciune, cu un nas borcănat cât toate zilele şi urâtă foc, iar cealaltă frumoasă ca soarele, cu păr auriu, cu ochii verzi şi o guriță – o minune! Harapul uriaş răcni:

— Nimeni nu intră aici fără să fie pus să ghicească îndată care dintre cele două fete este mai frumoasă. Iar dacă nu ghiceşti, capul îți va fi despărțit de trup.

Bietul Hasan căzu pe gânduri, neştiind ce să răspundă. Dacă ar spune că este cea albă, s-ar supăra harapul că nu a ales-o pe cea din neamul lui; dacă ar alege-o pe cea neagră, iar s-ar supăra harapul că frumusețea fetei cu părul auriu a fost trecută cu vederea. În momentul acela, îşi aminti Hasan de vânzătorul de minte şi de cuvintele spuse de acesta, pe care le repetă cu voce tare:

— Frumusețea este ceea ce inima doreşte din ceea ce ochiul vede.

Încântat, harapul bătu din palme şi-l întrebă ce doreşte să-i dea.

— Nu vreau decât apă pentru tovarăşii mei de drum, care mă aşteaptă sus, la gura puțului.

— Vino cu mine să-ți arăt ceva, îi zise uriaşul.

Hasan îl urmă într-o altă încăpere, care era plină cu bulgări de aur.

— Ia cât aur doreşti, însă fii cu băgare de seamă ca tovarăşii tăi să nu-l vadă la tine, căci, împinşi de lăcomie, s-ar putea să-ți facă vreun rău. Aşa că eu te sfătuiesc să tăvăleşti bulgării prin noroi, ca nimeni să nu-şi dea seama că sunt de aur.

Zis şi făcut. Hasan îşi făcu din pelerină un fel de sac, în care puse bulgării de aur tăvăliți prin noroi, apoi umplu căldările cu apă pentru oameni şi dobitoace şi, când termină treaba, ieşi din puț aşa cum intrase.

Când ajunse acasă, vândură o parte din aur şi cumpărară pământul din fața palatului regal, unde îşi zidiră un palat care îl întrecea cu mult în frumusețe pe acela al regelui.

Regele, văzând aşa mândrețe de palat ridicat aproape peste noapte în fața palatului său, prinse a întreba în stânga şi-n dreapta despre stăpânul palatului şi, mai ales, de unde ar putea avea o avere atât de mare.

Într-o bună zi, când palatul fu rânduit şi pe dinăuntru, Hasan îl pofti pe rege cu suita sa la un ospăț cum nu se mai pomenise. Regele, văzând atâta bogăție şi belşug, nu mai răbdă şi strigă:

— Vreau să ştiu cine este stăpânul palatului! Acum!

În acea clipă, din spatele lui Hasan se ivi prințesa alungată cândva de la palat, care-i zise:

— Stăpânul palatului este ginerele tău cel mic, care mânca cojile aruncate de la năutul fiert, iar eu sunt fiica ta, pe care ai alungat-o. Azi ți-am dovedit că ceea ce am spus atunci este adevărul

curat: femeia este cea care învârte treburile unei gospodării, după cum de altfel poți vedea.

Tare mult se minună regele şi recunoscu pe loc că, dimpotrivă, el este cel care a greşit, căci femeia nu trebuie disprețuită, iar bărbatul nu este, totuşi, totul pe lumea aceasta. Se împăcară, iar regele, care era de-acum foarte bătrân, îl lăsă pe Hasan în locul său pe tron, deoarece nu avea alți moştenitori.

Floarea de narcisă

Au fost odată ca niciodată, demult, tare demult, un frate şi o soră, care trăiau în pace şi bună înţelegere, în aceeaşi casă. Într-o bună zi, fratele plecă în pelerinaj la Mecca[1], iar sora rămase singură în toată casa. Într-o zi, pe când întindea rufele la uscat pe terasa casei, văzu o floare de narcisă, adusă acolo, după cât se pare, de vânt. O luă şi o mirosi îndelung... Şi, din mirosul florii, rămase grea...

Pe vremea aceea, drumul spre Mecca era foarte greu şi dura luni şi luni de zile. Cu toate acestea,

1. Mecca – oraş în Arabia Saudită unde musulmanii merg în pelerinaj.

sora nu avea de ce să iasă din casă, pentru că primea tot ce-i trebuia de la vecini sau cumpăra de la vânzătorii ambulanți pe fereastră. Chiar şi poarta fusese bătută în cuie, ca nu care cumva să intre cineva peste ea. Când se întoarse fratele de la Mecca, nu îndrăzni să-i spună nimic despre cele întâmplate, iar după un timp născu, în mare taină, o fetiță de toată frumusețea. Ca să nu-i afle nimeni secretul, o ascundea undeva sub podeaua bucătăriei, cerând de fiecare dată pământului s-o primească:

— Ia-mi fata până trece primejdia...

Şi pământul nu o înşela niciodată, căci de fiecare dată i-o dădea înapoi fără să i se întâmple nici cel mai mic rău.

Într-una din zile, când mama îi pieptăna fetiței părul auriu, cineva bătu cu putere în uşă. Speriată că s-ar putea să i se dea în vileag taina, mama o ascunse repede pe fetiță în pământ, aşa cum făcea de obicei, dar, în zăpăceala care pusese stăpânire pe ea, greşi cuvintele şi zise:

— O, pământule, înghite-mi iute fetița.

Şi, de fapt, ar fi trebuit să zică: „Ia-mi fata până trece primejdia".

După această întâmplare, oricât s-a rugat mama de pământ să-i dea fetița înapoi, oricât a

implorat şi a plâns, urmarea a fost aceeaşi : fetiţa nu a mai apărut în bucătărie, pământul rămânând mut şi nemişcat. De durere, mama începu să slăbească şi, după puţin timp, muri. Fratele ei, care o iubea nespus de tare, nici nu vru să audă s-o îngroape, ci o puse pe un pat de aur, acoperit tot numai cu mătăsuri şi brocarturi, într-o încăpere pe care o aranjă de parcă era odaia unei mirese. La capătul patului puse două candelabre de aur, ce luminau încăperea de cum cădea întunericul şi până la prima geană de lumină. De două ori pe zi, dimineaţa şi seara, mergea la căpătâiul surorii sale, unde petrecea câteva clipe vorbind cu ea de parcă ar fi fost vie.

Încetul cu încetul, vestea despre această întâmplare făcu înconjurul oraşului. Oamenii la început s-au mirat, însă mai apoi au început să-l sfătuiască pe băiat să uite de moartea surorii, căci, vorba ceea, „morţii cu morţii şi viii cu viii", şi să se gândească să se însoare şi să-şi facă viaţa lui.

După mulţi ani, la insistenţele oamenilor din oraş, băiatul se însură cu o fată adusă dintr-un alt oraş, care habar n-avea de povestea cu soră-sa. Dar iată că tânăra soţie băgă de seamă vizitele făcute de frate în odaia aceea unde nu intra nimeni altcineva. Începu s-o roadă curiozitatea,

aşa că merse şi încercă uşa. Era încuiată. Se uită pe gaura cheii şi văzu pe cineva dormind într-un pat de aur. Îndoiala se strecură în inima ei, nemaidându-i pace. Într-o zi, când soţul lipsea, luă cheia şi intră în încăperea misterioasă. Când văzu că în pat doarme o femeie, îşi închipui că soţul ei are o iubită pe care o ţine ascunsă aici, aşa că, furioasă şi vrând să se răzbune, se repezi spre patul de aur. O apucă pe sora soţului de gât şi o trânti la pământ de se făcu praf şi pulbere din pricina timpului scurs de la moarte...

Dându-şi seama ce a făcut, luă o piuă şi măcină bine toate oasele rămase, după care spulberă praful în cele patru zări. Apoi rândui odaia aşa cum fusese şi închise din nou uşa, punând cheia de unde o luase.

Seara, după cum îi stătea în obicei, fratele intră în camera surorii sale, dar, negăsind-o, plânse amarnic. Soţia, văzându-l aşa de deznădăjduit, îl întrebă ce i s-a întâmplat. Atunci, el îi povesti totul de-a fir-a-păr. Soţia îl linişti, spunându-i că mai mult ca sigur a fost luată şi dusă în ceruri de îngerii păzitori. Omul, negăsind altă explicaţie, o crezu pe cea a soţiei.

Într-o altă zi, soţia văzu pe jos, în bucătărie, un pieptene înfipt în pământ. Prinse a trage de el şi,

după ce se opinti o dată, de două ori, se trezi în față cu o fetiță de vreo opt ani, de o rară frumusețe. O luă şi plecă cu ea la maică-sa, ca să vadă ce şi cum. Maică-sa o sfătui să-i lase fetița vreo două-trei zile. La sorocul hotărât, îi aduse o fetiță cu totul schimbată : era îmbrăcată în zdrențe, cu fața plină de funingine şi cu părul tăiat scurt. Soția o recunoscu totuşi în această arătare pe fetița găsită de ea în bucătărie. Din acea zi, fetița rămase sclavă în casa aceea, fiind obligată să facă absolut toate muncile.

Într-o zi, copiii din casă îi cerură fetiței să le spună o poveste. Fetița le spuse că nu poate povesti decât dacă îi aduc un candelabru de aur, sub care să stea atât timp cât va povesti. Soția, auzind-o, o pălmui zdravăn şi o trimise să-şi vadă de treburi, numai că soțul, adică unchiul fetiței, aduse unul din candelabrele care luminau camera surorii sale şi o puse pe fetiță să povestească. Candelabrul era împodobit cu frunzulițe de aur. Fata zise :

— La fiecare vorbă adevărată pe care o voi spune, va pica o frunză de aur.

Îşi începu fata povestea, de fapt povestea vieții ei şi a mamei sale. Unchiul privea frunzele de aur căzând una după alta pe covor, din ce în ce mai mirat şi neştiind ce să creadă. În zadar încercă soția lui s-o oprească pe fetiță din povestit, căci

aceasta nu dădea nici cea mai mică atenţie ameninţărilor ei.

Când sfârşi povestea, unchiul înţelese tot adevărul, aşa că o alungă neîntârziat pe soţia cea rea şi pizmaşă, care o chinuise atât de mult pe sărmana fetiţă, şi a trăit în pace şi bună înţelegere cu copiii şi cu nepoţica lui, pe care o iubea aşa cum o iubise şi pe mama ei cândva.

Treisprezece

răia odată un om – Atotputernicul să-l țină sănătos! – care avea bogății fără număr şi fără sfârşit, precum apă fluviul cel veşnic. Omul era însurat cu două femei[1]: prima îi dăruise doisprezece fii, toți unul şi unul, iar cea de-a doua numai un fiu, pe care toată lumea îl striga Treisprezece. Şi, ca să nu mai lungim vorba, au crescut băieții şi au devenit bărbați în toată firea, tocmai buni de însurat. Într-o bună zi, tatăl lor îi strânse pe toți şi le zise:

— O, băieții mei, acum sunteți mari... Aş vrea ca fiecare să-şi afle o nevastă, ca să mă pot juca şi

1. Conform legii islamice, un bărbat poate fi căsătorit cu până la patru femei în acelaşi timp.

eu cu nepoții mei înainte de a trece în lumea celor drepți.

Băieții se învoiră pe dată, însă cu condiția să se însoare cu treisprezece surori cu acelaşi tată şi aceeaşi mamă, ca să nu apară mai apoi fel de fel de gâlcevi şi certuri din pricina nevestelor. Şi, chiar de a doua zi, începură a căuta în oraşul lor mirese care să îndeplinească condiția de a fi surori bune, însă, după ce scotociră câteva zile la rând casă cu casă, se lăsară păgubaşi... Aşa că până la urmă hotărâră să meargă să caute şi prin oraşele vecine, doar-doar vor găsi ce-şi doreau. Zis şi făcut. Puseră şeile pe cai, se încinseră cu săbiile şi la drum! Luară la rând oraşele şi satele dimprejur, dar... nimic.

Într-o bună zi, pe când mergeau ei aşa printr-un ținut cam pustiu în căutare de alte aşezări, numai ce auziră un geamăt. Treisprezece dădu pinteni calului şi se repezi înspre locul de unde venea geamătul... Şi iată că printre tufişuri descoperi un *ifrit*[1], a cărui înfățişare era de-ajuns ca să-ți facă părul măciucă: pletele-i măturau pământul, sprâncenele îi acopereau toată fața, iar unghiile erau mai lungi decât brațele. Treisprezece se dădu

1. *Ifrit* – demon foarte puternic şi malefic.

jos din şa şi, fără să piardă vremea, se apucă şi-i tăie unghiile, îl tunse şi-i aranjă sprâncenele, apoi îi dădu să mănânce şi să bea. *Ifritul* îi mulţumi pentru binele ce i l-a făcut şi-i zise:

— O să vă îndrum spre un loc unde o să găsiţi ceea ce căutaţi, fiindcă mi-aţi făcut un bine pe care n-o să-l uit toată viaţa. Vedeţi, acolo, peste râu, este palatul unui *ifrit* care are treisprezece fete ca luna de frumoase, însă fiţi cu băgare de seamă, căci *ifritul* acesta este tare viclean şi nu s-a auzit că ar fi făcut vreun bine cuiva vreodată.

Cum auziră, Treisprezece şi fraţii lui o şi luară la trap înspre palatul care abia se zărea. Trecură râul printr-un loc mai potolit şi iată-i în faţa porţii celei mari! *Ifritul* le ieşi pe dată în întâmpinare şi cu vorbe de bun-venit îi pofti în palat. Degrabă dădu zeci de porunci în dreapta şi în stânga, de li se pregăti musafirilor o cină mai grozavă decât cea de la palatul sultanului însuşi. Într-un târziu, obosiţi de atâta ospăţ, cei treisprezece fraţi se culcară, iar a doua zi în zori se însurară cu cele treisprezece fete de *ifrit*, fără ca acesta să le ceară nici un fel de dotă, zicându-le:

— Lumea este făcută din oameni, şi nu din bani... Ce-i oare mai de preţ ca omul pe lumea asta?...

Dar în spatele acestor vorbe dulci se ascundea o capcană pe care *ifritul* le-o pregătise de cum îi văzuse, şi anume să-i omoare pe toţi treisprezece chiar în noaptea nunţii, iar din carnea lor să facă un ospăţ la care să-i cheme pe mai-marii *ifriţilor*. Numai că Treisprezece fusese ascuns pe undeva prin apropiere când *ifritul* punea la cale această uneltire împreună cu nevastă-sa şi cu fetele lor, aşa că auzise totul... Îşi strânse repede fraţii şi le povesti despre cele urzite de vicleanul *ifrit*. După ce se sfătuiră ce şi cum să facă, Treisprezece găsi o cale de a-i salva pe toţi de la moarte şi în acelaşi timp de a se răzbuna crunt...

Spre seară, fiecare intră în iatacul soţiei ce-i fusese hărăzită, spunând:

— În oraşul nostru este un obicei din bătrâni: în noaptea nunţii, mirele se îmbracă cu hainele miresei, iar mireasa cu ale mirelui...

Aşa că fiecare îşi schimbă hainele cu cele ale soţiei. Spre miezul nopţii, apăru *ifritul* cu un satâr uriaş în mână şi, rând pe rând, crăpă capul fetelor lui şi se întoarse în aşternutu-i fericit de treaba ce-o făcuse, visând la ospăţul care se va încinge a doua zi...

În acest timp, Treisprezece şi fraţii săi săriră pe cai şi duşi au fost. Când ajunseră pe partea

cealaltă a râului şi îşi mai traseră un pic sufletul, se hotărâră să se întoarcă acasă, căci le cam pierise cheful de însurătoare...

În urma lor, *ifritul* se sculă cu noaptea în cap pentru că nu mai avea răbdare, vrând să pregătească mai repede ospățul. Când văzu prăpădul pe care-l făcuse, îşi ieşi din minți de turbarea ce-l cuprinse. Porni ca vijelia pe urmele băieților, însă între el şi aceştia se lățea râul pe care *ifritul* nu putea să-l treacă, aşa că se mulțumi să strige:

— Hei, Treisprezece...

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemați să fiți şi tu, şi socru-tău!

Ifritul se mai învârti un pic pe mal, apoi se întoarse acasă, smulgându-şi părul din cap de necaz. În aceeaşi zi îşi îngropă fetele cu mare jale. Seara, Treisprezece trecu din nou râul cu gând să fure iapa cea albă a *ifritului*, care era mai uite ca fulgerul. Se apropie de iapă, însă aceasta, cum îl simți, se puse pe nechezat de mai-mai să scoale şi morții din mormânt. *Ifritul* veni într-un suflet blestemând de mama focului:

— Ho, ce ai, că doar nu te fură Treisprezece!

În acest timp, Treisprezece se lipise de burta iepei, iar *ifritul*, din pricina beznei din grajd, nu-l văzu. Cum ieşi *ifritul* de-acolo, se aruncă pe iapă şi pe-aici ţi-e drumul. Într-o clipită era dincolo de râu, la fraţii lui. A doua zi, când văzu *ifritul* că-i lipseşte iapa, alergă ca apucatul pe malul râului răcnind:

— Hei, Treisprezece!

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat iapa?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemaţi să fiţi şi tu, şi socru-tău!

În noaptea următoare, iar trecu Treisprezece râul ca să-i fure oglinda cea fermecată în care vedeai tot vilaietul. Dar nici nu se apropie bine de ea, că o muzică răsunătoare se porni din toate părţile şi valvârtej apăru în cameră *ifritul*, urlând:

— Ce ai, oglindo, că doar nu te fură şi pe tine Treisprezece!

Şi, după ce cotrobăi prin toate ungherele, se duse la culcare. Treisprezece, care se agăţase de un candelabru uriaş, se dădu jos, luă oglinda şi iapa cea albă îl şi duse, într-o clipă, dincolo de râu.

A doua zi, când văzu *ifritul* că i-a dispărut oglinda, era cât pe ce să turbeze, şi mai mult nu. Pe dată se repezi la râu, unde prinse a urla:

— Hei, Treisprezece!

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat iapa?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat oglinda?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemați să fiți şi tu, şi socru-tău!

Şi se întoarse acasă, muşcându-şi mâinile de furie. Se hotărî ca în noaptea următoare să nu mai închidă deloc ochii, căci fără îndoială Treisprezece urma să apară din nou ca să mai ia cine ştie ce de prin casă. Se tăie la un deget şi-şi presără pe rană multă sare, ca de usturime să nu poată închide ochii. Şi iată că, puțin după lăsarea serii, apăru şi Treisprezece, strecurându-se uşor prin casă. *Ifritul* îl prinse degrabă cu mâinile lui ca două lopeți şi hohoti de ți se făcea părul măciucă:

— Nici cerul şi nici pământul nu te mai scapă din mâinile mele. Pân-aici ți-a fost! O să te pun la îngrăşat şi o să te mănânc.

Şi uite-aşa îl legă pe Treisprezece cu o mie de lanţuri şi puse servitorii să-l îndoape zi şi noapte ca pe o gâscă. După câteva zile, *ifritul* îşi făcu apariţia, arătându-şi colţii ca de lup:

— Aha, acum eşti taman bun de mâncat.

Şi nici una, nici două, se repezi să-i taie capul, însă nevastă-sa îl opri:

— Hei, ce atâta grabă? Du-te şi cheamă neamurile la masă, că mă ocup eu de el. Până vii, este gata rumenit.

Ifritul, care, cât era el de *ifrit*, nu ieşea din vorba nevestei, plecă să-şi caute neamurile. Cum îl văzu depărtându-se, Treisprezece îi zise babornitei:

— O, mamă soacră, de ce nu mă dezlegi ca să-ţi mătur casa, să-ţi spăl blidele şi tingirile... îţi fac şi ceva pâine, dacă vrei... fac focul... şi pe urmă mă tai... Ei, ce zici?

Baba, care nu prea se dădea în vânt după treabă, fu bucuroasă de aşa chilipir şi pe loc îl dezlegă. Treisprezece adună vreascuri, spălă blidele şi tingirile, apoi, când baba nu era prea atentă, îi reteză capul cu un hârleţ găsit la îndemână. Îi luă capul şi-l puse pe pernă, trase plapuma până la bărbie, aşa încât părea că baba doarme, iar trupul îl ciopârţi şi-l aruncă într-o tingire

uriaşă încinsă pe foc. După ce termină toate astea, alergă la râu şi cât ai clipi fu dincolo.

Sosi şi *ifritul* cu toate neamurile, venite cu mic, cu mare, ca la petrecere, deh... *Ifritul*, văzând că nevastă-sa a adormit, se gândi că o fi ajuns-o oboseala de atâta trebăluială, aşa că o lăsă în pace şi-i puse deoparte o bucată de carne ca să mănânce şi ea când s-o scula. Către sfârşitul petrecerii, soacra *ifritului*, adică mama scorpiei, se duse s-o scoale pe fie-sa. Dar când dădu plapuma la o parte, de spaimă căzu moartă la piciorul patului. Toţi se repezită să vadă ce se întâmplase... Când îşi dădură seama ce au mâncat, i-a lovit damblaua, iar *ifritul* se avântă spre râu, spumegând:

— Hei, Treisprezece!
— Sluga ta, socrule!
— Cum mi-ai ucis fetele?
— Cu mâna ta, socrule.
— Cum mi-ai luat iapa?
— Cu mâna ta, socrule.
— Cum mi-ai luat oglinda?
— Cu mâna ta, socrule.
— Cum mi-ai ucis nevasta?
— Cu mâna ta, socrule.
— Blestemaţi să fiţi şi tu, şi socru-tău!

Ifritul apucă doi bolovani uriaşi cu care începu să se izbească în piept de obidă, până când crăpă şi muri. Treisprezece se grăbi să treacă râul şi luă din casă cam tot ce se putea lua şi se întoarse cu fraţii lui acasă, unde fură întâmpinaţi cu mare veselie, căci toţi îi credeau de mult duşi de pe lumea aceasta...

Nurorile cele haine

fost odată ca niciodată un negustor bogat ce-şi ducea traiul cu bătrâna lui mamă în pace şi-n îndestulare. Negustorul era becher, deoarece fugise mereu de însurătoare, de teamă că un al treilea suflet îi va tulbura viața tihnită pe care-o ducea cu mama sa, pe care o iubea nespus de mult. Dar mama lui stărui atâta să se însoare, încât, până la urmă, nemaiavând încotro, se înmuie. După nuntă, trăiră toți trei în pace şi bună înțelegere. Când sosi vremea de pelerinaj, Hamad – căci aşa îl chema pe negustor – o sfătui pe nevastă-sa să aibă grijă de casă şi de bătrâna lui mamă ; apoi, după pregătirile trebuincioase, se alătură caravanei care tocmai pleca spre Mecca. Cum plecă Hamad, nevastă-sa îi zise soacrei :

— Ştii ce m-a sfătuit Hamad?

— Nu, nu ştiu.

— Ei, atunci află de la mine. M-a sfătuit să cumpăr ouă şi să te pun să le cloceşti până ies puii.

— Păi, dacă aşa a zis Hamad, aşa voi face.

Femeia merse în piaţă, de unde cumpără o grămadă de ouă pe care i le dădu bătrânei să le clocească precum o cloşcă. După câtva timp, ieşiră şi puii din ouă, care se ţineau după bătrână peste tot, piuind cât îi ţinea gura. Văzând că i-a mers, femeia o puse iarăşi pe soacră-sa la clocit. Când se întoarse Hamad din pelerinaj şi o întrebă de mama lui, îi răspunse într-o doară:

— Păi, cred că este pe-aici pe undeva. Cloceşte nişte ouă de găină.

Hamad, nevenindu-i să-şi creadă urechilor, o căută pe maică-sa peste tot, până când o găsi cocoţată într-un cuibar.

— Ce faci acolo, Doamne, iartă-mă?

— Păi, ce să fac, ce-ai zis. Clocesc ouă, aşa cum mi-ai lăsat vorbă prin nevastă-ta.

Tare mult s-a necăjit Hamad aflând de această răutate a nevestei faţă de maică-sa. Fără să mai stea pe gânduri, divorţă şi o alungă pentru totdeauna din bătătura lui.

După foarte multă vreme, la stăruințele bătrânei, Hamad se însură a doua oară. Când veni vremea să plece în pelerinaj, o sfătui pe nevastă-sa să aibă grijă de casă şi să n-o necăjească pe bătrâna-i mamă. Apoi porni spre Mecca. Nici nu se linişti bine colbul iscat de cămilele caravanei, că nevastă-sa o chemă pe soacră şi-i zise:

— Hamad mi-a zis să-ți cumpăr grâu pe care să-l macini cu roata.

— Păi, dacă aşa a zis, aşa voi face...

Când se întoarse Hamad din pelerinaj, o găsi pe maică-sa sleită de puteri, învârtind la roata de măcinat grăunțe.

— Ce faci aici? - a întrebat-o mirat.

— Macin, aşa cum mi-ai lăsat vorbă prin nevastă-ta.

Iar s-a mâniat Hamad şi pe loc a divorțat şi de a doua nevastă.

După o perioadă şi mai lungă, la stăruințele mamei sale, se hotărî să se însoare pentru a treia oară. Şi iarăşi veni vremea de pelerinaj şi bine-înțeles că Hamad plecă din nou spre Mecca, însă nu înainte de a o sfătui pe nevastă-sa:

— Să ai grijă de mama. Este bătrână şi nu mai poate face cine ştie ce treabă.

— Nici o grijă. Mergi în pace, căci aici totul va fi bine.

După plecarea lui Hamad, soacra se bucură de toată grija nurorii, încât n-ar fi avut nici cea mai mică pricină să se plângă.

Într-o bună zi, trecu prin faţa casei un vânzător de parfumuri şi alte nimicuri muiereşti. Nevasta lui Hamad îl opri, cumpără, nu cumpără, însă intră în vorbă cu el şi uite-aşa, din vorbă în vorbă, el îi spuse că ar dori să-i fie nevastă, iar ea îi răspunse că nu se poate, deoarece este măritată, însă are o soră la fel de frumoasă, pe care poate să i-o dea de nevastă.

— Dar cum nu mai avem părinţi, zise ea, plăteşte-mi o sută de lire drept dotă şi vino să-ţi iei nevasta; însă să ştii că este tare ruşinoasă, aşa că va avea faţa acoperită cu văl până când s-o mai obişnui cu tine...

Zis şi făcut. Plecă vânzătorul de parfumuri cu „sora" înfăşurată din cap până-n picioare, dar, când îi dădu vălul la o parte, să înnebunească, şi mai mult nu. Cine credeţi că se ascundea sub văl? Cine alta decât biata soacră ajunsă pe nepusă masă pe post de tânără mireasă... Tare mult se înfurie omul văzând înşelăciunea şi-i zise:

— Pentru că am fost înşelat de femeia aceea care mi te-a dat de nevastă, o să te pun să joci prin sate până când strâng banii pe care i-am dat pentru tine.

Juca biata babă de-i sfârâiau călcâiele, în hohotele de râs ale mulțimii de gură-cască. Cânta, sărăcuța de ea :

— Una m-a pus la măcinat,
Alta m-a pus la clocit
Şi asta mă-mpinse la nuntit,
Of, Hamad, mamă, Hamad...

Când s-a întors Hamad din pelerinaj, nevastă-sa îi spuse că soacra a murit şi că a îngropat-o aşa cum se cuvine. Hamad nu prea crezu, aşa că plecă s-o caute prin satele de prin împrejurimi şi, bineînțeles, o găsi în primul sat pe bătrână, de la care află toată povestea. Îi plăti vânzătorului cele o sută de lire, aşa cum era drept, şi o duse pe mamă-sa în casa unui prieten, apoi se întoarse acasă. Seara, luă un hârleț, se duse în cimitir şi săpă o groapă ca pentru mort. A doua zi dimineața, o rugă pe nevastă-sa să meargă cu el la cimitir să-i arate mormântul bătrânei. După ce căutară îndelung prin cimitir, ajunseră şi în fața gropii săpate de Hamad :

— Aici să fie oare mormântul ?

— Da, răspunse pentru a nu ştiu câta oară nevastă-sa, care tot încercase să-i arate fel de fel de morminte ca fiind ale soacră-sii, însă Hamad nu o crezuse.

Când se apropie de buza gropii, Hamad îi făcu vânt în groapă şi, fără să zăbovească o clipă, aruncă pământ peste ea până când o îngropă de tot, aşa vie cum era.

Apoi se duse la prietenul lui, o luă pe maică-sa acasă şi îşi duseră traiul în pace şi bună înțelegere...

Rândul la păşunat

Se povesteşte că un bărbat, pe numele său Husayn cel Chel, locuia împreună cu unchii săi de când tatăl şi mama îi muriseră. Bărbatul nu avea pe lumea aceasta decât o colibă prăpădită, în care dormea, şi un tăuraş, pe când verii săi erau înstăriţi, cu cirezi de vite. Husayn îşi lăsa tăuraşul să pască alături de vitele verilor săi.

Într-o zi, pe când îşi privea tăuraşul, îşi dădu seama că acesta prinsese a slăbi, aşa că merse şi îi întrebă pe verii săi care ar putea fi pricina. Aceştia îi răspunseră:

— Dacă vrei să ai grijă de tăuraşul tău, trebuie să ne strângi toate vitele şi să le duci la păşunat. Rândul tău va fi doar o zi pe săptămână.

Husayn cel Chel le răspunse:

— Eu nu am decât o vită, pe când voi aveți nespus de multe. Doar pentru o singură vită trebuie să duc toate vitele la păşunat o zi pe săptămână?

— Da! Şi dacă nu te învoieşti, n-ai decât să te-ngrijeşti singur de dobitocul tău!

Mâhnit de vorbele verilor săi, hotărî să-şi scoată taurul din cireadă. Aşa că a doua zi, cu noaptea-n cap, îşi luă tăuraşul, îşi strânse cele câteva lucruşoare şi părăsi satul, hotărât să ajungă la oraş. Odată ajuns la oraş, vându tăuraşul la iarmaroc pe un preț de nimic. Cum puse mâna pe bănuți, se grăbi şi ieşi din oraş. Nu se opri decât sub un copac cu umbră deasă. Se întinse puțin ca să se odihnească, când auzi cotcodăcelile unei găini. Iute deschise ochii şi văzu o femeie cu o găină în brațe, pregătindu-se să o gâtuie. După ce îi tăie gâtul, o luă şi dispăru în casă. Husayn îşi zise în sinea lui: „Găina aceea va fi cina mea în noaptea aceasta, voi fi oaspetele stăpânei găinii...". Şi închise ochii a visare, însă fu iute adus cu picioarele pe pământ de un croncănit care venea din vârful copacului. Se uită cu luare-aminte şi văzu un corb ce tocmai îşi făcea cuib. Se cățără în copac şi prinse corbul. Îl băgă sub

abaye[1], se apropie de casa cu pricina şi se aşează la o oarecare depărtare de ea. După câteva clipe, se apropie de el un bărbat călare pe un cal. După ce îi dădu bineţe, îl pofti în casă, rugându-l să-i facă cinstea de a-i fi oaspete în acea noapte.

Husayn fu încântat de propunere şi intră cu bărbatul în casă. Odată intraţi, bărbatul îşi strigă nevasta ca să aducă cina.

Femeia aduse o tavă mare pe care le-o puse dinainte cu două lipii, câteva curmale, ceva fire de verdeaţă şi o oală burduhănoasă plină ochi cu lapte acru. Husayn nu se atinse de nimic, aşteptând altceva. Bărbatul îi zise femeii:

— Nu avem şi altceva de mâncare?

Nevasta mormăii morocănoasă:

— Nu. De unde să avem?

Bărbatul se întoarse către Husayn şi-l îmbie să mănânce. Husayn, după ce înghiţi primul dumicat, apăsă cu putere pe corbul pe care-l ţinea în sân. Acesta cârâi scurt. Stăpânul casei tresări şi-l întrebă:

— Ce-a fost asta?

1. *Abaye* - veşmânt de lână sau din păr de cămilă, asemănător unei pelerine, foarte larg, cu mâneci abia sugerate.

— Nimic, răspunse Husayn nepăsător.

La al doilea dumicat, din nou apăsă pe corb, care cârâi supărat.

— Ce se întâmplă ? întrebă gazda.

— A, nimic ! pretinse Husayn. Nu-i da atenție, căci nu are pic de ruşine.

Bărbatul se uită să vadă ce ascunde Husayn sub *abaye* :

— A, este doar un corb. Cum adică nu are pic de ruşine… ?

Husayn, vrând să-i stârnească şi mai mult curiozitatea, îi spuse :

— Ți-am zis că n-are pic de ruşine. Lasă-l în plata Domnului ! Ştie atât de multe…

— Dar ce spune şi de ce țipă aşa ?

Husayn nu-i răspunse, însă zgândări corbul să cârâie şi mai abitir. Gazda, plină de curiozitate, îl rugă să-i tălmăcească în limba omenească cârâielile corbului.

Cu oarecare şovăială, Husayn cel Chel îi zise :

— Pretinde că sub capacul acela uriaş este o găină dolofană, bine gătită.

Bărbatul sări iute în picioare şi se duse drept la oala cea mare, îi ridică capacul şi găsi într-adevăr o găină ce se lăfăia într-un sos din care se înălțau încă aburi. Când văzu aşa minune, o chemă pe

nevastă-sa şi prinse a o dojeni fiindcă a ascuns găina de el şi nu a oferit-o oaspetelui.

Corbul cârâi din nou.

— Ce mai este? întrebă bărbatul curios.

— Te las să mănânci găina în tihnă şi apoi îţi zic.

— Nu, nu! Zi-mi acum, că nu mă ating de găină până ce nu-mi zici. Jur!

Husayn îi zise atunci cu oarecare ruşine:

— Corbul pretinde că nevastă-ta are un ibovnic pentru care a gătit găina.

Bărbatul îi răspunse, după ce îi puse găina dinainte:

— Mănâncă acum şi apoi o să am o vorbă cu nevastă-mea şi cu tine...

— Înainte să iau o îmbucătură, spune-mi ce vorbă o să ai!

— O s-o trimit înapoi la ai ei... iar tu nu vei ieşi de aici până nu-mi vinzi corbul...

— Însă bagă de seamă, că-i scump. Ştie tot ce este pe lume, aşa că nu pot să-l dau aşa, pe o nimica toată. Mă ajută în tot ce fac...

— Îl cumpăr oricât ai cere pe el.

— Nu! Este prea scump pentru tine. Nu cred că ai putinţa de a-l cumpăra.

— Îţi plătesc cât ceri.

— Cât ai putea să-mi dai? Corbul acesta valorează mult...

— Îți dau o sută de dinari.

— Este o sumă de nimic.

— Îți dau de două ori mai mult!

— Nu mă-nvoiesc.

— Ultima vorbă pe care ți-o mai spun! Îți dau cinci sute de dinari!

— Dacă-mi dai şi calul...

— Bine! Îți dau şi calul!

Omul se ridică şi se duse într-un ungher al bordeiului său, de unde scoase la iveală o legăturică pe care i-o întinse lui Husayn, zicându-i:

— Ia şi numără-ți paralele!

Husayn desfăcu legăturica în care găsi nici mai mult, nici mai puțin de cinci sute de dinari. După ce mâncară împreună găina, Husayn îşi luă rămas-bun de la gazdă, dându-i corbul şi luându-i calul. Apoi se duse la iarmaroc, de unde cumpără cirezi de vaci şi turme de oi cu care se întoarse în sat.

Când intră în sat călare pe calul său falnic, lumea se adună uimită în jurul său. Veniră într-un suflet şi verii săi, care prinseră a-l descoase despre îmbogățirea lui aşa, peste noapte. Husayn le răspunse cu smerenie:

— Ei, lăsați! N-am nimic de spus...

Cu cât Husayn tăcea, cu atât curiozitatea lor creştea. Şi începură să-l roage în fel şi chip să le spună şi lor cum a făcut de a strâns atâta amar de avere într-un timp aşa de scurt. Când fu încredinţat că sunt gata să înghită orice, prinse a li se destăinui:

— Este o poveste de n-o să vă vină să credeţi. Am plecat de aici, de la voi, cu tăuraşul meu, cu sufletul plin de amărăciune. Şi cum mergeam eu aşa pe drum, iată că un om de vază se apropie de mine. M-a întrebat care-i baiul... I-am povestit aşadar tot ce mi-aţi făcut. Atunci acel bătrân înţelept mi-a zis cu blândeţe: „Nu-ţi face griji! Du-te la râul acela şi alege dintre lespezile de pe mal una albă, leag-o de gâtul tăuraşului şi mână-l apoi către mijlocul râului... Atunci ţi se vor deschide porţile belşugului...". Am făcut întocmai cum mi-a zis. Când mi-am întors privirea către locul unde-l lăsasem pe înţelept, acesta se făcuse nevăzut. Cineva îmi strigă din râu: „Ia acest belşug! Este al tău. Robul Apei îţi mulţumeşte astfel pentru că i-ai dăruit tăuraşul tău. Regele nostru, Robul Apei, dă înmiit înapoi darul ce i-a fost oferit...". Când m-am întors, am văzut toate turmele pe care le vedeţi şi voi acum cu ochii voştri, precum şi acest cal pe care-l călăresc acum.

Vor primi înmiit pentru fiecare vită! Verilor săi nu le venea să creadă că vor fi şi mai bogaţi decât el. Aşadar îşi luară turmele şi le mânară către malul apei, unde se apucară să le atârne lespezi de gât, apoi le împinseră în şuvoaiele repezi până ce se făcură nevăzute, fără urmă. Apoi se puseră pe aşteptat ca să audă glasul din râu, vestindu-le marele belşug. Însă zadarnică le fu aşteptarea...

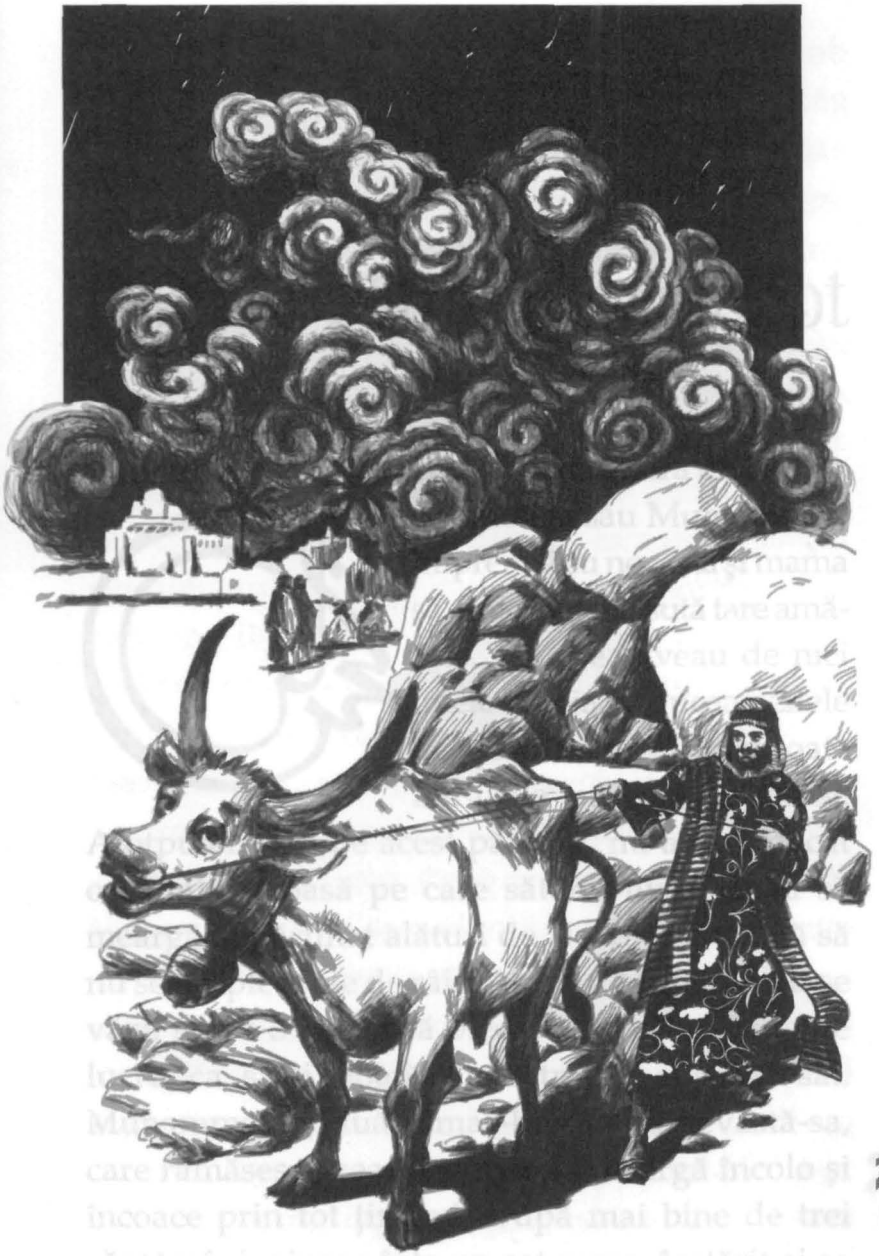

Poveţele bătrânului înţelept

ândva, demult, era un bărbat, pe numele său Muhammad. Împreună cu nevasta şi mama sa, trăia într-o căsuţă tare amărâtă. Nu prea aveau de nici unele şi abia îşi duceau zilele de azi pe mâine. Dintre toate bunurile pe care le lăsase Atotputernicul pe acest pământ, nu aveau decât o cămilă râioasă pe care sătenii nu o lăsau să meargă la păşunat alături de ale lor, de teamă să nu se umple şi ele de râie. Aşadar, Muhammad se văzu silit s-o taie şi să plec3e apoi să-şi caute de lucru ca să-şi poată duce traiul, el şi ai săi. Muhammad îşi luă rămas-bun de la nevastă-sa, care rămăsese grea, şi prinse să meargă încolo şi încoace prin tot ţinutul. După mai bine de trei săptămâni, ajunse într-un sat mare, înstărit şi se

duse la casa înțeleptului satului, care îi oferi găzduire. Rămase în casa acestuia trei zile, iar în a treia zi, aşa cum este obiceiul la arabi, fu întrebat de ce a venit acolo. Răspunse :

— Caut ceva de lucru ca să-mi pot duce traiul.

Bătrânul îi propuse să se tocmească la el ca păstor de cămile, oi şi capre. Zis şi făcut. Din acea zi, vreme de douăzeci de ani, Muhammad avu grijă de turme, strângând la rândul său multe vite din simbrie. Deodată îşi aminti de familie, de faptul că nu mai ştia nimic de ai lui de atâția ani. Se tot gândea la ei şi la ce li s-ar fi putut întâmpla în tot acest amar de vreme de când îi părăsise. Aşa că se duse la bătrân şi îl rugă să-l lase să plece la ai lui. Bătrânul se învoi fără a sta pe gânduri şi îi scoase din turme cămilele, oile şi caprele la care avea dreptul. Bucuros nevoie mare, Muhammad le strânse pe toate şi plecă spre satul lui. Însă, cum se îndepărta puțin de casa bătrânului, vitele se răzlețeau şi se întorceau acasă. Văzând o asemenea tărăşenie, Muhammad se întoarse la bătrân, cerându-i ajutorul. Bătrânul, văzând că nu-i chip ca vitele să se dea duse din ograda sa, îi zise lui Muhammad :

— Vinde-mi-le mie pe trei povețe pe care ți le voi da în schimb.

— Bine, ţi le vând, că nu am încotro. Care sunt poveţele?

— Prima povaţă este: „să nu dormi în culcuşul tău", a doua: „să nu înnoptezi jos, înnoptează sus", a treia: „să înnoptezi muncit de gânduri, însă să nu înnoptezi cu păreri de rău".

Cum auzi cele trei poveţe, Muhammad luă o singură cămilă pe care o încărcă cu avutul lui şi se aşternu la drum. Pe când mergea el aşa spre casă, iată că ajunse din urmă un om de treabă ce mergea pe jos în aceeaşi parte. Intrară în vorbă şi, din una în alta, se împrieteniră. Străinul îl rugă să îl ia şi pe el pe cămilă, căci drumul este lung şi obositor. Aşadar îşi continuară drumul amândoi pe cămilă până pe înserat, când se opriră pentru înnoptat. Se culcară unul lângă altul, însă cum Muhammad îşi aminti povaţa bătrânului – „nu dormi în culcuşul tău", se sculă uşurel, îşi aranjă blana cu care se învelea punând sub ea straie de-ale lui şi făcând în aşa fel încât să pară că el este acolo. Se strecură apoi până la un dâmb din apropiere, în spatele căruia se ascunse şi se puse pe aşteptare. Nu trecu mult şi tovarăşul său de drum se sculă cu băgare de seamă, luă o piatră pe care şi-o pregătise din vreme şi prinse a lovi cu sete acolo unde ar fi trebuit să fie capul lui Muhammad.

Când se opri, crezând că l-a ucis pe Muhammad, acesta sări de după dâmb şi îi dădu una cu ciomagul lui de cioban de îl lăsă fără suflare, scăpând astfel teafăr şi nevătămat.

După această întâmplare, Muhammad îşi continuă drumul. Nu peste puțin timp dădu, pe fundul văii prin care mergea, peste o caravană de cămile încărcate cu mărfuri scumpe, aur, argint, bănet, giuvaieruri de-ți luau ochii, precum mărgăritare prețioase, podoabe nespus de frumoase pentru femei. Stăpânii caravanei, văzându-l singur prin acele pustietăți, îl poftiră să cineze alături de ei. Aşadar, după ce cină cu ei şi se veseliră, se pregătiră de culcare. Atunci Muhammad zări un *gerbua*[1] adunându-şi puii şi cărându-i unul câte unul din fundul văii undeva mai sus, după cum mai văzu că se înnorase şi chiar câțiva stropi de ploaie îl atinseră. Stăpânii caravanei îl poftiră să înnopteze alături de ei pe fundul văii, însă Muhammad, amintindu-şi povața bătrânului, „să nu înnoptezi jos, înnoptează sus", îi refuză, spunându-le că va dormi sus, pe munte, căci are cu el haine groase care îi vor ține de cald. În zori, când se trezi şi se uită în vale, nu mai află țipenie

1. *Gerbua* – şoarece de deşert.

de om. Peste noapte o ploaie năprasnică potopise valea şi îi luase pe toţi. Muhammad aşteptă până ce locul se zvântă, coborî şi găsi la locul de popas o traistă mare plină ochi cu aur, argint, bănet şi giuvaieruri. Luă traista şi se aşternu iarăşi la drum, trecând prin sat după sat şi întrebând de ai lui. În sfârşit, într-un sat îi spuseră că acolo este casa lui Muhammad, însă acesta ar fi murit cu mulţi ani în urmă. Se duse aşadar la casa alor săi, unde fu primit ca orice străin în ospeţie. Descărcară mărfurile şi nestematele de pe cămilă şi îl poftiră la cină. Pe când mânca le luă seama. Le recunoscu pe soţie şi pe mamă. Copilul pe care soţia sa îl adusese pe lume după plecarea lui era acum un tânăr chipeş, însă nu venise încă acasă. După ce cină, Muhammad se duse la culcare, căci era tare obosit după atâta mers, însă fu trezit în plină noapte de venirea unui tânăr care se culcă între mama şi nevasta lui. Muhammad se sculă şi, furios, se duse să-l ucidă pe acel tânăr. De trei ori se duse lângă el şi de trei ori se întoarse la locul său. Cum îşi aminti de povaţa bătrânului, „să înnoptezi muncit de gânduri, însă să nu înnoptezi cu păreri de rău", rămase treaz toată noaptea, plin de gânduri şi de nelinişti.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, se ridică din aşternut şi, pe când mama sa îi pregătea micul

dejun, prinse a o întreba de necazurile ei. Femeia, neştiind cine este, îi spuse jeluindu-se că a avut un fiu pe nume Muhammad care, fiind sărac lipit pământului, şi-a luat lumea în cap acum douăzeci de ani, ducându-se să caute de lucru pentru a putea trăi. Muhammad o întrebă atunci:

— L-ai putea recunoaşte pe fiul tău?

— O, zise bătrâna, nimic mai uşor, căci are pe umăr o aluniță din naştere.

Se uitară şi, într-adevăr, aluniţa era acolo unde spusese bătrâna. Plângând de bucurie, îşi îmbrăţişă fiul, apoi o chemă pe nora sa şi pe nepotul ei şi le dădu vestea cea mare. Nu mică îi fu bucuria lui Muhammad când află că tânărul pe care voise să-l omoare era chiar fiul lui.

Le povesti apoi cum poveţele bătrânului înţelept i-au fost de mare folos. Cum a scăpat teafăr ascultând de prima povaţă, cum a scăpat iarăşi cu viaţă, ba s-a mai şi îmbogăţit ascultând de a doua povaţă şi, în sfârşit, cum nu şi-a omorât fiul ascultând de a treia povaţă.

După aceea, Muhammad a vândut aurul, argintul şi giuvaierurile şi l-a însurat pe fiul său cu cea mai frumoasă fată din vremea aceea şi au trăit cu toţii fericiţi şi în îndestulare.

„Of şi iară of”

fost odată ca niciodată un negustor care avea o nevastă şi trei fete. Într-o bună zi, acesta se hotărî să plece în India după mărfuri, aşa că le chemă la el pe soție şi pe cele trei fiice şi le întrebă pe fiecare ce ar dori să le aducă din India. Fata cea mare îi răspunse că, în primul rând, doreşte să se reîntoarcă sănătos, apoi, dacă ar fi posibil, ar dori un văl țesut din fir de aur; fiica mijlocie a cerut un sari[1], iar mezina, brățări şi coliere din mărgean. Apoi se întoarse către mama lor şi o întrebă ce-şi doreşte, la care ea îi răspunse că îl lasă pe el să aleagă pentru ea ceea ce va crede de cuviință.

1. Sari – piesă din vestimentația feminină indiană.

Plecă negustorul în lunga sa călătorie către India, unde îşi tocmi marfa pentru care bătuse atâta amar de drum, apoi, înainte de a lua calea întoarcerii, cumpără cadourile pentru fiica cea mare, pentru cea mijlocie şi soție, însă uită cu totul şi cu totul de mezină. Pe corabie, în drum spre casă, îşi aminti brusc de ceea ce-l rugase mezina şi-l cuprinse o tristețe fără margini că nu va putea să-i facă nici o bucurie, în timp ce pentru toate celelalte luase daruri aşa de scumpe şi de frumoase. Tot mustrându-se pe sine, oftă, la un moment dat, din rărunchi: „Of şi iară of", ceea ce-i făcu pe tovarăşii săi de drum să se adune mirați în jurul lui şi să-l întrebe de pricina deznădejdii sale. Nici nu apucă bine să le povestească de cererea mezinei sale şi de faptul că a uitat complet de ea, când corabia fu zgâlțâită de trosni din toate încheieturile, iar marea începu să clocotească în jur. Toți fugiră de se adăpostiră care încotro, numai negustorul nostru rămase buimac pe punte. Deodată, din clocotul mării se întrupă un *dev*[1] de o mărime înspăimântătoare, care prinse a răcni cât îl țineau bojocii:

1. *Dev* – căpcăun.

— Cum de îndrăzneşti, nemernicule, să mă scoli din somnul meu cel dulce, hai?

Îngrozit, negustorul făcu câțiva paşi înapoi, tremurând ca varga:

— Eu nici măcar nu te cunosc, cum oare puteam să te deranjez? Singurul lucru pe care l-am făcut a fost că mi-am amintit de faptul că nu am cumpărat nimic pentru mezina mea şi am oftat de necaz...

— Aha, mugi *dev*-ul furios, nu ştiai că pe mine mă cheamă Of şi că locuiesc pe fundul mării?... Când mi-ai rostit numele, am sărit din somn cât colo, aşa că acum una din două: ori mi-o dai pe fiică-ta cea mică de nevastă, ori răstorn corabia cu fundul în sus, de nu scapă nici un suflet viu de pe ea... Hai, zi degrabă!

Negustorul prinse a se frământa, parcă nevenindu-i la îndemână să aibă un asemenea ginere, însă nici să moară înecat ca un câine nu-i prea surâdea. Ceilalți de pe corabie, cuprinşi de frică, începură a-l ruga să primească propunerea făcută de *dev*, nu de alta, însă, dacă vor ajunge acasă, în oraşul lor, de unde să ştie prostănacul de *dev* unde este casa negustorului? Convins de aceste vorbe, îi răspunse căpcăunului că îi dă fata de nevastă, dar să nu se atingă de corabie. *Dev*-ul, cum auzi răspunsul, dispăru cât ai clipi în apele mării, de

unde se iți peste o altă clipită şi-i întinse negustorului un pumn de brățări şi coliere din cel mai minunat mărgean, spunându-i că acesta este darul pentru fiica cea mică.

La sosirea în oraşul lui, fu întâmpinat de rude şi prieteni, care îl felicitară pentru reuşita avută în negustorie, pentru că, oricum, ştirile despre câştigul dobândit ajunseseră cu mult înaintea lui. Apoi dădu o petrecere, la care împărți tuturor darurile aduse. Toți în jurul lui se bucurau, se distrau, însă el era din ce în ce mai abătut, şi gânduri negre îi treceau prin cap ori de câte ori îşi amintea de făgăduiala făcută *dev*-ului. În zadar încercau ai lui să-l descoasă despre pricina tristeții sale, că nimeni nu reuşea să afle nimic din ce era în inima bietului om. Azi aşa, mâine aşa, şi, încetul cu încetul, se părea că nimic nu va tulbura totuşi tihna din casa negustorului...

Dar iată că, într-o bună zi, pe când stăteau cu toții la umbră în curtea casei, numai ce auziră un bubuit năprasnic şi totul în jur prinse a se clătina, de parcă erau în largul mării. Când îşi mai reveniră puțin din prima spaimă, îl văzută pe *dev* spumegând şi fumegând, umplând întreaga zare şi cerându-le cu vocea-i de tunet să-i dea neîntârziat fata făgăduită. Cu frica în oase, ai casei

nici nu crâcniră, zicându-şi că acesta o să creadă că a murit de mică sau că, de fapt, nici nu a fost, şi cu asta basta. *Dev*-ul o luă şi se urcă cu ea pe acoperişul casei, unde se preschimbă într-o uriaşă pasăre albă, apoi o prinse pe fată cu ciocul, o aşeză pe spate între aripi şi de îndată îşi luă zborul spre tăriile cerului.

— Ce vezi? o întrebă pe fată.

— Văd lumea cât o tavă.

Zbură şi mai sus şi iar o întrebă:

— Ce vezi?

— Păi, acum nu mai văd nimic.

Atunci făcu vreo două-trei rotocoale prin văzduh şi coborî ca o ghiulea drept în curtea unui palat, ce se înălța semeț şi strălucitor în mijlocul a zeci de grădini şi livezi cu pomi, în care păsări nemaivăzute înălțau triluri nemaiauzite. În rest, nici țipenie de om pe undeva. *Devul* o duse în palat, unde bunătăți nenumărate o aşteptau la tot pasul. Palatul era al sultanului djinnilor, iar acest *dev* nu era decât servitorul lui. Când se întorcea sultanul acasă, *dev*-ul îi oferea fetei o ceaşcă de cafea, iar ea cădea de îndată într-un somn ca de plumb, pentru că *dev*-ul amesteca în cafea şi un fel de somnoroasă, iar fata nu ştia că sultanul era

soțul ei căci, de fiecare dată când intra la ea, era dusă de pe astă lume.

Într-o zi, *dev*-ul o întrebă dacă n-ar vrea să-şi revadă părinții şi surorile. Bineînțeles că acest lucru îi fusese sugerat *dev*-ului de către sultanul djinnilor. Fata se învoi fără să stea pe gânduri, cu lacrimi de bucurie în ochi, şi îşi pregăti cât ai clipi bagajul de drum.

Ca de obicei, *dev*-ul se preschimbă într-o uriaşă pasăre albă, iar fata se sui călare pe spatele ei. După călătoria amețitoare prin ceruri, pasărea coborî pe acoperişul casei părinteşti, iar fata, îmbrăcată cu cele mai frumoase straie ale ei şi împodobită cu nestemate şi giuvaieruri, coborî de pe acoperiş în casă. Mama ei, care simți mişcare în pod, întrebă neliniştită cine este acolo, la care fata răspunse:

— Eu sunt, Ayşu[1] a voastră.

Cei din casă nu au crezut şi şi-au închipuit că vreuna dintre fetele vecinilor se ține de şotii, aşa că au răspuns supărați:

— Pleacă şi nu mai face astfel de glume, şi aşa ne este inima frântă după Ayşu a noastră cea scumpă şi dragă.

1. Ayşu - diminutiv de la Ayşa, nume feminin arab.

Dar iată că, după câteva clipe, fata lor cea mică coborî scările şi se înfăţişă înaintea lor în straiele-i strălucitoare. Mare le-a fost bucuria când au văzut-o pe Ayşu, cea socotită de toţi pierdută pentru vecie, şi prinseră care mai de care s-o întrebe despre soţul ei, cum o duce cu el, ce face toată ziua şi multe, multe altele. Ce putea oare să le spună decât că, până acum, nu a aflat cine este soţul ei, ci toată ziua îl vede numai pe *dev*-ul care-i îndeplineşte orice dorinţă cât ai bate din palme, însă înspre seară îi oferă o ceaşcă de cafea, după care cade într-un somn greu, din care se trezeşte abia a doua zi dimineaţă. Şi, după cât se pare, foarte curând va fi mamă.

Roşi de curiozitate să afle cum stau lucrurile, cei ai casei au sfătuit-o ca, la întoarcerea la palat, când i se va oferi cafeaua cu pricina, să se prefacă doar că o bea şi s-o arunce, de fapt, într-un ungher, în aşa fel încât să rămână trează, ca să poată afla ce şi cum. După ce a petrecut cam o săptămână cu ai ei, iată că, într-o dimineaţă, s-a trezit cu Of pe acoperiş şi, ca de obicei, acesta a zburat cu ea la palatul sultanului. Înspre seară, *dev*-ul se înfăţişă cu obişnuita ceaşcă de cafea, însă fata profită de faptul că acesta nu era atent şi aruncă repede cafeaua într-un ungher, după care se

prefăcu că pică de somn. *Dev*-ul, adică Of, văzând-o aproape adormită, părăsi încăperea aşa cum făcea de fiecare dată, închizând uşile în urma lui. După ce auzi paşii lui Of depărtându-se, fata sări iute din pat şi se duse la fereastră, de unde veneau zvon de glasuri şi muzică. Când se uită, ce-i fu dat să vadă ochilor ? Printre grădinile parfumate, se apropia de palat un alai de muzicanți şi dansatori, în fruntea cărora se afla, călare pe un splendid armăsar, un bărbat fără asemănare de frumos şi de puternic... La început s-a mirat, apoi, ghicind că acela trebuie să fie soțul ei, un val de fericire cum nu mai cunoscuse o cuprinse din creştet până-n tălpi. Văzând că alaiul a ajuns la uşa palatului, se vârî iute în pat, prefăcându-se că doarme.

Când a intrat în iatacul ei, sultanul şi-a dat seama că, de fapt, era trează şi l-a strigat furios pe Of :

— Nu ți-am spus să-i dai cafea ?

— Stăpâne, se dezvinovăți bietul Of, i-am adus cafeaua ca de obicei, însă nu ştiu ce-o fi făcut cu ea...

Fata, văzându-l pe Of la strâmtoare, îi luă apărarea, mărturisind că dinadins n-a băut cafeaua ca să-l poată cunoaşte pe cel care îi este soț şi tată al copilului ce se va naşte în curând. Sultanul se întoarse către *dev*, poruncindu-i aspru :

— Ucide-o şi aruncă-i leşul în pustiu, fiindcă mi-a descoperit taina.

A luat-o Of şi a plecat cu ea în pădure ca s-o omoare, însă i s-a făcut milă, aşa că i-a zis:

— Uite, am ajuns aproape de oraşul unde locuiesc surorile sultanului, du-te la ele, că poate ţi-or oferi adăpost.

Acest oraş era numai şi numai al surorilor sultanului. După ce intră în oraş, Ayşu ajunse într-o piaţă mare, unde meseriaşi harnici trudeau de zor fără să-şi ridice ochii de pe lucrul lor. Se apropie mai întâi de un atelier unde zeci de croitori zoreau la cusutul a felurite straie, care mai de care mai strălucitoare. Împinsă de curiozitate, întrebă:

— Pentru cine faceţi aceste straie?

— Cum, nu ştii? Pentru Muhammad, fiul sultanului, ce-n curând se va naşte.

Apoi se apropie de giuvaiergii şi-i întrebă pentru cine fac atâtea podoabe scumpe şi primi acelaşi răspuns. De la tâmplarii care lucrau de zor la leagăne de lemn a primit acelaşi răspuns:

— Pentru Muhammad, fiul sultanului, ce-n curând se va naşte.

Apoi, copleşită de amărăciune, merse încolo şi-ncoace fără o ţintă precisă, până când, obosită, se aşeză pe pragul unei case să se odihnească un

pic. Fata din casă, când o văzu aşa de amărâtă, o chemă înăuntru, îi dădu apă şi ceva de-ale gurii, însă nu apucară să schimbe două vorbe, că apăru stăpâna casei, care o întrebă pe Ayşu cum de a ajuns acolo, unde picior de om n-a călcat vreodată. Ayşu prinse a povesti ce şi cum, dându-şi seama că aceasta trebuie să fie una dintre surorile sultanului. Sora sultanului, când auzi povestea lui Ayşu, se repezi la ea, o pălmui zdravăn, apoi o azvârli pe uşă afară, cu grele vorbe de ocară.

Când şi-a mai revenit un pic, s-a apropiat de a doua casă, unde totul s-a repetat întocmai ca la prima, şi tot aşa până la a şasea soră a sultanului. Moartă de oboseală, de spaimă şi de foame, Ayşu a ajuns şi la uşa celei de-a şaptea surori, care a întâmpinat-o de îndată cu vorbe de bun-venit, oferindu-i tot ce se poate oferi unui oaspete de onoare. Mai mult decât atât, la auzul poveştii, l-a învinuit aspru pe fratele său pentru proasta-i purtare, ca, de altfel, şi pe celelalte şase surori ale sale.

Şi iată că nu trecu mult timp şi lui Ayşu îi veni sorocul să nască. Şi născu un băiat frumos ca luna-n nopţile de Ramadan[1], pe care îl numi Muhammad.

1. Ramadan – a noua lună din calendarul islamic, dedicată în întregime postului.

În acest timp, sultanul începu să regrete fapta lui ruşinoasă şi, ca atare, îl strigă pe credinciosul Of:

— Vreau să mi-o aduci pe Ayşu chiar şi de la capătul pământului.

— Stăpâne, zise *dev-ul*, dar nu mi-ai poruncit s-o ucid şi s-o arunc în pustiu?

— Nu vreau să aud de nimic, mie mi-o aduci pe Ayşu a mea, este limpede?

Văzându-l însă pe Of atât de încurcat, îi zise:

— Bine, hai să mergem împreună s-o căutăm.

Plecară şi o căutară încolo şi-ncoace, până ce, într-un târziu, ajunseră şi în oraşul surorilor lui. O întrebă pe prima soră dacă nu cumva a auzit sau a văzut o fată care căuta adăpost. Aceasta răspunse că habar n-are despre ce este vorba. Şi tot aşa au răspuns, rând pe rând, şi celelalte, până când au ajuns la cea de-a şaptea soră. Aceasta, după ce l-a ascultat, l-a întrebat de ce a alungat-o, mai ales că aştepta şi un prunc. Cum poate să se dezvinovățească de purtarea lui ruşinoasă prin faptul că ea, soția lui, i-ar fi descoperit taina? Oare pot exista taine între bărbat şi soția lui? Atunci de ce mai sunt soți? Sultanul se căina din ce în ce mai tare, însă sora lui, ca să-l pedepsească, nu-i spunea adevărul. Într-un târziu, se hotărî să se întoarcă la palatul lui pustiu. Dar abia făcuse doi

paşi, când, din casă, auzi un scâncet de copil. Cu inima tresăltând de bucurie, se repezi înapoi în casă, unde o găsi pe Ayşu cu micuțul Muhammad. Căzu, fără zăbavă, în genunchi în fața nevestei şi-i ceru iertare. Ayşu, care nu încetase nici o clipă să-l iubească, i se aruncă la piept, plângând de bucurie. Toți trei se reîntoarseră în palatul care-şi căpătă din nou strălucirea şi trăiră fericiți mult şi bine, vizitați de cea de-a şaptea soră, pe care o iubeau foarte tare.

Aceasta este povestea şi, de-ar fi casa mai aproape, v-aş da şi un ciur de stafide şi o oală cu lapte.

Zurgălăii cadiului[1]

A fost odată ca niciodată un bărbat tare cumsecade, care se însură cu o femeie de o rară frumusețe. Unii dintre cunoscuți îl invidiau pentru norocul ce-a dat peste el de-a avea așa giuvaier de nevastă, pe când alții se bucurau sincer pentru el și-i doreau din toată inima să aibă parte de bunăstare și de moștenitori de nădejde. Cu toate că omul nostru își iubea soția mai mult decât orice pe lumea asta, pentru frumusețea ei nemaivăzută, pentru supușenia și blândețea cu totul deosebite, el nu-și găsea liniștea nici măcar o clipă, fiind ros de o gelozie ce nu avea nici un temei. Era gelos până

1. Cadiu – judecător musulman.

şi pe vântul care, uneori, înfoia rochia frumoasei sale. Începuse să sufere cumplit. Tot timpul se gândea doar la faptul că, dacă nu veghează fără încetare asupra ei, s-ar putea ca vreunul dintre admiratorii ei – şi, între noi fie vorba, nu erau tocmai puțini – să ajungă la ea şi, cu vorbe meşteşugite, s-o convingă să plece în lume cu el.

Neliniştea soțului devenise aşa de mare, încât avea clipe când se gândea că ar fi fost mult mai bine dacă nu s-ar fi însurat cu o femeie atât de frumoasă...

Cu toate acestea, după cum am spus, neliniştea lui nu avea nici un temei, fiindcă nevastă-sa nu-i ieşea niciodată din vorbă, îi îndeplinea bucuroasă orice dorință şi nu părea că ar fi ceva care ar nemulțumi-o la traiul ei alături de el, ci, dimpotrivă, părea chiar foarte fericită, cu toate că nu avea voie să facă nici un pas fără să fie însoțită.

Într-o bună zi, când omul nostru se întoarse acasă, o găsi pe nevastă-sa acoperită cu voaluri din cap până-n picioare, şi chiar fața şi-o acoperise cu o feregea[1], de nu i se vedeau decât ochii. Văzând-o, rămase împietrit, gândindu-se că i s-a

1. Feregea – voalul cu care femeile musulmane îşi acoperă fața când ies în lume.

întâmplat ceva rău, apoi, revenindu-şi din uimire, o întrebă ce s-a întâmplat:

— În *nabkul*-ul[1] din faţa casei se adună în fiecare zi zeci de păsărele, care privesc pe geam la mine, aşa că, de ruşine, m-am acoperit cu voaluri.

Cât de fericit fu soţul când auzi un asemenea răspuns! Toate îndoielile şi neliniştile care-i întunecaseră viaţa până atunci dispărură brusc. Se simţi fericit, asemenea omului scăpat de cine ştie ce povară îngrozitoare.

— Slavă Atotputernicului, zise, că mi-a dat o soţie atât de frumoasă, de vrednică şi, mai ales, atât de credincioasă...

Pe deplin liniştit în ceea ce priveşte cinstea şi virtutea soţiei sale, prietenul nostru se hotărî să-şi îndeplinească o mai veche dorinţă, şi anume să plece în pelerinaj la locurile sfinte, ca orice bun musulman. Şi cum tocmai venise vremea pelerinajului, prinse a se pregăti de zor, iar când caravana pelerinilor se îndrepta spre Mecca, era în frunte, călare pe cămila sa, tocmită în acest scop. După ce au mers cale de o zi, se opriră undeva la porţile deşertului ca să se odihnească un pic înainte de a

1. *Nabk* – arbore foarte răspândit în Irak, cu frunze mici şi fructe astringente.

înfrunta marele necunoscut. Dar cum stăteau ei aşa în jurul focului, sporovăind ba de una, ba de alta, numai ce apare pe un cal înspumat un crainic de-al sultanului, care-i anunță, din porunca acestuia:

— În apropiere de Mecca au apărut nişte cete de tâlhari, care trec totul prin foc şi sabie. Până când vor fi prinşi de armata sultanului, pelerinajul se amână, pentru că altfel nimeni nu vă poate garanta viața. Cu vrerea Celui de sus, poate anul viitor veți putea merge în pace la Mecca...

Pelerinii se sfătuiră ce să facă. Şi, după ce întoarseră totul pe toate părțile, se hotărâră şi făcură cale-ntoarsă...

Ajunse omul nostru acasă şi găsi poarta țintuită în cuie, aşa cum o lăsase, ca să nu poată intra nimeni... Deschise, intră, şi... O, Doamne, ce-i fu dat să vadă! Virtuoasa lui soție se desfăta cu iubitul ei. Văzu negru în fața ochilor şi, smulgându-şi sabia de la brâu, o împlântă în inima trădătoarei, apoi reteză capul celui ce o ajutase să păcătuiască:

— Vasăzică îți era ruşine de păsărelele din copac, că se uitau la tine, însă nu ți-a fost ruşine să aduci bărbați străini în casă în lipsa mea, zise el, privind fața încremenită pentru totdeauna a soției.

Când lumea prinse de veste ce s-a întâmplat, fu anunțat cadiul, care îl condamnă la închisoare. Număra zilele şi nopțile, lunile şi anii, aşteptând clipa când va vedea din nou soarele. Într-o bună zi, cadiul oraşului făcu o vizită la închisoare. Trecu din celulă în celulă, până ajunse şi la soțul înşelat. Acesta se minună tare mult când văzu că şeicul[1], om venerabil, cu o barbă albă ce-i acoperea tot pieptul şi în mână cu un şirag de mătănii, purta la picioare două brățări de care erau agățați nişte zurgălăi, care făceau un zgomot asurzitor la fiecare pas, şi-i întrebă pe ceilalți tovarăşi ai săi despre taina ce se ascundea în spatele acestui fapt.

— Şeicul, ziseră ei, este un om tare bun şi blând, n-ar putea suferi gândul că a făcut vreun rău chiar şi unei muşte. Ca atare, şi-a pus aceşti zurgălăi la picioare pentru ca ființele mici şi necăjite, precum furnicile de pildă, să se poată feri din calea lui, ca nu cumva să le strivească...

La câteva zile de la această întâmplare, îl auzi pe crainicul sultanului dând veste prin tot oraşul că vistieria saraiului a fost prădată, amenințând

1. Şeic – în arabă *şaiykh* – bătrân, înțelept, titlu dat unor personalități din lumea islamică în semn de venerație.

cu grea pedeapsă pe hoţ şi cu răsplăţi nenumărate pe cel ce va prinde hoţul sau va da lămurire despre el.

Omul nostru începu să se agite. Chemă paznicii închisorii şi zise că vrea să-l vadă neapărat pe sultan. La început îl luară în râs, dar, văzând că o ţine una şi bună, n-avură încotro şi-l duseră în faţa sultanului.

— Luminăţia Ta, zise, eu ştiu cine este hoţul care a jefuit vistieria...

— Cine eşti, de unde vii şi cum ai aflat? întrebă cu oarecare nedumerire sultanul.

— Asta-i treaba mea... dar să ne întoarcem la furt... Hoţul nu este altul decât cadiul cu zurgălăi. El, şi nimeni altul.

Surprins de un asemenea răspuns, sultanul îl dojeni:

— Ce tot spui acolo, omule? Adică vrei să insinuezi că şeicul, cadiul nostru, a prădat vistieria? Haida de... Cum poţi să învinuieşti un om atât de curat şi de nevinovat?

— Eu nu învinovăţesc pe nimeni fără temei... Da, Luminăţia Ta, el este făptaşul!

Şi prinse a-i povesti sultanului despre soţia sa şi cum l-a înşelat, cu toate că se prefăcea că îi este ruşine până şi de păsările cerului. Apoi încheie:

— Zurgălăii şeicului şi păsările soției mele nu sunt decât unul şi acelaşi lucru – un mijloc de a înşela aparențele...

Îndoiala începu să se strecoare în inima sultanului: dacă era cadiul nevinovat, avea să-i ceară iertare că l-a bănuit, însă dacă era vinovat, era vai şi amar de el. Cu aceste gânduri, îl trimise pe mai-marele gărzii să-l cheme pe cadiu la palat. Apoi zise:

— Ascultă, omule... Dacă ai mințit, vei fi omorât pe loc pentru că învinovățeşti oamenii pe nedrept, însă, dacă ai dreptate, o să devii un om bogat, iar cadiul îşi va primi pedeapsa...

Mai-marele gărzii ajunse la casa cadiului, care tocmai îşi făcea rugăciunea. Acesta, văzându-l aşa de pătruns de cele sfinte, se retrase de-a-ndăratelea, ca să nu-l deranjeze. Însă nici nu făcuse doi paşi înapoi, că se ridică şi cadiul de pe covoraşul de rugăciune, întrebându-l ce vânt l-a adus la o asemenea oră la el. Mai-marele gărzii îi spuse că îl cheamă sultanul cu privire la jefuirea vistieriei. Cadiul, când auzi una ca asta, îşi închipui că sultanul a descoperit că el este făptaşul, aşa că se aruncă la picioarele lui, implorând să-l omoare pe loc, să nu mai sufere ruşinea în fața întregului divan, deoarece aşa era, într-adevăr, el prădase

vistieria. Mai-marele gărzii nici nu vru să audă şi îl târî în faţa sultanului, care, înmărmurit, ascultă mărturisirea cadiului. Furios, sultanul dădu poruncă să fie purtat prin tot oraşul fără turban, să râdă toată lumea de el, apoi să-l omoare şi să-l arunce dincolo de porţile oraşului, la groapa de gunoi, ca pe ultimul nemernic.

În schimb, omului nostru îi dărui bogăţii nenumărate, îl slobozi din temniţă şi, mai mult decât atât, îl făcu sfetnicul său de taină.

Şi aşa pieri şi acel mişel, înşelător al oamenilor de bună-credinţă.

„Cine înşală nici toată apa Tigrului nu-l spală."

Sora

Într-o bună zi, o scorpie ce trăia în inima pustiului se hotărî să-şi părăsească bârlogul, mânată de un dor nestăvilit de a întâlni un om. Se uită în dreapta, se uită în stânga, însă nu află decât pustiul cel năprasnic, întinzându-se hăt departe, până unde privirea ei putea ajunge. Undeva la capătul pustiului, zări un mărăciniş uscat. După o clipă de gândire, o porni spre mărăcinişul cu pricina, căci se obişnuise să găsească mereu acolo câte un om care aduna vreascuri printre beţele uscate şi ghimpii sfâşietori. Cât se mai bucură când zări printre uscături un om care curăţa beţele de ghimpi ca să le poată apoi căra!

Culegătorul de vreascuri era un om sărman ce nu avea decât o toporişcă şi un măgar pe spinarea

căruia îngrămădea sarsanaua de găteje pentru a le duce în piața din Bagdad. Le vindea acolo şi apoi cumpăra cu paralele câştigate ceva ovăz pe care-l împărțea cu măgarul său. După ce-i punea măgarului tainul său într-o trăistuță pe care i-o lega de grumaz ca să poată mânca din ea, măcina restul de boabe şi făcea din făină turtițe pe care le mânca dimpreună cu nevasta şi copiii săi.

Cum bordeiul său era tare departe de locul cu vreascuri, se învățase să-şi ia cu el merinde ca să poată sta acolo toată ziua. Se făcea de amiază, când soarele te bate chiar în moale capului iar orice firicel de umbră se face nevăzut, lăsând locul doar păişului uscat, când se apropie de el scorpia, bucuroasă nevoie mare, însă cu mâhnire în glas:

— Ziulica bună, fratele meu! Sufletelul meu de care m-am despărțit! O, frățiorul meu după care mi-a tânjit sufletul atâta! De ce, frate, aşa? Nu întrebi şi tu, nu zici şi tu: unde o fi? ce i s-o fi întâmplat? ce-o fi dat peste ea? ce soartă o fi avut? De ce aşa, frate? De ce s-o duci tu aşa de rău, iar eu să mă lăfăi în bunătăți? Vai şi iar vai! De ce, frate, de ce?

Lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji în vreme ce-i vorbea cu un glas plin de dragoste, cu un tremur de îngrijorare. Vorbele ei îl buimăciră

pe de-a-ntregul pe om şi nu fu în stare să scoată o vorbă multă vreme. Apoi, amintirile îl copleşiră şi prinse a povesti întâmplări de demult. Era adevărat că avea o soră, însă se măritase demult cu un bărbat din alt sat şi, de când plecase în satul acestuia, nu mai ştia nimic de ea. Sărăcia şi grija pentru hrănirea gurilor înfometate îl făcuseră să o dea uitării.

Îi luă apoi seama şi o întrebă bănuitor:

— Dar unde ai fost în tot acest răstimp?

Îi răspunse pe nerăsuflate:

— Păi, eu sunt sora ta! Am tot rătăcit o vreme, căutându-te şi întrebând peste tot de tine. De ce ai ajuns în halul ăsta? Cum? Eu am tot ce-mi trebuie, căci Atotputernicul mi-a dat cu vârf şi îndesat. Vino cu mine! Hai, vino!

Îl apucă zdravăn de mână şi-l trase după ea. Culegătorul de vreascuri îşi lăsă toporişca şi merindele şi o urmă. Nici nu ştia ce să spună: o fi aievea, o fi visând?

După ce se tot învârti cu el printre dunele de nisip şi bețele uscate, se apropiară de o căsuță veche, ca de pe altă lume, pe care el o mai văzuse în drumurile sale, însă nu ştiuse niciodată a cui ar fi putut fi. Scorpia descuie uşa casei şi după ce-l pofti înăuntru îi zise:

— Aşterne-ţi *abaya* pe jos!

Ascultător, omul îşi întinse *abaya* pe jos, şi baba i-o umplu de îndată cu orez şi pâine, îndemnându-l:

— Du-te, frate, şi du-le alor tăi să mănânce! Eu voi fi mereu lângă tine. Aceasta-i casa mea! Eu sunt sora ta şi tu eşti fratele meu. N-o să mai ai grija traiului atâta vreme cât eu sunt alături de tine.

Bărbatul se întoarse acasă cărând în cârcă orezul şi pâinea pe care i le dăduse scorpia. Cum intră în casă, puse în faţa nevestei şi a copiilor povara pe care o cărase şi le povesti toată tărăşenia de-a fir-a-păr.

Neîncrezătoare, nevasta prinse a-l descoase:

— Păi, unde a fost atâta amar de vreme?

După ce povesti şi iarăşi povesti, văzu în privirile nevestei şi ale fiicelor sale o dorinţă arzătoare de a o cunoaşte pe sora lui cea duioasă şi cu dare de mână.

Mâncară pe săturate din bucatele trimise de scorpie, apoi mulţumiră sorţii care le-a scos în cale această rudă ce-i făcuse să uite pentru prima oară în viaţa lor de sărăcie, de foame şi de lipsurile cumplite în care se zbăteau.

Scorpia era pe zi ce trece mai prietenoasă cu ei, mai ales după ce fuseseră în ospeție în căsuța ei. Le dăruia din ce în ce mai multe bucate, spunându-şi în sinea ei:

— O să-i îngraş bine de tot şi apoi o să-i înfulec.

În acest timp, nevasta culegătorului de vreascuri se temea din ce în ce mai mult de această femeie care apăruse din senin în viața soțului ei şi schimbase viața întregii familii. În ciuda darurilor, nu o dorea deloc în apropierea alor săi. În schimb, soțul era din ce în ce mai fericit şi, după atâtea daruri şi bucate de tot felul, nici prin cap nu-i mai trecea să meargă prin mărăcinişurile pustiului ca să strângă vreascuri de foc. Nici măcar de măgarul cândva atât de drag lui nu se mai îngrijea.

Într-o zi, după ce trecuse ceva vreme de când scorpia nu mai venise în ospeție la aşa-zisul ei frate, una dintre fetele culegătorului de vreascuri se hotărî să-i facă acesteia o vizită ca să o întrebe de sănătate. Ajunse la casa scorpiei, însă când dădu să intre văzu că uşa este zăvorâtă. Îi trecu prin cap să ciocănească, însă îşi luă seama, căci îndoiala mamei sale i se strecurase şi ei în suflet. Îşi lipi un ochi de o crăpătură din uşă şi aruncă o privire înlăuntrul casei. Ceea ce văzu o făcu să-i înghețe sângele în vine. Aşa-zisa mătuşă era goală

puşcă, cu părul despletit, iar din gura ei ieşeau nişte colți uriaşi. În fața ei era un leş de om din care rupea hălci de carne cu ghearele şi colții săi ascuțiți. Îngrozită peste poate, fata se dădu uşor înapoi ca să n-o simtă scorpia şi, tremurând ca varga, o luă la goană către casă. Cum ajunse, îi povesti mamei, într-un suflet, cele văzute la casa scorpiei. Mama o crezu pe loc, fără prea multe întrebări, căci de mult o copleşiseră îndoielile şi gândurile negre cu privire la cumnata ei neaşteptată.

Năpădiți de o spaimă de moarte, zăvorâră uşa, apoi ridicară în spatele ei o întăritură din lemne pe care le îngrămădiră unele peste altele ca să nu se poată strecura cumva cineva în casă. Când veni acasă bărbatul, după ce se convinseră că este chiar el, îi dădură drumul înăuntru. Îi povestiră ceea ce văzuse fata lui în casa scorpiei. La auzul acestor vorbe, bărbatul se înfurie peste măsură şi o învinui pe nevastă-sa că ar fi pus totul la cale din gelozie față de draga lui soră ce fusese atât de darnică cu ei:

— Uite ce-i, nevastă! Aceasta este sora mea şi eu nu o alung pentru nimic în lume. Altfel să-mi sară ochii din cap! Dacă nu ți-e pe plac, n-ai decât să-ți strângi catrafusele şi să te duci de la casa

mea, cu copii cu tot. Auzi la ea, să fie geloasă în aşa hal pe sora mea, încât s-o facă din om neom!

Femeia îşi strânse cele câteva lucruşoare, hăinuţele copiilor şi câteva oale ciobite, pe care le puse laolaltă într-o bocceluţă. Îşi chemă copiii, puse bocceluţa pe spatele măgarului şi pe aici ţi-e drumul. Se îndepărtă cât putu de repede de casă, cu frica cuibărită în sân. Poposi într-un loc sigur, printre ai săi, departe de casa soţului. A doua zi, când bărbatul se întoarse acasă, găsi casa pustie, lipsită de viaţă, fără căldura celor dragi lui. Rămase pe gânduri, copleşit de dorul de copii, de nevastă, părându-i rău că nu i-a ascultat poveţele şi că nu a plecat şi el cu ei. Teama se strecură pe nesimţite în sufletul lui.

În noaptea aceea, scorpia socoti că a sosit vremea să-şi dea arama pe faţă. I-a hrănit bine, aşa că acum va culege roadele. I se făcuse o poftă nebună să o înfulece pe soţie, căci întotdeauna se temuse de ea să nu îi afle taina şi să n-o dea în vileag înainte de vreme. Zori cât putu către casa cu pricina, căci foamea nu-i dădea răgaz. Văzu că uşa este zăvorâtă pe dinăuntru, aşa că se propti în ea cu toată puterea ca s-o dărâme. Bărbatul, auzind zgâlţâielile de la uşă, fu cuprins de frică şi cu inima cât un purice de spaimă se vârî iute în cuptor, căci altă ascunzătoare nu găsi. Intră aşadar

în cuptorul aflat într-un ungher şi-i astupă gura cu lespedea obişnuită. Scorpia intră ca vijelia şi prinse să scotocească prin casă. Cum nu află nici ţipenie de om, se puse pe răcnit:

— Frăţioare, frăţioare! Unde au fugit nevastă-ta şi copiii? Unde, frăţioare?

Cum nu primi nici un răspuns de nicăieri, răcni iarăşi:

— Frăţioare, frăţioare! Unde au fugit nevastă-ta şi copiii? Unde, frăţioare?

Cuvântul „frăţioare" ieşit din gura scorpiei îl înfurie foarte tare, căci îşi dădu seama cum a fost tras pe sfoară. Îşi iţi capul din cuptor fără să-i pese de primejdie:

— Aici este fratele tău, piază-rea!

Scorpia sări degrabă şi îl trase afară din cuptor. Turbată de furie că i-au scăpat copiii şi nevasta, îl întrebă:

— De unde vrei să încep a te mânca, de la urechi sau de la călcâie?

— De la urechi, zise el, că n-am ascultat-o pe nevastă-mea, căci mare dreptate avea, sărăcuţa de ea!

Scorpia îl înghiţi pe loc şi plecă într-ale ei supărată foc că prăpădise atâta mâncare pe copii şi pe nevastă, fără să se poate ghiftui cu ei.

Voinicul și cei șapte uriași

Șapte uriaşi, fraţi între ei, semănau groaza pe la marginile satelor, după ce îşi făcuseră sălaş într-o peşteră mare din apropiere. La puțin timp de când se pripăşiseră prin partea locului, tăbărâră pe ciobanii ce-şi păşteau liniştiți turmele şi îi înfulecară cât ai clipi cu turme cu tot. Apoi prinseră să aţină calea caravanelor şi călătorilor singuratici, ceea ce făcu să crească şi mai mult spaima sătenilor, care nu mai îndrăzneau să iasă nici măcar pe uliță, iar unii dintre ei merseră până acolo încât îşi astupară ferestrele şi uşile bordeielor, ca nu cumva să-i dibuiască uriaşii. Nu după mult timp, îşi dădură seama că, dacă vor sta înlemniți în bordeie zi şi noapte, vor muri fără doar şi poate.

Printre săteni se afla şi un voinic pe nume Chosroe, căruia i se urî cu asemenea trai. I se urî atât de tare, încât viaţa şi moartea îi erau totuna, aşa că se hotărî să-i înfrunte pe cei şapte uriaşi şi să-i alunge de pe meleagurile sale. Sătenii, în loc să-i dea o mână de ajutor, prinseră a-şi bate joc de el pentru nesăbuinţa de a se pune cu uriaşii.

Aşadar, într-o bună dimineaţă se sculă odată cu primele fire de lumină şi se pregăti de drum, punându-şi într-un buzunar un ou, pe care tocmai îl ouase o găină, şi o bucată de pâine. Ieşi pe uşă hotărât, în ciuda rugăminţilor nevestei sale şi a lacrimilor pe care aceasta le vărsa. Nu dădu nici o atenţie rugăminţilor fierbinţi ale soţiei, ci se mulţumi doar să zică:

— Deopotrivă îmi este de voi muri de mâna uriaşilor sau de voi muri încet-încet, râncezind în bordei. O vorbă din bătrâni spune că fricosul moare de o sută de ori, pe când îndrăznetul moare o singură dată.

Şi, odată spuse aceste vorbe, se afundă printre vălurile beznei, ce tocmai se ridicau, lăsând locul luminii. Şi merse aşa, străbătând munţi, văi şi păduri, având ca ţintă sălaşul celor şapte uriaşi. Pe când mergea, se tot gândea la un vicleşug cu

care să-i dovedească pe duşmanii săi. Fără îndoială, aceştia nu aveau cine ştie ce deşteptăciune!

Cum mergea adâncit în gânduri, se trezi deodată lângă uriaşi. Chiar atunci se ivi o geană de lumină care polei lumea toată, iar uriaşii îi apărură limpede, în toată grozăvia lor. La rândul lor, uriaşii îl văzură pe voinicul nostru, fiind doar la o aruncătură de băț. Se holbau la el cu dispreț şi cu răutate, iar voinicul luă aminte la ceea ce făceau. Aceştia sfărâmau pietre prefăcându-le în firişoare de nisip, doar aşa, ca să-şi omoare urâtul. Chosroe îşi dădu seama că este prea târziu să-şi salveze pielea fugind, aşa că îşi înfipse bine picioarele în pământ, rămânând neclintit ca o stâncă. Le aruncă o privire sfidătoare în care scăpărau scântei, însă care nu izbuti decât să-i facă pe uriaşi să izbucnească în hohote de râs, de răsunau văile, şi ziseră:

— Ia uitați-l pe omul ăsta prostănac! Cu siguranță şi-a pierdut şi bruma de minte!

— O să-l mănânc!

— Ba nu! Este al meu!

— Ba este al cui pune primul mâna pe el...

— Eu sunt mai mare decât voi toți, aşa că propun să-l împărțim între noi. Eu iau trupul, capul este al tău...

— Mădularele sunt ale mele!

— Este al celui puternic, căci puterea este stăpâna! Să fie al celui care sfarmă cele mai multe pietre în cel mai scurt timp.

Şi prinseră a se întrece în a preface pietrele în nisip... Într-o clipită, o movilă de nisip se şi ridica dinaintea lor. Prinseră iarăşi a se ciorovăi:

— Eu am sfărâmat mai mult decât tine!

— Ba eu!

— Toţi la un loc nu aţi sfărâmat cât mine! V-am întrecut pe toţi.

În acest răstimp, Chosroe le lua seama pe îndelete. Deodată îi veni un gând tare şugubăţ, pe care-l întâmpină cu un râs zgomotos, ce-i făcu pe uriaşi să amuţească. Se apropiară, roşi de curiozitate, şi făcură roată în jurul voinicului nostru. Chosroe, printre hohote de râs, spuse:

— Ha, ha, ha! Şi eu mă prind în jocul vostru. Cel slab să fie partea celui puternic. Aşadar, voi sfărâmaţi pietrele şi le prefaceţi într-un praf gingaş, hm! şi pentru atâta lucru vă credeţi mari şi tari. În schimb, eu pot să storc orice piatră până curge apă din ea. Poate vreunul dintre voi să facă aşa ceva? Hai, spuneţi!

Uriaşii, la auzul acestor vorbe, nu ziseră nici pâs, ci îşi aruncară unii altora priviri nedumerite,

buimace. Chosroe se aplecă atunci, luă o piatră de jos şi le ceru părerea:

— Uitați-vă! Este o piatră... Da sau nu?

Răspunseră într-un glas:

— Da, da, este o piatră.

— Bine! Acum o voi strânge în mână până când va curge din ea apă...

Cu piatra într-o mână, băgă cealaltă mână pe furiş, fără să-l vadă uriaşii, în buzunar şi scoase de acolo oul. Îl puse în aceeaşi mână cu piatra şi nici nu apucă bine să strângă, că şi începu să-i curgă printre degete gălbenuşul oului. Uriaşii îşi închipuiră că într-adevăr din piatră curge apă. Păliră de groază şi înțepeniră, care pe unde era, fără să mai poată îngăima o vorbă. Într-un târziu, mai-marele lor zise:

— Tu, omule! Ai dovedit că eşti mai puternic decât toți uriaşii lumii... Cum noi suntem şapte frați, am fi deosebit de onorați dacă ai primi să ne fii al optulea frate. Aşadar, te rugăm să vii şi să trăieşti, ca un frate, alături de noi, în peşteră.

Chosroe se învoi şi porni înaintea lor, țanțoş, către peşteră.

* * *

Viața în peştera uriaşilor curgea după o anume rânduială. Toate treburile erau făcute pe rând de

fiecare dintre ei. De pildă, o zi, unul aducea apă şi vreascuri pentru foc şi aşa mai departe. Chosroe îşi dădu seama de această rânduială din primele zile petrecute alături de ei în peşteră. Până acum lui nu i se ceruse nimic de făcut, însă se aştepta ca în curând să vină şi rândul său. Şi chiar veni ! În a opta zi de la venirea sa în peşteră, fu poftit să se ocupe de gospodărie. În primul rând, să aducă apă de la râu. Apa era adusă de la râu într-un burduf cât un bivol întreg. Oricare dintre ei îl umplea cu apă din râu, îl arunca nepăsător pe umăr şi se întorcea fluierând la peşteră. Când veni rândul lui Chosroe, acesta fu peste măsură de tulburat de mărimea burdufului gol, darămite plin cu apă ! Cu toate acestea, nu lăsă să i se vadă neliniştea şi nu se împotrivi deloc când îi făcură semn să aducă apă. Luă burduful fără să crâcnească şi se îndreptă cu el către râu, deşi era pe deplin încredinţat că nu ar fi putut urni din loc nici a zecea parte din el. Ajuns pe malul râului, turnă un pic de apă în burduf, apoi prinse să sufle în el până când îl umplu cu aer. Îl legă la gură, îl udă bine de tot şi apoi, după ce îl aburcă pe umăr, luă drumul înapoi către peşteră. Când ajunse în preajma uriaşilor, se opri şi zise cu glas tare, ca să fie auzit :

— Nenorocirea mea este că atunci când merg o bucată de drum, mi se face o sete... şi încă ce sete!

Şi fără să mai stea pe gânduri, ridică burduful şi-l duse la gură. Îl dezlegă cu dinţii şi lăsă aerul să iasă din el, încet, fără să dea ceva de bănuit. Ţinu aşa burduful până izbuti să bea cele câteva înghiţituri de apă, lăsând, cu bună ştiinţă, câţiva stropi să i se prelingă pe bărbie. Apoi aruncă burduful cât colo.

Uriaşilor nu le venea să creadă ceea ce tocmai văzuseră. Rămaseră înspăimântaţi de această nouă năzdrăvănie. Iarăşi mai-marele lor prinse a glăsui:

— Dacă de băut bea aşa, apoi de mâncat... ferit-a Domnul! Dacă i se va face foame într-o zi şi n-o să avem ce să-i dăm să mănânce, o să ne înfulece pe noi, fără doar şi poate!

Chosroe se făcu că nu a auzit vorbele uriaşului şi se dezvinovăţi:

— Aţi văzut singuri... nu este vina mea! Sunt gata să mă duc la râu să mai aduc un burduf, însă, din păcate, se va întâmpla acelaşi lucru... tare mi-e teamă că veţi muri de sete dacă mai continuu aşa.

Nici nu rosti bine aceste cuvinte, că mai-marele uriaşilor îi şi zise:

— O, frate! Nu te mai punem niciodată să ne aduci apă de râu. Te scutim pentru totdeauna de această corvoadă...

Şi aşa a trecut cu bine corvoada căratului apei. Chosroe ieşi aşadar şi din această încercare biruitor, temut de noii săi tovarăşi. Bucuria nu îi fu însă de lungă durată, căci o nouă treabă îl aştepta. Îi veni rândul să aducă vreascuri de foc din pădure. Un singur uriaş era în stare să care în spinare câteva care de lemne odată. Chosroe îşi zise în sinea lui:

— Încă o belea din care trebuie să ies viu şi nevătămat. Însă este peste putința mea de a căra şi a zecea parte din a zecea parte pe care o duce în spate un uriaş.

După multă chibzuință, îi veni un gând călăuzitor, aşa că le spuse uriaşilor:

— Aduceți-mi toate frânghiile de legat lemne!

Uriaşii se întrebară cu uimire de ce îi trebuie toate frânghiile. Cu toată nedumerirea lor, se supuseră poruncii şi strânseră de prin toate cotloanele o grămadă mare de frânghii care, puse cap la cap, s-ar fi întins până hăt, departe. Ceru apoi unui uriaş să ia în spate porcoiul de frânghii şi să-l urmeze în pădure. Zis şi făcut! Uriaşul îl urmă ascultător până la pădure. Odată ajunşi aici,

Chosroe se apucă să înnoade frânghiile cap la cap, până făcu din ele una singură, lungă cât o zi de post. Atunci înfăşură unul dintre capetele frânghiei în jurul unui trunchi de copac, iar cu celălalt înconjură pădurea toată până ajunse la copacul de la care pornise. Apoi petrecu acest al doilea capăt pe sub legătura din jurul copacului, făcând astfel un laț în care era prinsă toată pădurea. Uriaşul îl privea tot mai neliniştit:

— Zău, măi, omule, spune-mi şi mie ce ai de gând să faci.

Sigur pe el, Chosroe îi răspunse:

— Vreau să smulg pădurea din rădăcini şi s-o duc la peşteră ca să vă scutesc de oboseala din fiecare zi de a căra câteva vreascuri. O smulg dintr-o singură smucitură şi gata, am terminat cu ea pentru totdeauna!

La auzul acestor vorbe năprasnice, uriaşul căzu în genunchi şi, printre sughițuri de plâns, îl rugă fierbinte:

— Lasă pădurea, căci vara stăm la umbra copacilor, ba chiar şi vânăm fel de fel de fiare şi de păsări, ca să nu mai spun că este tare frumoasă. Te rog, nu o nimici, te rog!

Într-un sfârşit, Chosroe se învoi şi se întoarse la peşteră, după ce uriaşul îi făgădui că va aduce

el o sarsana de vreascuri trebuincioase pentru acea zi.

Seara, uriaşul le povesti fârtaților săi tărăşenia din pădure, de-a fir-a-păr. Aceştia îl ascultau cu părul măciucă de groază.

În noaptea aceea nu izbutiră să pună geană pe geană, căci se tot munciră să găsească o cale de a scăpa de voinic. Hotărâră să-i dăruiască un sac plin cu aur, să-şi ia rămas-bun de la el şi apoi să se facă nevăzuți, căutându-şi un loc cât mai departe de acesta. Când se făcu dimineață, se strânseră în jurul lui şi-i ziseră:

– Frate, noi trăim o viață de nomazi, mai tot timpul suntem pe drumuri, niciodată nu facem prea mulți purici într-un loc. N-am vrea să te împovărăm şi pe tine cu greutățile drumului, aşa că ne-am hotărât să-ți dăm jumătate din aurul nostru şi să te întorci la cei de-o seminție cu tine, la oamenii care sunt asemenea ție. Mezinul nostru o să te ducă unde îți doreşte inima.

Chosroe se învoi pe loc. Uriaşii legară sacul în spatele mezinului, iar Chosroe se urcă pe cea mai înaltă stâncă şi, de acolo, țuşti deasupra sacului! De acolo, de pe sac, îşi luă rămas-bun de la uriaşi, zicând în sinea lui:

— Nu vă las până nu vă dezvăț de a mai face rău oamenilor.

Uriaşul porni ca din arc pe drumul arătat de Chosroe...

***

Ajunseră degrabă la bordeiul lui Chosroe, unde nevasta sa îl întâmpină cu lacrimi de fericire. Şi, cum ninsese din belşug în acea zi, nevasta se grăbi să aducă un braț de vreascuri cu care să aprindă focul ca să se încălzească voinicul nostru şi însoțitorul său, uriaşul. Ca să ațâțe mai repede focul, prinseră a sufla cu putere asupra lui. Cum nu se întâmpla nimic, uriaşul îi dădu la o parte, închise ochii şi suflă o dată de zburară lemnele cât colo, iar cei doi soți fură azvârliți tocmai pe acoperiş. Când deschise ochii, nu mai văzu nici lemne, nici oameni, nimic. Chosroe îl strigă atunci de pe acoperiş. Uriaşul, uimit, îl întrebă:

— Ce faci acolo, frate?

— Ce să fac, îi răspunse Chosroe furios, caut cu nevasta mea sabia pe care a ascuns-o aici bunicul meu.

— Şi ce vrei să faci cu ea?

— Să tai capetele tuturor uriaşilor care fac rău sărmanilor de pe lumea asta.

Când uriaşul auzi aceste vorbe, o luă la goană, cu câinii satului lătrând furioşi în urma sa. De atunci nimeni nu a mai auzit de uriaşii cei răi.

Chosroe coborî cu nevastă-sa de pe acoperiş şi se puseră pe numărat galbenii...

Tâlharul cel isteț și cei trei prostănaci

ândva, demult, trăiau într-un sat trei prostănaci. Într-o bună zi, se hotărâră să plece la vânătoare. Cu toate că se afundară în sălbăticia cea nesfârșită și hălăduiră prin toate mărăcinișurile cât fu ziulica de lungă, nu dădură peste nici o gazelă, ba, mai mult decât atât, nu găsiră nici măcar o urmă de gazelă. Când fură cuprinși de istoveală, se hotărâră să se întoarcă de unde au venit. Setea nu le dădea deloc pace în acel pustiu, gol ca în palmă. Cu gurile uscate de arșiță, cu picioarele ca de plumb, luară drumul către casă. Ca să le treacă timpul mai ușor și să mai uite de necazul în care se aflau, propuseră ca fiecare să povestească o

întâmplare prin care trecuse. Aşadar, se puse pe povestit primul dintre ei:

„Într-o zi, mă duceam către casă. Era trecut de miezul nopții, iar frigul pişca fără milă. Mai mult decât atât, o ploaie zdravănă şiroia din ceruri de parcă cineva uitase dezlegat la gură un burduf plin cu apă. Ploaia mă udase până la piele, nici o părticică din mine nu era uscată. Din pricina frigului, ploaia se preschimbă în zăpadă. Gerul deveni năprasnic. Cu greu am ajuns acasă, înghețat tot, abia mă mai puteam mişca. Îmi înghețaseră şi măruntaiele în mine, aşa de ger se făcuse. Am bătut la uşă cu putere şi, după un timp, mi-a răspuns nevasta:

— Cine bate acolo?

M-am mirat până peste poate de o asemenea întrebare. Cum adică, nu mă ştie pe mine, soțul ei? M-am mâniat atât de tare, că nu am catadicsit să-i răspund, ca s-o învăț minte. Toată noaptea am rămas afară bătând la uşă, iar nevastă-mea tot întrebând cine este. Şi tot aşa, până se crăpă de ziuă şi nevastă-mea deschise uşa după ce mă văzu pe geam".

Cei doi prieteni ai săi îi spuseră atunci cu admirație:

— Măi, dar tu eşti încăpățânat rău de tot!

— Hai să ascultăm și povestea următorului!

Al doilea prostănac începu să povestească:

„Într-o zi m-a pocnit o durere de măsea așa de tare, de mă zvârcoleam prin toată casa. Nemaiputând răbda, m-am dus la vraci să-mi scoată măseaua și să scap astfel de durerea cea crâncenă care nu mă slăbea nici o clipită. Așadar, am intrat la el și m-am plâns de măseaua care mă supăra atât de tare. Omul, după ce m-a ascultat cu luare-aminte, m-a așezat pe un scăunel în fața lui și mi-a spus să deschid gura cât pot de mare. Am deschis-o așa cum mi-a cerut. Prinse a-mi cerceta dinții, iar după ce termină, mă întrebă care-i măseaua cu pricina. Insistă să-i spun cu precizie. M-am mirat foarte tare de cererea lui și m-am întrebat în sinea mea:

— Cum o fi ajuns ăsta vraci, de vreme ce nu știe care măsea mă doare?

M-am încăpățânat așadar să nu-i spun care este măseaua, ca să văd cum se descurcă. El, marele vraci! Neprimind nici un răspuns de la mine, acesta se apucă să-mi smulgă dinții unul câte unul. Din când în când se oprea să repete întrebarea, însă, cum mă încăpățânam să nu-i spun măcar un cuvințel, continua să-mi scoată dinții. Și așa, după cum vedeți, nu mai am nici un dinte în gură. Nici unul!".

Cei doi prieteni rămaseră muți de admirație:

— Eşti cel mai încăpățânat om pe care l-am cunoscut vreodată!

— Hai să ascultăm şi povestea ultimului dintre noi...

Al treilea prostănac îşi începu povestea insistând că a lui este şi mai grozavă decât ale lor, iar încăpățânarea lui o depăşeşte cu mult pe a lor...

„Am intrat în noaptea nunții în iatacul miresei, aşa cum este obiceiul, şi am găsit-o îmbrăcată în rochie de mireasă, cu fața acoperită de un voal alb, prins pe cap cu o coroniță de trandafiri. Am rămas uimit de frumusețea ei răpitoare, căreia nu puteam să-i rezist cu nici un chip. Îmi venea să mă duc peste ea, să-i sărut chipul acela luminos, să-i îmbrățişez trupul fermecător, însă deodată îmi trecu prin cap un gând şi mă dădui înapoi câțiva paşi, cuprins de nelinişte... De ce oare stă împopoțonată în straiele acelea şi nu le dă jos ca să pot face ceea ce face orice mire în noaptea nunții? M-am înfuriat până peste poate şi, încăpățânându-mă în furia mea, am lăsat-o de izbelişte aşa cum am găsit-o. De atunci au trecut şapte ani, mi-a născut trei copii, însă eu până acum nu i-am văzut fața...".

Cei doi strigară într-un glas:

— Doamne, ce bărbat mândru! Blagoslovită să-ți fie stirpea!

Şi aşa ajunseră ei în apropierea satului lor, când deodată văzură o capră care se rătăcise de turmă şi umbla bezmetică de colo-colo. Îşi suflecară iute mânecile, se năpustiră asupra ei şi o prinseră. Apoi începură să se ciorovăiască asupra caprei, fiecare voind-o pentru el. Pe când se certau ei de zor, trecu pe lângă ei un tâlhar isteț care auzi toată tărăşenia. Puse ochii pe capră şi urzi cum s-o fure de la cei trei nătărăi. Se apropie de ei şi-i întrebă:

— Care-i treaba, vitejilor? De ce vă amărâți atâta?

Îi răspunseră tustrei că se ceartă pentru că nu ştiu a cui trebuie să fie gazela pe care tocmai au vânat-o. Tâlharul cel isteț înțelese degrabă că are în fața lui nişte proşti sadea, de vreme ce nu sunt în stare să deosebească o capră de o gazelă. Aşa că încercă să profite de ocazia neaşteptată:

— Nu se cuvine să vă certați pentru ceva atât de simplu. Puneți-mă judecător între voi şi o să vă fac o judecată dreaptă, fără nici o părtinire.

— Aşa să fie! Tu vei fi judecătorul nostru, iar noi vom primi fără crâcnire orice hotărâre vei lua.

Tâlharul îşi luă un aer de judecător şi le ceru:

— Mai întâi de toate, spuneți-mi cum ați vânat gazela!

Unul dintre ei spuse:

— M-am aruncat asupra ei şi am prins-o de coarne...

Al doilea interveni şi el:

— Înainte să o prindă el de coarne, am apucat-o eu de urechi şi am strâns-o zdravăn, căci dacă nu făceam aşa ar fi fugit şi dusă ar fi fost pentru totdeauna...

Al treilea mărturisi şi el, mândru de ceea ce făcuse:

— Am fugit după ea şi, când am ajuns-o, am apucat-o cu nădejde de coadă şi aşa am ținut-o pe loc, căci dacă nu făceam aşa nu mai era acum aici, la picioarele noastre.

Tâlharul îşi duse mâna la frunte, prefăcându-se că se gândeşte la o hotărâre dreaptă. După câteva clipe, le ceru să-i dea un cuțit. Îi dădură. Puse capra la pământ şi o tăie. Smulse apoi coarnele şi i le dădu primului prostănac; după aceea, îi tăie urechile şi i le dădu celui de-al doilea şi, în sfârşit, îi tăie coada şi i-o dădu celui de-al treilea. Se întoarse apoi către ei şi le zise:

— Fiecare a primit ceea ce a vânat. Acum duceți-vă în pace pe la casele voastre.

Şi, acestea fiind zise, puse mâna pe capră şi se făcu nevăzut.

Cei trei prostănaci îi mulțumiră Domnului că le-a trimis un judecător așa înțelept şi drept care i-a scăpat de povara împărțirii caprei. Prinseră a-l lăuda pe judecător, minunându-se că nu le-a trecut şi lor prin cap cum să se descurce într-o atare situație. Bucuroşi nevoie mare, se duseră pe la casele lor cu partea din vânat, fălindu-se dinaintea tuturor cu prada lor şi cum un bărbat deştept foc i-a luminat şi i-a ajutat la împărțit. Căci, vorba aceea, prostul nu e prost destul, dacă nu e şi fudul...

Nu-i nimic pe lângă ce va fi să fie

O femeie sărmană îşi luă băiatul şi îl duse la şcoala religioasă. Acolo, învățătorul Kaşu îi întâmpină cu multe urări de bun-venit, aşa cum îi era obiceiul. Micul Muhammad se apropie de învățător aşa încât deveni mâna sa dreaptă, în ciuda vârstei sale fragede. Învățătorul era foarte grijuliu cu fiii bogătaşilor, care, la sfârşitul anului şcolar, îl copleşeau cu peşcheşuri de tot felul. Într-o bună zi, unul dintre băieți spuse:

— Învățătorule, mâine să nu gătiți nimic!

Învățătorul îl întrebă cu voce mieroasă:

— De ce, fiule?

— Mi s-a spus să vă înştiințez că mama o să vă trimită o găină pe orez.

Când auzi acestea, Muhammad sări iute în picioare şi-i zise învățătorului:

— Învățătorule, eu ştiu casa lui Sa'dun. Mâine o să mă duc la el acasă, o să iau mâncarea şi o s-o duc la dumneavoastră acasă.

— Bine faci, fiule, Atotputernicul să-ți dea sănătate! Eşti un băiat de toată isprava, cinste cui te-a crescut!

A doua zi, Muhammad se înființă acasă la Sa'dun şi-i spuse mamei acestuia:

— M-a trimis învățătorul să-i duc prânzul.

Femeia ieşi degrabă cu o tavă uriaşă plină cu pilaf, peste care trona o găină umplută, bine rumenită, şi-i spuse:

— Bagă de seamă cum duci tava, să nu se întâmple vreo nenorocire!

— Stai fără grijă! îi zise Muhammad şi plecă sprinten, cu tava pe cap.

Dar, în loc să se ducă la învățător acasă, Muhammad se duse fără nici o şovăială la el acasă, unde mama sa îl întâmpină uimită. Muhammad o linişti pe dată:

— Învățătorul mi-a făcut aceste daruri pentru că sunt cel mai deştept! Mi-a dat o găină şi această tavă scumpă!

La auzul acestor cuvinte, mama lui Muhammad se veseli tare mult şi mâncă, împreună cu fiul ei cel deştept, găina şi pilaful. După ce se săturară, Muhammad îi zise:

— Du-te la piață şi vinde această tavă minunată!

— Cum s-o vând, fiule? Buna-cuviință cere să o înapoiem stăpânului de drept...

— Nu, o întrerupse Muhammad. Mi-a dat-o în dar, aşa că este a noastră şi, cum avem nevoie de bani, hai s-o vindem în piață!

În acest timp, învățătorul se duse acasă şi, sigur pe el, îi zise nevestei:

— Hai, scoală degrabă şi adu-mi mâncarea!

La care nevasta îi răspunse cu obidă:

— Nu mi-ai spus ieri că ți s-a făgăduit o găină?

— Dar ce, zise învățătorul cu un soi de neliniște, n-a sosit încă găina?

— Nici găina, nici cocoşul, nici gâsca şi nici rața, îi răspunse nevasta supărată.

A doua zi, învățătorul, furios de cele întâmplate, îi zise lui Muhammad cu asprime:

— Unde ai dus găina, Muhammad? Ce ai făcut cu ea?

— Învățătorule, vreți să vă spun adevărul gol-goluț?

— S-aud!

— Ei bine, găina a zburat!

— Măi, băiete, ia-ți seama la vorbă. Cum să zboare o găină rumenită în cuptor?

— Păi, învățătorule, nu ne-ați învățat dumneavoastră versetul din Coran în care se spune că Atotputernicul „va da viață osemintelor după ce au fost făcute fărâme"?

— Da, aşa este, zise învățătorul. Să zicem că găina a zburat, însă orezul unde este?

— Păi, după ce şi-a luat zborul găina, am răsturnat tot orezul în poala *dişdaşei*[1], iar tava am lăsat-o acolo, pe jos. Am început să arunc cu boabe de orez ca să momesc găina să vină să le ciugulească şi astfel să pun mâna pe ea... Şi, cum găina nu voia să se aşeze, am urmărit-o pe tot felul de ulicioare, pe terasele caselor, prin grădini, presărând orezul din poală şi îmbiind-o cu glasul, doar-doar va coborî din văzduh... Însă n-a fost chip s-o înduplec. Când mi s-a terminat orezul din poală, m-am întors acolo unde lăsasem tava... însă, ce să vezi!, tava dispăruse şi ea....

1. *Dişdaşa* – în Irak, haină lungă, asemănătoare unui anteriu.

Învățătorul își pierdu cumpătul și se repezi asupra băiatului, pocnindu-l atât de tare că-i dădu sângele pe nas. Plângând, Muhammad se întoarse la mama sa și îi spuse că nu mai vrea să se ducă la școala religioasă și că o roagă să-l îndrume să învețe meseria tatălui său, ca să-i calce pe urme.

— Bietul taică-tău a fost croitor! Așa că dacă vrei să-l urmezi, trebuie să înveți croitoria.

A doua zi îl bagă ucenic la un croitor, să învețe meserie. Acesta îl întrebă pe Muhammad:

— Cum te cheamă, fiule?

— *Măsoară cu palma și taie*, acesta-i numele meu!

Și așa își începu Muhammad ucenicia la croitor. În ajunul unei sărbători, meșterul, doborât de oboseală, îi zise lui Muhammad:

— Ascultă, fiule! Eu mă duc până acasă să trag un pui de somn, că sunt tare istovit, tu rămâi aici și dă-le oamenilor hainele, căci în curând vor veni după ele. Ai înțeles, fiule? Bine, să ne vedem cu bine, fiule, *Măsoară cu palma și taie*!

Nici nu s-a îndepărtat bine meșterul, că Muhammad puse mâna pe foarfecă și, după ce măsura cu palma, tăia cu nădejde. În scurt timp, din hainele de sărbătoare nu rămaseră decât niște petice amărâte. Nu se opri însă aici. Luă toate

stofele din atelierul de croitorie şi le ciopârți până la ultima. Când se întoarse, meşterul rămase cu gura căscată:

— De ce ai făcut aşa ceva, *Măsoară cu palma şi taie*?

— Ce am făcut? Am tăiat toate hainele şi stofele aşa cum mi-ai cerut. Nu mi-ai zis *Măsoară cu palma şi taie*? Aşa am făcut şi nimic mai mult. Dacă găseşti vreun petic mai mare sau mai mic de o palmă, poți să mă pedepseşti cum vrei...

— Împielițatule! Eu ți-am zis *Măsoară cu palma şi taie* pentru că acesta este numele tău!

— Ce nume?! Ai mai întâlnit până acum pe cineva cu un astfel de nume?

Meşterul, nemaiavând ce zice, apucă foarfeca şi-l lovi pe Muhammad de-l umplu de sânge. Acesta iar se întoarse plângând la mama sa şi, printre sudălmile aruncate croitorului, îi zise:

— Tata n-a fost croitor! Spune-mi care a fost meseria lui!

— Păi, tatăl tău a fost zarzavagiu...

Muhammad se duse atunci la un zarzavagiu şi-i zise:

— Mă iei ucenic la tine? Plata mea va fi doar atât cât pot să mănânc.

Zarzavagiul se învoi pe loc şi-l întrebă cum îl cheamă.

— Mă cheamă *Amestecă şi aruncă*!

Cum zarzavagiul îl privea cu neîncredere, prinse a-i lămuri înţelesul acestui nume ciudat:

— Mamei nu-i trăia nici un copil; cum se năşteau, cum mureau. Când m-a născut pe mine, de frica deochiului, mi-a pus acest nume ciudat...

Într-o vineri, zarzavagiul se pregătea să meargă la moschee, la slujbă, aşa cum făcea de obicei. Îl chemă pe Muhammad, ca să-i ţină locul, şi-i spuse:

— Amestecă şi aruncă, fiule! Eu mă duc la moschee să mă rog. Să nu laşi pe nimeni să se apropie de dugheana noastră. Leul meu! *Amestecă şi aruncă*!

Nici nu se îndepărtă bine jupânul, că Muhammad se şi repezi şi începu să amestece orezul cu lintea şi cu susanul, apoi le aruncă în noroiul drumului. După ce termină treabă, se aşeză turceşte în aşteptarea zarzavagiului, care nu întârzie să apară. Când văzu nenorocirea, răcni la Muhammad:

— Ce-ai făcut? De ce le-ai amestecat pe toate şi le-ai aruncat în noroiul drumului?

Nepăsător, ca şi cum n-ar fi făcut nimic rău, Muhammad îi răspunse:

— Păi, nu mi-ai spus *Amestecă şi aruncă*? Ei bine, nu am făcut altceva decât să amestec mărfurile acestea şi să le arunc în drum. Sigur că ai tot dreptul să mă pui la socoteală dacă nu le-am amestecat bine...

Zarzavagiul se înfurie atât de tare, încât luă o greutate de pe cântar şi o aruncă după Muhammad, pe care îl nimeri în picior. Şontâc-şontâc se întoarse Muhammad acasă, la mama sa, căreia îi ceru din nou să-i spună care a fost meseria tatălui său:

— Ştiu că nu a fost nici croitor, nici zarzavagiu! Spune-mi degrabă ce a fost!

— Ei, bine, a fost olar. Făcea oale din lut...

— Bună treabă!

Se duse atunci în mahalaua olarilor din Mosul[1] şi îi zise unuia dintre ei:

— Ia-mă ucenic şi nu-ţi cer ca simbrie decât mâncare.

Olarul se învoi şi-l întrebă care îi este numele, ca să ştie cum să-l strige. Muhammad îi spuse:

— Numele meu este *Trage şi pune la pământ*!

Şi aşa începu să muncească Muhammad la olar. Într-o bună zi, acesta îi spuse:

1. Mosul – oraş în nordul Irakului.

— Fiule, *Trage şi pune la pământ*! Eu mă duc să mai zidesc un cuptor pentru ars oale, tu ai grijă să nu se apropie nimeni de cuptoarele noastre. Să ne vedem cu bine, *Trage şi pune la pământ*!

Nici nu se îndepărtă bine olarul, că Muhammad apucă un ciomag zdravăn şi prinse a lovi cu sete în oalele şi ulcelele din jurul său, ba chiar şi în acelea puse la smălțuit în cuptoare, până când prefăcu mândrețe de oale într-o grămadă de cioburi colorate.

Când se întoarse şi văzu nenorocirea, olarul rămase fără cuvinte. Cum iarna se apropia, nu mai putea să pună la uscat alte oale chiar dacă s-ar fi dat peste cap. Cum o să-şi mai țină făgăduielile făcute muşteriilor? Se duse întins la ucenicul său şi-l luă la rost:

— Ce-ai făcut, fiule?

— Am făcut ce m-ai povățuit să fac.

— Ce te-am povățuit?

— Păi, nu mi-ai zis *Trage şi pune la pământ*?

— Măi băiete, păi nu aşa te cheamă?

— Meştere, odihni-ți-ar Atotputernicul părinții, ai mai pomenit pe cineva cu un aşa nume?

— Eşti dracul gol!

Meşterul luă un ciob de pe jos şi-l aruncă în Muhammad. Îl lovi aşa de rău că-i dădu sângele.

Muhammad se întoarse degrabă la mama sa, văitându-se:

— M-ai mințit şi de data aceasta. Tata nu a fost nicidecum olar. Dacă mă mai minți şi acum, o să-mi iau lumea în cap şi n-o să mă mai vezi niciodată. Aşadar, ce meserie a avut tata?

— Vino după mine, copile, şi o să-ți arăt!

Muhammad se ținu după mama sa aşa cum îi ceruse. Coborâră într-o ascunzătoare întunecoasă. Aici, mama căută cu privirea printre mormanele de lucruri aruncate vraişte şi îi arătă o legăturică:

— Acestea erau uneltele lui de lucru... un ciomag, o funie, o cazma... Tatăl tău a fost tâlhar!

— Adevărat grăit-ai, măicuță! Nu puteai să-mi spui aşa de la bun început şi nu mai mâncam atâta bătaie, vai şi amar de capul meu?! O să-l urmez aşadar pe tatăl meu, şi chiar astă-seară o să-l pomenească lumea din nou.

Chiar în seara aceea, Muhammad se cățără pe zidul palatului regelui, intră tiptil în vistierie, fură de acolo o grămadă de galbeni şi scrise pe uşă: „Nu-i nimic pe lângă ce va fi să fie".

Se întoarse acasă şi răsturnă galbenii furați în odaia mamei sale, căreia îi spuse cu năduf:

— Nu ți-am spus că ar fi fost mai bine să-mi fi mărturisit din capul locului ce meserie avea tata?

Hai, du-te acum la unchiul şi cere-i balanța ca să cântărim aurul acesta.

— Dar este foarte târziu. Ce-o să spună mătuşa ta când s-o trezi cu mine la poartă ?

Dar, cum Muhammad rămase neînduplecat, se duse totuşi fără tragere de inimă, bătu la poartă şi zise ruşinată :

— Băiatul meu a cumpărat nişte orez şi ar vrea să-l cântărească, să se convingă că nu a fost înşelat.

— Uite, acum îți aduc balanța din cămară ! zise cumnată-sa cu viclenie.

Îi dădu balanța, după ce puse un pic de clei pe fundul talerului ca să se lipească ceea ce va cântări. Mama lui Muhammad se întoarse acasă cu balanța şi cântări, împreună cu fiul ei, galbenii. A doua zi, cu noaptea în cap, îi duse înapoi balanța cumnatei sale, care rămase ca trăsnită. Pe fundul talerului, lipit de cleiul pus din ajun, strălucea un bănuț de aur de-ți lua ochii. Muhammad, în iureşul bucuriei, nu băgase de seamă bănuțul lipit de fundul talerului…

Pe seară, mătuşa veni în vizită şi, din una în alta, îi zise lui Muhammad :

— Ştiu că acum tu faci rost de aur. De ce nu-l iei şi pe unchiul tău să-ți dea o mână de ajutor ?

— Aha, acum şi-a adus aminte că-mi este unchi ? zise Muhammad cu asprime.

— Ce-a fost a fost ! Este unchiul tău orice ar fi să fie ! Ia-l cu tine la muncă, căci aşa se cade.

— Mătuşă dragă, eu sunt hoţ. Primejdia de a fi omorât sau schingiuit mă paşte la tot pasul. O astfel de soartă ai vrea pentru unchiul meu ?

Mătuşa amuţi câteva clipe, apoi bombăni :

— Cum ţi-e ţie să-i fie şi lui !

Între timp, vestea jefuirii vistieriei regale se răspândise ca fulgerul în întreg ţinutul. Tot palatul era tulburat de cele întâmplate, iar paznicii ameninţau că va fi vai şi amar de cel ce îndrăznise să săvârşească o asemenea faptă. Muhammad aflase, prin tot felul de tertipuri, că unii curteni îl povăţuiseră pe rege să pună să se sape un şanţ adânc în jurul vistieriei şi să-l umple cu catran, aşa încât, dacă hoţul mai vine, să cadă în şanţ şi acolo să rămână.

Muhammad se duse la unchiul său şi-i zise :

— Unchiule, astăzi mergem la treabă !

Luă cu el o desagă mare şi un cuţit ascuţit. Când bătu de miezul nopţii, Muhammad şi unchiul său ajunseră în preajma vistieriei. Cum ştia de şanţul cu catran, îi zise unchiului să meargă el în faţă. Acesta nu făcu nici doi paşi că

se şi afundă până la gât în catran. Speriat, dădu să strige, însă Muhammad îl opri:

— Unchiule, să nu zici nici pâs! O să deschid vistieria şi o să fur tot aurul. Rabdă un pic, că o să te scot eu de aici.

Cum zise vorbele acestea, sări pe umerii unchiului şi deschise vistieria, apoi încărcă tot aurul în desaga pe care o avea la el. Scrise apoi pe vistierie: „Nu-i nimic pe lângă ce va fi să fie".

Apoi sări înapoi, scoase cuțitul şi îi reteză capul unchiului împotmolit în catran. Îl puse apoi în desagă, peste aur, şi pe-aici ți-e drumul. Pe drumul de întoarcere, păreri de rău începură să-i dea târcoale, însă le alungă gândindu-se că nu avea altă cale.

Odată ajuns acasă, mătuşa prinse a-l întreba neliniştită:

— Unde-i unchiul tău?

Îi răspunse cu tristețe în glas:

— A murit. Nu am avut putința să-l salvez, însă i-am retezat capul ca nu cumva străjerii regelui să-şi dea seama cine este şi astfel să se ducă pe pustii tot aurul nostru.

La auzul acestei grozăvii, femeia dădu să țipe, însă Muhammad îi astupă gura, zicându-i:

— Dacă aud măcar o vorbuliță, nu mai vezi nici o para!

Mătuşa, buimacă, se gândi ce este mai bine să facă: să jeluiască sau să-şi ia partea de aur. Zise:

— Sunt tare necăjită, căci l-am iubit mult pe unchiul tău.

La care Muhammad îi răspunse:

— Dacă l-ai fi iubit, nu l-ai fi jertfit de dragul ambiţiilor tale. Plângi cât vrei, însă fără să se audă.

În timpul acesta, la palatul regelui era zarvă mare. Străjerii dăduseră de cu zori peste hoţul din catran. Toţi răcneau, care mai de care:

— Hoţul! Hoţul!

Veni şi regele şi, când văzu grozăvia, hoţul fără cap, fu cât pe ce să cadă din picioare. Când îşi mai veni un pic în fire, îi sări în ochi ceea ce scrisese hoţul aşa cum făcuse după fiecare jaf: „Nu-i nimic pe lângă ce va fi să fie".

Dacă acesta era hoţul, atunci cine îi retezase capul? Ca să limpezească tărăşenia, porunci ca trupul hoţului să fie atârnat la capul podului. Şi cine va plânge înseamnă că-l cunoaşte!

Muhammad află şi de data aceasta ce se petrece la palat, aşa că se duse la mătuşa sa şi-i spuse:

— Astăzi o să te saturi de bocit şi jeluit.

Toţi locuitorii oraşului trebuiau să treacă prin faţa mortului. Atunci Muhammad ce făcu? O luă pe mătuşa lui şi o duse la piaţa de măgari, unde îi

cumpără un măgar, o desagă şi o grămadă de ouă pe care i le dădu în dar. Bucuroasă nevoie mare, femeia puse desaga cu ouă pe samarul măgarului şi, apucându-l de căpăstru, porni pe drumul către casă. Când ajunseră la capul podului, Muhammad dădu un ghiont desagii cu ouă, care căzu la pământ, iar ouăle se făcură praf şi pulbere. Femeia începu să plângă, lovindu-se cu palmele peste faţă de atâta necaz. Cum o văzură atât de plină de jale, soldaţii regelui se şi năpustiră asupra ei şi o întrebară de ce se jeluieşte. Printre suspine, le spuse arătând ouăle sparte:

— Sunt o biată femeie care nu are de nici unele pe lumea asta. Căpătasem şi eu câteva ouă şi s-au dus şi astea...

Înduioşaţi, soldaţii o lăsară să treacă, fără să bănuiască adevărata pricină a mâhnirii femeii.

În noaptea aceea, Muhammad fură trupul unchiului său şi-l îngropă după lege.

Regele se înfurie şi mai tare când află şi de această ispravă. Curtenii săi îl sfătuiră să împrăştie galbeni cât este drumul de lung şi cine s-o apleca să-i adune, acela este hoţul. Muhammad află şi de data aceasta care era vicleşugul regelui. Îşi făcu degrabă nişte încălţări uriaşe şi le frecă talpa cu catran. Apoi prinse a se plimba când în sus, când

în jos pe ulița cu galbeni, chiar pe sub nasul străjerilor. Galbenii se prinseră unul după altul de catranul de pe talpă. Când nu mai rămase nici un galben în praful drumului, tiptil-tiptil, se pierdu pe o străduță dosnică şi de acolo, acasă. Când străjerii băgară de seamă că au dispărut galbenii, era mult prea târziu. Ieşiți din minți, alergară la rege şi-i spuseră că tot aurul a dispărut fără ca cineva să se aplece ca să-l adune.

Toți sfetnicii se adunară şi, după ce-şi bătură capul în fel şi chip, le veni în cap un alt şiretlic: să fie adusă o cămilă şi să se pună pe ea o lectică, iar în lectică, fiica regelui. Fata îi va cădea cu tronc hoțului, acesta se va năpusti s-o fure şi ei vor pune mâna pe el. Regele primi bucuros această povață înțeleaptă. Muhammad află şi de data aceasta ce se urzeşte la palat, însă hotărî s-o răpească pe prințesă. Zis şi făcut. După ce o răpi cu cămilă cu tot, o duse acasă şi o ferecă într-o cameră dinadins orânduită, apoi tăie cămila şi se ospătă împreună cu toți vecinii, cu mama sa şi cu prințesa. Apoi o rugă pe mamă să pună restul de carne în saramură, la păstrare.

Fata rămase închisă în odaia ei multă vreme. Într-o bună zi, Muhammad o întrebă:

— Cum de te-ai învoit să-mi fii mie momeală? Ți-ar fi plăcut să mă vezi mort în chinuri, schingiuit pe cruce?

— M-am învoit ca să salvez bunul nume al tatălui meu, căci sultanul începuse să-l dispreţuiască: ce fel de rege este dacă nu-i poate veni de hac unui tâlhar? Tu eşti un tânăr de nădejde. Predă-te tatălui meu şi eu mă pun chezaşă pentru viaţa ta.

— De cine râzi tu? Eu sunt cel care i-am furat averile şi dacă îi pic în mână mă face harcea-parcea. Tatăl tău se crede un om drept şi cinstit, nu-i aşa? Însă oare este drept să strângi tot avutul oamenilor şi să-i laşi săraci lipiţi pământului, aşa cum face preacinstitul tău tată? Eu nu fur de la tatăl tău, ci nu fac altceva decât să le dau oamenilor ceea ce este al lor.

Fata regelui mai stătu închisă în casa lui Muhammad vreo două luni, timp în care regele aproape că-şi ieşise din minţi de dorul ei. Într-o bună zi, prinţesa profită de nebăgarea de seamă a mamei lui Muhammad şi fugi iute la palat. Când ieşi din curte, mânji poarta cu o vopsea vineție pe care o păstrase pentru acest scop.

Când se întoarse Muhammad acasă, nu o mai găsi pe fată. Ieşi iute ca să-i dea de urmă şi băgă

de seamă dâra vineție de pe poarta de la intrare. Înțelese pe loc vicleşugul, aşa că se duse în cămară şi luă toată vopseaua vineție care era acolo, o puse într-o desagă şi porni prin oraş, însemnând orice poartă îi ieşea în cale cu vinețiu. În noaptea aceea mânji toate porțile din oraş, ba mai mult chiar, trase o dungă de vinețiu şi pe poarta palatului regelui. Şi, ca de obicei, scrise „Nu-i nimic pe lângă ce va fi să fie". Se întoarse apoi acasă şi, de atâta oboseală, adormi buştean.

În acest timp, fata regelui ajunse la palat, unde fu întâmpinată cu o bucurie fără seamăn. Când se mai liniştiră, fata îi spuse regelui că hoțul este un tânăr frumos, deştept şi bine-crescut, cum altul ca el nu-i. Apoi îi mai spuse că poate fi găsit uşor, căci la plecare i-a mâzgălit poarta casei cu vinețiu.

Cum auzi aceasta, regele trimise după mai--marele străjerilor şi-i porunci să i-i aducă pe dată pe toți cei ce locuiesc în spatele unei porți însemnate cu vinețiu. Mai-marele străjerilor, dimpreună cu ajutoarele sale, plecă din zori să găsească acea casă însemnată cu vinețiu. Deodată, unul dintre străjeri zise mirat:

— Poarta palatului este însemnată cu vinețiu! Şi poarta vizirului!

Nu trecu mult până descoperiră că toate porțile din oraş erau mânjite cu vinețiu. Mai-marele străjerilor se înfățişă dinaintea regelui cu capul în pământ, neîndrăznind să scoată o vorbă. Regele îl luă la întrebări:

— Ai prins tâlharul? Schingiuiți-l!

Atunci mai-marele străjerilor zise ruşinat:

— N-am izbutit să aflăm care-i casa tâlharului, căci este mai deştept decât ne-am aşteptat. Ne-a stricat tot vicleşugul, căci a mânjit toate porțile din oraş cu vinețiu, chiar şi poarta palatului.

La auzul acestor vorbe, regele se mânie până peste poate:

— Unde sunt oştenii? Unde este paza? Chiar dormiți cu toții de-a-npicioarelea?

În schimb, fata regelui se bucură tare mult în sinea ei că hoțul a scăpat din mâna tatălui său, care nu ar fi avut nici o milă.

Câțiva sfetnici mai apropiați îl povățuiră atunci pe rege să trimită o bătrână vicleană pe la toate casele să ceară cu împrumut o bucată de carne de cămilă ținută în saramură. Dacă cineva îi va oferi asemenea carne, înseamnă că este hoțul.

Aşadar, una dintre acele babe care învârt totul pe degete se legă în fața regelui că o să-l prindă în urzelile ei în cel mai scurt timp cu putință. Baba

se găti de drum şi începu a se preumbla de la o poartă la alta, cerând o bucată de carne sărată, însă neapărat să fie de cămilă. Într-un târziu ajunse şi la poarta casei lui Muhammad. Cum acesta nu era pe acasă, îi zise mamei sale:

— Nurorii mele i s-a făcut poftă rău de tot de carne de cămilă. Ți-aş rămâne sclavă pentru tot restul vieții mele dacă ai avea bunăvoința să-mi dai măcar şi o bucățică.

Mamei lui Muhammad i se făcu milă de biata bătrână şi coborî degrabă în cămară, de unde se întoarse cu o bucată de carne. Baba înşfăcă pe loc carnea, nevenindu-i să creadă că a avut un asemenea noroc. Mulțumind grăbită, dădu să iasă, când se ciocni de Muhammad, care se întorcea acasă. Acesta, bănuitor, o întrebă:

— Ce făceai pe aici, mătuşă?

— Păi, am luat un pic de carne de cămilă pentru nora mea, căreia i s-a făcut poftă şi, fiind grea, m-am temut să nu pățească ceva.

— Of! Cât de zgârcită-i mama! I-am zis de atâtea ori să nu mai fie atât de strânsă la mână, însă degeaba! Ce pot să fac?! Hai, mătuşă, să-ți dau mai mult. Ce să facem noi cu o cămilă întreagă?... Deh, cămila regelui!

Şi, apucând-o strâns de mână, o trase după el în casă, în ciuda opintelilor babei de a scăpa din strânsoare. Odată ajunşi în casă, Muhammad scoase sabia şi, învârtind-o pe deasupra capului babei, o întrebă cine a trimis-o şi în ce scop. Baba, înspăimântată, mărturisi tot, de-a fir-a-păr. După ce o judecă, Muhammad puse să fie închisă într-o încăpere dosnică.

După ce trecu ceva vreme fără ca baba să mai dea vreun semn de viață, regele intră la bănuieli cum că aceasta ar fi încăput pe mâna tâlharului.

Din nou, înțelepții regelui veniră cu un sfat, şi anume să o scoată pe prințesă într-un loc deschis, căci, fără îndoială, în răstimpul de două luni cât a fost în mâna tâlharului, acesta a fost vrăjit de frumusețea ei, şi acum mai mult ca sigur suspină de dorul ei. Aşadar înălțară un cort în piața publică, unde prințesa putea fi văzută de toată lumea. Când tâlharul se va apropia de ea, aceasta le va face un semn străjerilor, care îl vor înhăța.

Regele se duse la prințesă s-o convingă să treacă şi prin această încercare, numai că prințesa nici nu vru să audă. În ciuda rugăminților fierbinți ale regelui, refuză cu îndârjire să fie iarăşi momeală pentru prinderea tâlharului. Vorbele lui încă îi răsunau în urechi: „Dacă aş fi fost un om

josnic, ce s-ar fi ales de tine acum?". Însă regele nu se lăsă cu una, cu două, ci stărui pe lângă ea:

— Fata mea, te mulțumeşte să mă vezi făcut de ocară, pe mine, tatăl tău, regele? Sultanul m-a amenințat că o să mă mazilească dacă nu-l prind pe nemernicul acesta.

Fata, într-un sfârşit, se înduplecă să-i întindă capcana lui Muhammad de mila tatălui ei. Muhammad, deşi auzise ce pusese la cale regele, încercă să ajungă la fată oricât l-ar fi costat acest lucru. Izbuti să treacă de străjeri fără prea multe bătăi de cap şi, pătrunzând în cort, îi astupă gura prințesei cu palma şi îi şopti la ureche:

— Trădătoareo! De ce ai fugit? Te-ai prefăcut în fața mea că-ți pare rău de tot ce s-a întâmplat! Acum am înțeles cât de josnică poți să fii. Să ştie tatăl tău că, dacă vrea să pună mâna pe mine, trebuie să proclame că sunt un viteaz drept şi cinstit şi mă voi înfățişa singur dinaintea sa.

— Rămâi cu mine şi o să-i dau de ştire!

Însă Muhammad nu o crezu, aşa că îi înfundă o batistă în gură şi o legă de unul din țăruşii cortului, după care se făcu nevăzut, ca de obicei.

Când veni seara, străjerii începură să se neliniştească, deoarece nu auzeau nici un zgomot venind dinspre cort. Atunci mai-marele străjerilor

intră în cort şi împietri de groază. Prinţesa, aproape leşinată, era legată de un ţăruş. După ce o dezlegă, aceasta îi spuse regelui care sosise şi el acolo în mare grabă:

— Trebuie să declari că toate aceste fapte care au întors pe dos regatul sunt fapte de vitejie.

Mulţimea rămase cu gura căscată când află că cel ce făcuse toate aceste nemernicii, acel tâlhar care merita schingiuit pe cruce, acum, după ce regele şi-a dovedit neputinţa de a pune mâna pe el, este proclamat erou, ba chiar i se mai dă şi mâna prinţesei.

După citirea acestui firman, apărură fel de fel de escroci, fiecare dintre ei pretinzând sus şi tare că este marele erou. Când era luat la întrebări însă, nu prea ştia ce să răspundă, aşa că era alungat în văzul mulţimii. Într-un sfârşit, îşi făcu apariţia şi Muhammad, aducând cu el toate dovezile: aurul, armele, hainele străjerilor, carnea de cămilă, baba cea vicleană.

Când văzu toate aceste dovezi, pe rege îl cuprinse iarăşi mânia, însă nu-şi mai putu lua înapoi cuvântul dat. Aşadar îl iertă pe Muhammad şi i-o dădu pe prinţesă de nevastă. Muhammad se însură cu prinţesa şi făcură nuntă mare de se

înveseli tot regatul. Însă nici nu trecu bine luna de miere, că regele îl şi chemă la el pe Muhammad:

— Ginere dragă, sultanul mi-a trimis un răvaş cu vorbe grele, umilitoare. Mă ameninţă că, dacă nu pun mâna pe tâlharul care a băgat regatul în sperieţi, o să mă mazilească. Aş vrea să te rog să mă răzbuni pentru toate umilinţele îndurate din partea marelui sultan.

— Nimic mai simplu, zise Muhammad vesel. O să-l fac să latre precum un câine dinaintea ta.

Muhammad se duse acasă şi se pregăti de îndată de drum. Îşi luă cu el câteva haine, ceva bani şi plecă la Istanbul. Aici trase la un han dosnic şi se prefăcu că este lustragiu. Încet-încet se apropie de oamenii de la curtea sultanului, cărora le câştigă încrederea. Cum le lustruia tuturor celor de la curte încălţările fără să le ia vreo para, ajunse să se plimbe aproape nestingherit prin curţile sultanului, îndrăgit de toată lumea. Le spusese tuturor că îl cheamă Rahil.

În fiecare dimineaţă, Rahil mergea la măcelărie şi se uita la dobitoacele care urmau a fi tăiate. Într-o zi văzu un ţap uriaş, cu părul lung şi fin. Îşi zise în sinea lui: *L-am prins! L-am prins!* Apoi îl întrebă pe măcelar:

— Cât costă ţapul?

— Două lire.

— Şi cât costă ca să-l jupoi?

— O liră.

— Uite ce-ți propun: îți dau cinci lire şi pe deasupra toată carnea țapului, dacă izbuteşti să-l jupoi în aşa fel încât să nu strici blana deloc.

— Sigur că pot să fac asta!

După ce luă pielea țapului de la măcelar, se duse la un tăbăcar să i-o argăsească. Tăbăcarul argăsi pielea cu multă grijă, de ziceai că țapul este încă viu. Rahil luă pielea de la tăbăcar, o ascunse cu grijă pe sub haine şi o duse în camera lui de la han. A doua zi cumpără câteva mii de clopoței mici, mici de tot şi îi duse la han. Apoi se puse pe lucru: legă fiecare clopoțel cu câte două fire de păr din blana țapului. Când termină, toată blana țapului era înțesată de clopoței cum nu s-a mai văzut. Pe urmă cumpără o oglindă mare pe care o puse în camera lui. Se îmbrăcă cu pielea de țap şi, printr-o deschizătură abia mijită pe care o lăsase în dreptul ochilor, se privi în oglindă. Ceea ce văzu îl îngrozi şi pe el însuşi, deşi ştia despre ce este vorba. Îşi scoase apoi pielea de țap şi o împături cu grijă.

Între timp, Rahil se împrietenise cu mai-marele străjerilor, care într-o bună zi îl luă deoparte şi îi zise:

— Locuința servitorilor este mare şi încăpătoare. De ce nu vii să locuieşti aici, într-o odaie?

Rahil nu lăsă să-i scape un asemenea chilipir şi se mută la palat. Într-o noapte întunecoasă, de nu vedeai la doi paşi, se strecură în iatacul sultanului după ce se îmbrăcase cu blana țapului. Se aşeză la picioarele sultanului şi se scutură aşa încât sunară toți clopoțeii. Sultanul sări ca ars, cu părul măciucă de groază. Întrebă tremurând, fără vlagă:

— Cine eşti?

— Sunt Azrafil, îngerul morții, şi am venit să-ți iau sufletul.

— Du-te şi ia-i sufletul lui Rahil, căci nu va plânge nimeni după el. Eu nu m-am bucurat încă de viață.

— I-am luat sufletul lui Rahil înainte să vin la tine. Acum este rândul tău! Te-ai bucurat destul şi ai făcut rău cât cuprinde.

— Nu se poate să mă păsuieşti cât să-mi iau rămas-bun de la nevastă şi copii?

— O să-l înştiințez pe Domnul şi o să-l rog să te mai lase, însă cu o condiție...

— Eu sunt un biet rob dinaintea ta, Maiestate, o, Înger al morții!

— Treaba nu-i deloc uşoară. Pune să ți se facă un coşciug, apoi să te îmbrace în giulgiu şi să te

aşeze cum se cuvine în el. După aceea, să fie dus coşciugul în port şi să fie lăsat acolo fără ca cineva să stea la pândă. Dacă faci altcumva, Domnul se va supăra!

– E simplu!

– Mai este ceva. Trebuie să faci ca toate animalele atunci când vei fi înfăţişat dinaintea Domnului, ca să vadă cât de umil eşti.

– O să fac ca toate animalele. Pot să încerc?

– Haide, latră ca un câine!

– Ham, ham...

– Rage ca un măgar!

– Iha, iha...

– Behăie ca o capră!

– Be, be...

– Cotcodăceşte ca o găină!

– Cotcodac, cotcodac...

– Bine, de-ajuns! Acum mă duc să mijlocesc la Domnul pentru tine!

Şi, acestea fiind zise, Rahil se strecură afară din iatacul sultanului fără ca cineva să-l vadă în acea beznă de nepătruns. Apoi ieşi tiptil din palat şi o ţinu într-un suflet până în port, fără ca cineva să fie pe urmele sale. Cum ajunse în port, cumpără o corabie şi tocmi câţiva marinari de nădejde...

În acest timp, sultanul se ridică îngrozit din aşternut şi prinse a răcni ca din gură de şarpe până se adunară în jurul său soția, copiii, sfetnicii. Când se mai linişti, le spuse:

— Acum sunt mort. Vreau să mă spălați, să mă puneți în giulgiu şi să mă aşezați apoi în coşciug. Luați apoi coşciugul şi duceți-l în port. Lăsați-l acolo fără ca vreunul din voi să rămână de pază sau să se uite înapoi, căci altfel se înfurie Domnul. Să nu-ndrăzniți să-mi spuneți că visez sau că am avut un coşmar! Nu, nu, nu! Este adevărul gol-goluț!

După aceste vorbe, îşi îmbrățişă nevasta, copiii, sfetnicii apropiați. Toți erau muți de uimire, căci aşa ceva nu se mai pomenise de când lumea şi pământul. Neputând să se opună poruncii sultanului, fără tragere de inimă se apucară să îndeplinească cele cerute.

Pe înserate, Rahil, sau Muhammad al nostru, căci el era, se uita de departe spre port. La un moment dat, văzu cum se apropie un alai de oameni cu un coşciug de preț pe care l-au pus pe țărm, după care s-au grăbit să dispară. După ce se asigură că nu a rămas nimeni care să-l păzească pe sultan, se duse la marinarii săi şi le spuse să încarce lada de pe țărm. Ridicară ancora şi

merseră pe mare până ajunseră la Beirut. Aici cumpără câțiva cai, toți unul şi unul, şi o trăsură în care puse coşciugul, înhămă caii şi dă-i bice! Înainte să ajungă în oraşul regelui, îi trimise acestuia vorbă să se pregătească.

Regele ieşi degrabă în întâmpinarea ginerelui său năzdrăvan, împreună cu toți curtenii. După salamalecurile de cuviință, regele îl întrebă nerăbdător:

— Spune-mi! Ai izbutit ceva?

Muhammad îi răspunse împăunându-se în fața nevestei:

— Ți l-am adus pe sultan în carne şi oase!

La auzul acestei trăsnăi, se înghesuiră cu mic, cu mare să vadă ce se întâmplă.

Muhammad spuse:

— Să se închidă porțile ca nimeni să nu mai intre şi să nu mai iasă!

— Aşa să fie, zise şi regele buimac. Unde este sultanul? Spune-mi, nu mă mai fierbe atâta!

— Ai răbdare! La lăsatul serii, o să vezi cât valorează un sultan.

La lăsarea serii, Muhammad aduse coşciugul şi îl puse în fața celor adunați în palat. Apoi îşi scoase hainele în fața tuturor şi se îmbrăcă cu blana de țap. Când văzură arătarea, toți cei de

faţă se cutremurară, deşi văzuseră cu ochii lor cine era înăuntru. Dădu jos capacul coşciugului şi se scutură o dată cu putere de-i asurzi pe toţi cu clopoţeii lui. Sultanul întrebă cu glas pierit:

— Cine eşti?

— Îngerul morţii, îi răspunse Muhammad. Vin de la Domnul pe care l-am rugat să te păsuiască, Mărite Sultan!

— Sunt sclavul tău cel nemernic, stăpâne!

— Haide, latră ca un câine!

— Ham, ham...

— Rage ca un măgar!

— Iha, iha....

După ce sultanul făcu ca toate dobitoacele, şi ca găina, şi ca pisica, Muhammad îl luă de mână şi-i zise:

— Domnul te-a iertat de data aceasta.

Sultanul ieşi atunci din coşciug, înveşmântat în giulgiul lui cel alb:

— Cine sunt aceştia, o, Înger al morţii?

— Sunt îngerii milosteniei cereşti!

Şi, nemaiputându-şi ţine râsul, îşi lepădă blana de ţap, arătându-se cu chipul său dintotdeauna.

Sultanului nu-i venea să creadă:

— Tu! Tu, Rahil?

— Eu, Mărite!

Toți cei de față se prăpădiră de râs. Când mulțimea se mai potoli, regele înaintă către sultan şi, prefăcându-se foarte umil, îi zise:

— Acesta este tâlharul din pricina căruia mi-ai trimis vorbe de ocară dacă nu-l prind...

Sultanul, roşu de mânie, răcni:

— Nu este tâlhar, este chiar diavolul în carne şi oase...

Apoi, dându-şi seama de starea în care era, zise cu voce domoală, vrând să ascundă ruşinea ce o pățise:

— Ba nu! Este un viteaz! Un erou cum altul nu-i. Mi-a plăcut şotia pe care a pus-o la cale şi, ca atare, i-o dau de nevastă pe fiica mea.

La auzul acestei propuneri, fiica regelui îl fulgeră pe Muhammad cu privirea. Acesta, resemnat, zise:

— Mulțumesc, Maiestate, pentru bunătate, însă eu am o soție care a încercat să-mi pună de două ori şireangul de gât şi am scăpat ca printr-o minune. A treia oară a izbutit. Pe vecie. Aşa că nu-mi mai trebuie încă unul.

Mulțimea se înveseli şi petrecu zile de-a rândul...

Vânzătoarea de ouă

dată, demult, tare demult, trăia o bătrână care creştea găini. Avea nu mai mult de zece găini şi un cocoş. Le îngrijea, le hrănea, le înconjura cu toată dragostea ei, căci nu mai avea nimic altceva în afara lor. Le iubea atât de mult, încât le dăduse câte un nume pe care le striga de parcă erau fiicele sale. De altfel, şi găinile o iubeau foarte mult. În fiecare zi, bătrâna vindea în piaţă şase ouă, niciodată mai mult, unul îl oprea pentru sine ca să-l mănânce, iar restul le dăruia unei văduve cu patru copii ca mulţumire că negoţul ei merge bine.

Într-o bună zi cineva bătu la uşa ei. Bătrâna ieşi să vadă cine o caută şi găsi un sărman care o rugă să-i dea din bunătăţile ce i le-a dăruit Atotputernicul.

Bătrâna îi dărui oul pe care-l oprise pentru ea, o lipie şi câteva curmale, iar ea mâncă în ziua aceea doar curmale şi o bucăţică de lipie.

A doua zi, povestea se repetă. Un alt sărman veni la uşa ei să-i ceară ceva de mâncare. Îi dădu oul pe care-l oprise pentru ea, o lipie şi câteva curmale, iar ea mâncă doar câteva curmale şi un pic de lipie.

A treia zi se trezi la uşă cu o văduvă sărmană însoţită de patru copilaşi, dintre care cel mai mic era încă sugar. Era o zi friguroasă, cu o burniţă măruntă ce-ţi pătrundea până la oase. Miloasă, bătrâna îi pofti în bordeiul ei. Ce să le dea însă de mâncare? Nu avea decât un ou, câteva lipii şi un pumn de curmale.

Bătrâna îşi zise în sinea ei: „Ce-aş putea să fac? Un singur ou nu-i de ajuns pentru micuţii aceştia"... Îşi ridică mâinile către cer şi se rugă: „Doamne, ajută-ne pe noi, sărmanii! Dă-ne putinţa de a mânca şi noi pe săturate!".

Apoi luă oul şi se duse să-l prăjească în tigaie ca să-l împartă tuturor cu lipiile şi curmalele. Oul prinse să se mărească, şi se tot mări până deveni mai mare decât un ou de struţ. Bătrâna se miră până peste poate, apoi, venindu-şi în fire, mulţumi Celui de sus că i-a ascultat ruga.

Prăji oul care aproape că dădea pe dinafară din tigaie şi se aşeză apoi la masă împreună cu văduva şi cei patru copii ai săi.

Bătrâna era aşa de fericită că le poate oferi tuturor de mâncare, încât i se lumină întregul chip. Se aşezară la masă şi mâncară cu toţii pe săturate, iar văduva îşi alăptă copilul cel mic, care până atunci tot scâncise de foame.

După ce văduva şi copiii ei plecară mulţumiţi, bătrâna mâncă ce mai rămăsese lipit de tigaie cu un pic de lipie, apoi se rugă să nu mai fie pe această lume oameni care mor de foame şi să aibă fiecare cu ce să-şi ducă traiul.

Bătrâna nu alunga pe nimeni care-i bătea la uşă şi le dădea tuturor din puţinul pe care-l avea. Într-o bună zi, pe la amiază, îi bătu la uşă un moşneag gârbovit, zdrenţuit, sprijinit într-un toiag noduros, cu o găină frumos colorată la subsuoară.

Bătrâna îi zâmbi larg, după obiceiul ei, şi-l pofti cu blândeţe în casă:

— Intră! Ce vânt bun te-a adus? Fii bine venit! Cu ce aş putea să-ţi fiu de folos?

Moşneagul intră în bordeiul bătrânei şi, cum era înfometat, aceasta îi oferi, aşa cum făcea cu toţi musafirii, un ou prăjit, câteva curmale şi o lipie. Cum de curând îşi cumpărase şi o capră, îi dădu şi o ulcică de lapte acru.

După ce mâncă pe săturate şi îi mulţumi din suflet milostivei bătrâne, moşneagul se ridică şi-i spuse:

— Pot să las această găină în grija ta pentru o săptămână? Am nişte treburi în alt sat şi n-aş vrea s-o port după mine, sărăcuţa. Să ştii că este o găină foarte blândă şi ouătoare cum nu s-a mai văzut.

— Cu dragă inimă o primesc, uncheşule. O să-i dau drumul printre găinile mele şi mă voi îngriji de ea mai mult decât mă îngrijesc de ale mele. Fii fără grijă, că rămâne pe mâini bune! Când te vei întoarce o s-o găseşti sănătoasă şi voioasă. Însă de ce nu rămâi oaspete la noi?

— Îţi mulţumesc foarte mult pentru bunătatea ta, însă trebuie să plec. Mă aşteaptă treburi care nu suferă amânare.

— Bine, uncheşule! Găina rămâne în grija mea. Să nu uiţi că umila mea casă îţi este deschisă mereu.

Bătrânul mai mulţumi încă o dată şi, şontâc-şontâc, sprijinindu-se în toiagul noduros, se îndreptă către zarea îndepărtată, cu desaga în spinare...

Merse şi iar merse. Pe drum, i se năzări că o vede pe bătrâna cea bună la suflet care-i hrăneşte

pe toți sărmanii, pe toți nevoiașii, cu toată sărăcia ei. Zâmbi și își spuse: „Mare ți-e grădina, Doamne!". Și își continuă drumul către zarea îndepărtată, acolo unde norii își iau rămas-bun de la munți, ca să plutească apoi pe deasupra câmpurilor pe care le udă cu ploaia lor binefăcătoare. Merse, urcând și coborând coline, în timp ce ploaia îi spăla barba așa cum spală frunzele și florile pustiei.

Trecu ceva vreme de la plecarea bătrânului. Găina făcea două ouă uriașe în fiecare zi: unul dimineața, iar altul pe seară. Bătrâna strângea aceste ouă într-un coș, separat de celelalte ouă.

Femeia era foarte uimită de această găină ouătoare, frumoasă și blândă, însă cel mai mult o mira culoarea ouălor, care era un galben strălucitor cum nu s-a mai pomenit niciodată să fie un ou de găină.

În cea de-a șaptea zi, bătrâna strânsese paisprezece ouă de la găina năzdrăvană. Uitându-se la ele, bătrâna se bucura: „Este găinușa mea cea blagoslovită! În viața mea n-am văzut și nici nu am auzit pe cineva povestind despre o asemenea găinușă".

În după-amiaza acelei zile, cineva bătu la ușa bătrânei. Deschise ușa și îl văzu pe moșneagul

care-i lăsase găina în grijă. Cât se mai bucură bătrâna! Îl primi cu toată căldura, poftindu-l degrabă în bordei. După ce acesta luă loc şi-şi mai trase sufletul, bătrâna îi puse dinainte o strachină cu două ouă prăjite, câteva curmale, o bucată de brânză, o lipie şi o bărdacă de lapte.

Bătrânul mâncă pe săturate, în timp ce bătrâna îi povestea despre găina cea frumoasă, atât de ouătoare că o uimise, apoi se ridică, se duse în cămară, de unde se întoarse cu coşul cu ouă aurii, şi-i spuse:

— Uite, în coşul acesta sunt paisprezece ouă de la găina ta.

Bătrânul zâmbi, pişicher:

— Eu ți-am lăsat-o doar şapte zile, aşa că în coş ar trebui să fie şapte ouă, cum este firesc. De unde au apărut paisprezece?

— Uncheşule drag, găina ta face două ouă în fiecare zi, şi nu unul, ca orice găină de pe lumea aceasta. Şi mai mult decât atât, ouăle sunt galbene la culoare.

Moşneagul prinse a râde în hohote, iar fața i se lumină ca o lună plină:

— Eşti cinstită şi dreaptă, milostivă cu cei săraci, pe care nu-i laşi niciodată să plece de la uşa ta cu mâna goală...

— Slavă Domnului, uncheşule ! Dăm şi noi din ceea ce ne dăruieşte Cel de sus.

— Eşti aşa de bună, că vei primi şi mai mult decât dai. Uite, eu îți dăruiesc găina cea frumoasă şi ouătoare. Te rog s-o primeşti în dar. Şi ține minte, ouăle ei sunt galbene pentru că sunt de aur. De aur din cel mai curat.

— O primesc, uncheşule ! Nu pot să te las cu mâna întinsă. Mâna întinsă este la fel deopotrivă dacă dă sau primeşte.

— Eşti o femeie bună, fără de pată. Meriți mai mult decât atât.

— Dar cum de ai ştiut că sunt o femeie bună ?

— De mult am plecat la drum ca să caut grădinile bunătății. Şi am mers, şi am mers, cu o lumânare într-o mână şi cu o găină în cealaltă. Şi am tot căutat acele grădini, însă nu le-am dat de urmă nicăieri. Când m-am apropiat de bordeiul tău, lumânarea a început să pâlpâie şi mi-a zis : „Aici, în bordeiul acesta, găseşti bunătatea". Am bătut atunci la uşa ta şi te-am aflat aşa cum eşti : bună şi miloasă.

— Toată sunt de la Cel de Sus, uncheşule. Mi-am dat seama în lunga mea viață, că doar sunt o femeie bătrână acum, că nimic nu poate fi

câştigat prin furt, înşelătorie, mârşăvie, în afară de necazuri. Eu în sărăcia mea sunt foarte bogată!

— Cât eşti de înţeleaptă! Ţine găina şi ai grijă să păstrezi taina ouălor de aur.

Moşneagul plecă lăsându-i bătrânei găina cu ouăle de aur ca răsplată pentru bunătatea ei nețărmurită.

La scurt timp, bătrâna deveni bogată, foarte bogată, ceea ce îi îngădui să-i ajute cu şi mai mult sârg pe săracii care îi cereau ajutorul. Odată cu bogăția, spori şi bunătatea ei, şi nu se îngustă, aşa cum se întâmplă cu bunătatea celor îmbogățiți peste noapte.

Găina fermecată

răia odată, demult, o femeie singură-singurică pe lumea aceasta. Într-o bună zi, femeia se duse la iarmaroc şi cumpără de acolo o găină de care să aibă grijă şi care să-i ţină de urât.

Din când în când, femeia se ducea la iarmaroc ca să mai cumpere una-alta din cele necesare gospodăriei. Cum ieşea femeia pe poarta casei, găina îşi lepăda hăinuţa de pene şi se preschimba într-o fată de toată frumuseţea. Fata nu numai că era frumoasă, ci era şi foarte harnică. Îndată ce ieşea din pielea de găină, se şi apuca de dereticat prin casă, de o făcea să strălucească precum cleştarul. După ce termina cu trebăluitul, se repezea la pârâul din spatele casei şi se îmbăia, apoi, curată şi frumos

mirositoare, se întorcea acasă şi intra iar în pielea găinii. Când se întorcea femeia acasă, găsea găina stând cuminte la locul ei, însă minune mare! Casa era dereticată şi rânduită de-ți lua ochii. Şi aceasta se întâmpla ori de câte ori femeia lăsa găina singură acasă.

Într-o zi, pe când fata se pregătea să intre în apele pârâului, apăru ca din senin grădinarul regelui al cărui palat era chiar lângă pârâu. Grădinarul fu uimit peste măsură de frumusețea fetei, însă nu apucă să spună nimic pentru că aceasta şopti repede:

— *Şandar-mandar*[1], de-a-ndăratelea să fii!

Şi într-adevăr, bietul grădinar se trezi cu capul în locul picioarelor şi cu picioarele în locul capului. Fata se îmbăie ca de obicei şi când ajunse acasă pocni din degete şi dezlegă vraja care-l făcuse pe grădinar din om neom. Apoi îmbrăcă liniştită pielea de găină.

Într-o zi, fiul regelui ieşi la plimbare şi dădu peste grădinar în halul acela, cu capul în locul picioarelor şi cu picioarele în locul capului. Mirat până peste poate, prinse a-l descoase. Grădinarul îi povesti totul, cu cele mai mici amănunte:

1. *Şandar-mandar* – formulă de început a unui descântec.

— O fată frumoasă cum alta nu-i vine la pârâu de se îmbăiază. Şi cum mă vede, îmi zice: *Şandar-mandar*, de-a-ndăratelea să fii! Şi de îndată capăt această înfăţişare cu care mă vezi acum. Apoi, după ce se face nevăzută, îmi recapăt deodată vechea înfăţişare.

Fiul regelui, când auzi această poveste, hotărî să se aşeze la pândă în apropierea pârâului, ca să se convingă cu ochii lui de adevărul vorbelor grădinarului. Aşadar se aşează la pândă şi aşteptă, aşteptă... până se ivi, într-un târziu, preafrumoasa fată care se grăbi să se răsfeţe în apele de cleştar ale pârâului. Aşteptă neclintit în ascunzătoarea lui, până când fata ieşi din apă, apoi tiptil-tiptil merse în urma ei până văzu casa în care intră.

Îndrăgostit de mândreţea de fată, se întoarse la casa cu pricina ca să-i ceară mâna. Femeia, uluită, îi spuse că nu are nici o fată, ci doar o biată găină care cotcodăceşte toată ziua prin casă. Cu chiu, cu vai, fiul regelui se întoarse la palat cu inima frântă pentru totdeauna.

După un timp, iar plecă femeia după cele necesare gospodăriei, iar se preschimbă găina în fată, iar se duse la pârâu, iar veni fiul regelui s-o ceară de nevastă... Femeia intră la bănuieli. Fiului regelui nu părea deloc că i-ar lipsi vreo doagă.

Un sâmbure de adevăr trebuia să fie totuşi în toată tărăşenia aceasta. Hotărâtă să afle taina, femeia se prefăcu că pleacă la iarmaroc, însă se întoarse tiptil şi se ascunse într-un loc pregătit dinainte în aşa fel încât să vadă ce se întâmplă în casă. Şi iată minunea minunilor : găina îşi aruncă cât colo straiul de pene pestriţe şi se preschimbă cât ai clipi într-o fată de o frumuseţe răpitoare. De îndată, fata puse mâna pe mătură, mătură podelele, deretică prin toată casa, apoi plecă zorită la pârâu. Cum ieşi din casă, femeia luă pielea de găină şi o aruncă în focul care ardea în vatră. Odată cu arderea acesteia, fu distrusă şi vraja care o ţinea pe biata prinţesă, căci prinţesă era, captivă în înfăţişarea de găină.

Când fata se întoarse de la pârâu, nu mai găsi pielea de găină şi rămase cu înfăţişarea ei omenească aşa cum fusese cândva. Când tocmai îi mulţumea femeii că a scăpat-o de blestem, fiul regelui bătu la uşă, aşa cum făcea în ultimul timp. Când o văzu pe frumoasa fată, o rugă pe loc să-i fie nevastă şi să meargă cu el la palat pentru totdeauna. Fata se învoi şi tot regatul se veseli la nunta celor doi.

Trăiră fericiţi ani mulţi, iar femeia cea singură pe lume se trezi cu o mulţime de prinţişori care-i luminară zilele bătrâneţii.

Trădarea

În vremurile de demult trăia un pescar care se ducea zilnic la râu, de unde pescuia peştele cu care îşi ducea traiul. Într-o zi, pescarul îşi aruncă năvodul aşa cum făcea de fiecare dată când ajungea la malul râului. Aşteptă un timp, apoi îl trase la mal. Nu mică îi fu dezamăgirea când află printre ițele încurcate ale năvodului un singur peştişor pricăjit. Acesta prinse a-l ruga fierbinte să-i dea drumul în apă, căci este de fapt o sirenă care-i va îndeplini toate poruncile, oricare ar fi acestea. Pescarul, vrăjit de această propunere, îi dădu de îndată drumul în apa râului. Peştişorul îi spuse că îi îndeplineşte orice dorință aşa cum îi promisese, cu condiția să îi dea îndoit vecinului acelaşi lucru. Pescarul se învoi.

A doua zi, cum sosi la râu, îl întâmpină din valuri peştişorul, care-l întrebă care îi este porunca.

— Să-mi faci o casă mare şi frumoasă în care să trăiesc cu familia mea!

— Du-te acasă, îi spuse peştişorul, şi o să găseşti în locul colibei tale un palat de toată frumusețea.

Zorit, făcu cale-ntoarsă să vadă minunea. Într-adevăr, în curtea lui se înălța un palat de-ți lua ochii, însă în curtea vecinului se înălțau două palate la fel de minunate.

În ziua următoare, iar se duse pescarul la râu şi-i ceru peştişorului:

— Nu am nici un ban. Fă o minune să am şi eu bani!

— Du-te acasă, îi spuse peştişorul, şi o să găseşti în bătătură o grămadă de aur.

Pescarul se întoarse iute acasă şi, într-adevăr, în bătătură strălucea o grămadă de aur. După o clipă de bucurie, se uită în curtea vecinului şi văzu acolo două grămezi de aur. Când văzu aceasta, pescarul se înfurie şi, ros de pizmă, se tot întreba cum să facă să capete doar el ceva, fără să aibă parte şi vecinul. Cum de a căpătat vecinul două palate şi două grămezi de aur, stând cu mâinile în sân, fără să asude deloc?

Pescarul se tot gândi cum să-i facă rău vecinului norocos. A doua zi, se duse la râu şi-i ceru peştişorului să-i scoată unul din cei doi rinichi pe care-i avea în trupul său. Peştişorul se miră de această poruncă ciudată, însă trebuia s-o împlinească:

— După ce vei simți un mic fior, să ştii că ai rămas doar cu un rinichi!

Într-adevăr, simți un fior şi unul din rinichi îi dispăru. Când se întoarse acasă, fu întâmpinat de bocete.

— Ce s-a întâmplat? întrebă nevinovat.

— A murit vecinul.

Vecinul murise deoarece îi dispăruseră cei doi rinichi. A doua zi, pescarul se duse din nou la râu, însă peştişorul nu se mai arătă. Nici atunci, nici altă dată. Nimănui. Răutatea omenească îl lecui, pentru totdeauna, de făcut minuni.

Qabih şi Malih

În vremurile de altădată trăia un tânăr falnic, însă foarte sărac. Numele său era Malih. În zadar se străduia să găsească ceva de muncă în oraşul său ca să-şi poată ducă zilele şi să-i ofere şi mamei sale un sprijin la bătrâneţe. Văzând că nu are nici o putinţă de izbândă în oraşul său, o rugă pe mama sa să-i pregătească o bocceluţă cu cele necesare unei călătorii, hotărât să-şi încerce norocul în altă parte. Degeaba se rugă mama sa de el cu lacrimi în ochi să nu plece de acasă, Malih rămase neînduplecat. Văzând că nu-l poate clinti din hotărârea lui, îi făcu câteva pâiniţe stropite cu lacrimile sale amare şi i le puse într-o trăistuţă de pânză. Apoi îl îmbrăţişă şi îi ură drum bun, rugându-l să n-o dea nicicând uitării.

Pe când mergea el aşa prin acele pustietăţi, iată că se întâlneşte cu un alt voinic, cam de-o seamă cu el. După schimbul de salamalecuri, acesta îl întrebă:

— De ce-ai plecat la drum?

— Am plecat de sărăcie, răspunse Malih. În ţinutul meu nu am găsit nimic de făcut, aşa că m-am hotărât să plec în lume să-mi încerc norocul. Dar tu?

— Şi eu aşijderea. Nu vrei să străbatem aceste pustietăţi împreună? Ne va fi mai uşor...

— Sigur că da. Şi eu îmi doream un tovarăş de drum. Cum te cheamă?

— Qabih[1]. Şi pe tine?

— Malih[2].

Merseră ei ce merseră până se făcu de prânz. Se aşezară şi fiecare îşi dezlegă trăistuţa cu mâncare ca să-şi astâmpere foamea. Qabih îi zise atunci lui Malih:

— Frate, de ce să mănânce fiecare din traista lui, când ar fi mai bine să mâncăm împreună, mai întâi mâncarea unuia, apoi, când se termină, să trecem la mâncarea celuilalt?

---

1. *Qabih* – urât, rău.
2. *Malih* – frumos, bun.

— Aşa să facem, zise Malih cu inima curată.

— Hai să începem cu mâncarea ta!

— Plăcerea este de partea mea! Pofteşte dară!

Mâncară merindele lui Malih până la ultima firimitură, apoi se ridicară şi merseră mai departe. Pe la chindie, li se făcu o din nou foame de atâta mers prin nisipurile pustiei. Se opriră să se odihnească şi să mănânce ceva, din traista lui Qabih de data aceasta, numai că acesta nici nu vru să audă să împartă mâncarea cu Malih, ci prinse a se văita că o să moară de foame la poalele unei dune, fiindcă n-o să-i ajungă mâncarea. Degeaba îl rugă Malih în fel şi chip, nu se lăsă înduplecat, ba mai mult, îl alungă pe Malih şi îi spuse să-şi continue singur drumul.

Malih, mort de foame şi de istovire, merse singur mai departe până dădu de un firicel de apă cu care îşi ostoi setea, şi iar merse ce merse, până când soarele stătea să apună. Atunci se opri şi căută în jur un loc în care să înnopteze. Şi iată că zări nu departe de locul în care se oprise un cuptor părăsit. Se duse imediat la el şi, după ce îl scotoci, ca să se încredinţeze că nu sunt cine ştie ce lighioane adăpostite pe acolo, se vârî în el ca să-şi petreacă noaptea. Când bezna se înteți, Malih auzi paşii grei ai unor fiare care dădeau târcoale cuptorului. Îşi ciuli urechile, tremurând

ca varga. Fu şi mai îngrozit când auzi glasul unui leu ce mormăia:

— Simt miros de om!

Un lup care era şi el prin preajmă zise:

— Dar cum ar putea un biet om să ajungă până aici?

— Aşa ceva nu este cu putinţă, îşi dădu cu părerea şi vulpea care era împreună cu ei.

Leul tăcu, închipuindu-şi că mirosul său l-a înşelat, ceea ce nu se mai întâmplase niciodată până atunci. Se aşezară tustrei, leul, lupul şi cu vulpea, lângă cuptorul în care era voinicul nostru şi se sfătuiră cum să facă să treacă mai uşor noaptea. Hotărâră să povestească ce au auzit peste zi şi astfel să se desfete până îi va lua somnul.

Primul prinse a povesti leul:

— Am auzit că în cetatea vecină ar fi un rege care are o fiică nebună căreia nici un vraci nu i-a găsit leacul. Regele i-a chemat pe toţi vracii din regat şi le-a spus: „Cine îmi lecuieşte fata o primeşte de soţie şi va fi urmaşul meu la tron. Dacă nu, îşi pierde capul". Rând pe rând au tot încercat, însă nici unul nu a izbutit. Cu timpul, la porţile palatului s-a înălţat un turn din capetele vracilor nenorocoşi.

— A, ştiţi care-i leacul? întrebă lupul. Trebuie ca cineva să prindă o pisică într-un loc ca acesta,

să o taie şi să-i scoată creierul. Cu creierul acesta de pisică, dacă o unge pe prinţesă pe întregul trup, o scapă de nebunie.

Vulpea sări şi ea să povestească ce auzise:

— Eu am auzit că pe aici pe undeva este un şoarece care are o sută de galbeni mai strălucitori decât soarele, pe care-i scoate din gaura sa în fiecare dimineaţă şi se joacă cu ei până când soarele pleacă la culcare, apoi îi cară iarăşi, unul câte unul, în gaura sa.

După ce îşi spuse fiecare povestea, se lăsă o tăcere adâncă, apoi Malih auzi sforăiturile celor trei. Când dădu prima geană de lumină, cele trei fiare se treziră, căscară de le trosniră fălcile şi plecară în treburile lor, după mâncare.

Malih ieşi din cuptor şi plecă să înfăptuiască ceea ce auzise de la fiare. Ca prin minune, zări o pisică la adăpostul unor mărăcini. O prinse fără prea mare bătaie de cap. Apoi căută şoarecele cu galbeni şi îl găsi după fulgerele de lumină pe care le aruncau galbenii printre dunele de nisip. Dădu de îndată drumul pisicii, care se năpusti asupra şoarecelui şi-l înfulecă pe loc. Prinse din nou pisica, adună galbenii răspândiţi prin nisip şi plecă, fără să mai stea pe gânduri, către cetatea unde locuia prinţesa cea nebună.

Când ajunse la palat, văzu turnul de capete ce se înălța dinaintea porților şi-i întrebă pe trecători care-i povestea. Aceştia îi spuseră că fata regelui este lovită de nebunie şi că regele a făgăduit celui ce o lecuieşte că i-o va da de soție şi că va moşteni şi tronul regatului. Însă cel ce încearcă şi nu izbuteşte îşi pierde capul. De aici, turnul de capete din fața porților palatului. Malih nu zise nimic, însă în sinea lui se încredința că tot ce auzise de la fiare era adevărat. Rămăsese să se dovedească adevărată şi lecuirea cu creierul de pisică. Se duse aşadar în piață şi, cu galbenii de la şoarece, îşi cumpără straie de vraci şi un cufăraş cu cele trebuincioase unei astfel de meserii. Apoi jertfi pisica şi-i luă creierul, pe care-l puse frumos într-o cutiuță din cufăraş. Când toate pregătirile fură încheiate, o luă pe ulițele cetății strigând:

— Vraci, vraci ce lecuieşte nebunia!

Locuitorii cetății îi făcură pe dată semn să tacă şi prinseră a-i şuşoti la ureche să nu mai spună că este vraci, fiindcă o să-şi piardă viața, şi îi istorisiră povestea prințesei. Însă el nu şi nu, striga şi mai tare şi le ceru chiar să-l îndrume către palatul în care se afla prințesa cea nebună. Mâhniți pentru tinerețea lui care avea să se piardă degeaba, îi arătară drumul către palat. Odată ajuns la palat,

străjerii îi şoptiră să se întoarcă de unde a venit. Însă el nu şi nu! Vizirul îl rugă să lase baltă totul şi să plece cât mai departe de palat. Însă el nu şi nu! Atunci vizirul îl duse în sala tronului, dinaintea regelui, care îi spuse ce se va întâmpla cu el dacă o lecuieşte pe fată şi dacă nu. Malih îi răspunse hotărât că o va lecui, fără nici o îndoială:

— Ştiu ce mă aşteaptă dacă nu izbutesc şi mă prind în această încercare.

Regele puse să fie chemată doica prinţesei, căreia îi porunci să-l ducă pe tânărul vraci în iatacurile prinţesei. Ajuns în faţa prinţesei, acesta se prefăcu că o cercetează ca să afle pricina bolii. După câteva clipe bune, îi spuse doicii, întinzându-i cutiuţa cu creierul de pisică:

— Ia această pomadă şi du-te cu prinţesa la *hammam*[1]. Îmbăiaz-o bine, apoi unge-o pe tot trupul cu această pomadă care o va lecui de nebunie.

Zis şi făcut. Doica o duse la *hammam*, legată în lanţuri, ca să nu facă cine ştie ce prostie, şi o îmbăie după datină, apoi o unse cu ciudata pomadă primită de la vraci. În câteva clipe, prinţesa se linişti, privirea i se limpezi şi mintea îi reveni. Era iarăşi în toate minţile, aşa cum fusese

1. *Hammam* – baie.

cândva, demult. Ca trezită dintr-un somn greu, se minună de ce se află în baie, legată cu lanțuri...

Când regele auzi vestea înzdrăvenirii odorului său neprețuit, nu-şi mai încăpu în piele de bucurie. Porunci pe loc să i se înalțe un palat, chiar în fața palatului său, lui Malih, unde să trăiască cu soția sa, prințesa.

Pe când zidirea palatului era în toi, căci trebuia să fie gata înainte de nuntă, Malih văzu printre truditorii care cărau pământ un chip cunoscut. Când se uită mai cu luare-aminte îşi dădu seama că nu este altul decât Qabih, cel care-l lăsase de izbelişte în cumplitul pustiu. În loc să se supere pe el, Malih îi mulțumi că, datorită purtării lui nesăbuite, se bucură astăzi de tot ceea ce are. Îl iertă şi îl luă să trăiască alături de el la palat...

Să nu faci bine cui nu merită

Un bătrân pe nume Hamdan avea un cal cum nu mai era altul în tot ținutul de frumos, de zvelt şi de iute. Era cel mai iute cal din câți au fost văzuți vreodată.

Bătrânul Hamdan era foarte mândru de calul său şi îl iubea ca pe lumina ochilor. Tocmise un grăjdar numai pentru el ca să-l țesale şi să-i dea de mâncare. Şi calul la rândul său îşi respecta stăpânul, căci nu lăsa pe nimeni altcineva să pună şaua pe el.

Vestea despre calul cel nemaipomenit se răspândi în totul regatul. Oameni avuți şi negustori cu stare se perindară pe la moşneag să-i cumpere calul, oferindu-i bani cu nemiluita, însă acesta nici nu voi să audă de aşa ceva.

Oamenii începură să povestească vrute şi nevrute despre calul cel frumos, zvelt şi sprinten ca o zvârlugă, încât oriunde te-ai fi dus nu auzeai decât de el.

Într-o zi, povestea calului minunat ajunse şi la urechile a patru tâlhari care nu făceau altceva decât să jefuiască tot ce întâlneau în cale. Cum auziră, se strânseră la marginea pustiului, nu departe de corturile bătrânului, ca să se sfătuiască şi să pună la cale furtul calului.

În timp ce se sfătuiau de zor cum să facă şi să dreagă, iată că se stârni o furtună de nisip atât de cruntă, încât acoperi cu totul lumina soarelui, de nu se mai vedea nimic. Tâlharii nu aveau nici măcar unde să se adăpostească în acel pustiu. Speriați, începură să alerge când încoace, când încolo, doar-doar vor găsi o ascunzătoare. Colbul înecăcios îi cuprinse din toate părțile, încât nu se mai puteau zări unii pe alții. Deznădăjduiți, se lăsară în voia sorții, ce le părea pecetluită.

După vreo două zile de la stârnirea îngrozitoarei furtuni, bătrânul Hamdan ieşi cu câțiva bărbați destoinici dintre rudele sale ca să vadă ce s-a întâmplat cu dobitoacele lor lăsate slobode să pască prin deşertul din jurul corturilor. Şi, cum mergeau ei aşa prin furtuna şuierătoare, întâlniră

patru bărbați care păreau că-şi dau ultima suflare, cu hainele zdrențuite, cu gurile pline de țărână, gemând de foame şi de sete.

Bătrânul Hamdan îşi chemă degrabă voinicii şi îi rugă să-i care pe acei nefericiți la corturile lor. Zis şi făcut. Îi suiră pe cai şi îi duseră la locul lor de popas. Acolo, ca oaspeți ai bătrânului Hamdan, primiră toate îngrijirile : li se aduse apă, li se oblojiră rănile, fură îmbrăcați în haine noi în locul zdrențelor care fluturau pe ei şi li se întinse masa ca să se ospăteze după placul inimii.

Trecură câteva zile, timp în care cei patru îşi reveniră în simțiri încetul cu încetul, până când fură iarăşi în deplinătatea puterilor. Când se înzdrăveniră de-a binelea, bătrânul prinse a-i întreba de ce se aflau în pustie atunci când s-a pornit furtuna. Răspunse unul dintre ei care, după robustețea trupului, părea a fi mai-marele lor :

— Domnul meu ! Noi suntem nişte bieți negustori a căror caravană a fost prădată de o ceată de tâlhari nemiloşi. Ne-au jefuit de toate bunurile pe care le aveam şi apoi ne-au lăsat de izbelişte în pustiu fără de nici unele.

Ceilalți trei, care stăteau în spatele celui ce vorbea, dădeau din cap, încuviințând fiecare vorbă a acestuia şi arătând o tristețe sfâşietoare.

Bătrânul, cu isteţimea sa înnăscută, nu crezu nici o iotă din spusele tâlharului, pentru că dăduse peste ei într-un ţinut ce se afla la mare depărtare de căile caravanelor, însă nu spuse nimic. După o clipă de gândire, le zise cu blândeţe:

— Din păcate, noi nu avem putinţa să vă dăm ceea ce aţi pierdut odată cu caravana furată, însă vă putem dărui câteva dobitoace ca să vă puteţi întrema cât de cât. De asemenea, dacă poftiţi, puteţi rămâne alături de noi.

Tâlharii îi mulţumiră pentru bunătatea pe care le-o arătase şi pentru ospitalitatea de care se bucurau, apoi ieşiră din cortul bătrânului. Nu după mult timp, se strânseră din nou într-un loc ferit de ochii gazdelor, ca acestea să nu le afle taina, şi se sfătuiră cum să fure calul acela minunat.

Mai-marele lor spuse cu un glas hodorogit:

— Eu cred că bătrânul Hamdan nu prea ne-a crezut, ci doar s-a prefăcut că ne crede, aşa, în bătaie de joc.

Un altul dintre ei, lung ca o prăjină şi smolit la chip, îi întări bănuiala:

— Da, aşa este. Am băgat de seamă când m-am uitat în ochii lui că avea o sclipire de neîncredere.

Un al treilea se băgă în vorbă, tăios:

– Lăsați asta acum! Trebuie să ducem la îndeplinire ceea ce am hotărât înainte să fim dați în vileag.

Al patrulea îi întări spusele, dând din cap a încuviințare.

Mai-marele lor spuse atunci:

– Da, aveți dreptate. Trebuie să terminăm cât mai degrabă această treabă. Ştiu locul unde este priponit calul peste noapte. Am aflat, de asemenea, că bătrânul a tocmit un argat care să se ocupe de cal, să-l hrănească şi să-l adape, să-l țesale şi să-l potcovească. Trebuie să ne ferim de el! Cum se lasă întunericul, după ce toți se duc la culcare, ne strecurăm cu multă băgare de seamă până la locul cu pricina.

În toiul nopții, după ce toți se retraseră în corturile lor, cei patru tâlhari porniră la treabă. Ajunseră la locul unde era priponit calul. Lângă el, argatul dormea ca dus de pe această lume. Îl pocniră în cap cu tărie, apoi îl legară fedeleş de trunchiul unui palmier şi-l lăsară acolo, căzut în nesimțire. Se întoarseră apoi la cal, pe care-l dezlegară de țăruşul de care fusese priponit, şi mai-marele lor dădu să-l înşeueze. Nici nu puse bine şaua pe cal, că acesta o şi aruncă cât acolo, iar pe tâlhar îl trânti la pământ. Furios, acesta se

ridică şi, după ce-l bătu zdravăn pe bietul cal, le porunci oamenilor săi să-l tragă uşurel de frâu până se îndepărtează de corturile bătrânului Hamdan.

După vreo două zile de mers, ajunseră în preajma unei peşteri în care se ascundeau de obicei. Lihniți de foame şi istoviți de atâta amar de drum, poniră calul şi se băgară care pe unde apucă, să se odihnească puțin. Cât fusese drumul de lung, îl tot ciomăgiseră pe săracul cal ca să meargă cât mai întins, să nu-i ajungă din urmă oamenii lui Hamdan.

Nici nu închiseră bine ochii, că deodată începură să se târască afară din peşteră nişte şerpi uriaşi, plini de venin, care se încolăciră în jurul tâlharilor. În zadar răcneau aceştia cât îi țineau bojocii, căci nu le răspundea decât ecoul în acea pustietate fără margini. Degeaba se zbătură, degeaba încercară să se lupte, căci otrava şerpilor punea încetul cu încetul stăpânire pe ei.

Pe când se zbăteau între viață şi moarte, în depărtare se ivi un nor de praf ce se apropia ca o vijelie. Erau bătrânul Hamdan şi oamenii lui, porniți pe urmele tâlharilor.

Când ajunseră în fața peşterii, toți tâlharii erau morți, iar şerpii cei mari se pregăteau să-i înghită pe nemestecate.

Dezlegară calul, care veni bucuros lângă bătrânul Hamdan. Acesta le spuse oamenilor săi :

— Aşa pățesc toți cei care plătesc binele cu rău !

Apoi puse şaua pe calul lui cel minunat, iar întreg alaiul se întoarse la corturi, unde porni o petrecere ce ținu câteva zile...

Yasa

Se povesteşte că un bărbat trăia fericit cu soţia sa, pe care o iubea din toată inima şi care îl iubea aşijderea. Fericirea lor era ştirbită doar de lipsa unei odrasle, mai ales că trecuseră de la nunta lor mai bine de zece ani.

Într-o bună zi, pe când femeia stătea singură în casă, auzi un bărbat care striga în gura mare pe ulițele satului :

— Prezicător, ghicitor în stele !

Femeia îşi acoperi iute capul cu o năframă, după cuviință, şi ieşi pe dată în întâmpinarea prezicătorului, pe care-l pofti în ogradă. După ce îl lăsă să-şi tragă un pic sufletul, îl întrebă dacă o să aibă sau nu copii, căci de multă vreme aştepta această binecuvântare. Prezicătorului i se făcu

milă de suferința ei şi, întinzându-i un leac, îi spuse:

— Îți dau acest leac, pe care te sfătuiesc să-l pui într-un pocal şi apoi să torni un pic de lapte bătut peste el. După aceea, du-te şi pune pocalul sus pe terasă, sub licărul stelelor, şi, cum se crapă de ziuă, dă-l pe gât.

Femeia luă leacul, îl puse în pocal, turnă peste el lapte bătut şi apoi îl puse pe terasa casei, sub licărul stelelor, aşa cum o învățase prezicătorul, apoi, obosită de toată întâmplarea, adormi. Soțul ei, care era plecat, se întoarse noaptea târziu acasă şi, cum nevasta dormea dusă, începu să cotrobăiască prin casă după ceva de-ale gurii, căci era mort de foame. Nu găsi nimic în afară de pocalul cu iaurt de pe terasă. Fără să stea pe gânduri, îl înşfăcă şi îl dădu pe gât dintr-o sorbitură, apoi se culcă liniştit lângă soția lui.

A doua zi, dis-de-dimineață, femeia se sculă şi se repezi pe terasă ca să ia leacul. Nu mică îi fu mirarea când găsi pocalul gol. Mânată de o bănuială, îl trezi pe soț şi-l întrebă de pocalul de pe terasă. Nepăsător, acesta îi răspunse:

— L-am băut eu când m-am întors azi-noapte, căci mi-era foarte foame...

— O, ce năpastă! O să rămâi însărcinat şi o să dai naştere unui copil, căci în pocal se afla un leac pentru făcut copii.

Bărbatul se sperie foarte tare la auzul acestei veşti şi prinse a se gândi la soarta amarnică ce îl aştepta. Nu după mult timp, piciorul drept prinse a i se umfla. Zi după zi, umflătura se făcea din ce în ce mai mare. De ruşine, omul nu mai îndrăzni să treacă pragul casei, ci rămase departe de ochii curioşi ai lumii. Soția lui făcea acum toate treburile de negustorie ca să aibă din ce trăi. După vreo nouă luni, când simți că sorocul îi este aproape, bărbatul îi zise soției sale:

— Femeie! Vreau să ies din oraş şi să mă duc undeva unde nu mă vede nimeni. Pune-mi ceva de mâncare ca să am de drum şi mă duc.

Înainte să plece, mai luă cu el un cuțit, un chibrit şi o sticlă de petrol. Apoi se urcă în şa, pe catârul lui, şi plecă în noapte, ca să nu-l vadă nimeni, nu înainte de a-i spune soției:

— Mă voi întoarce peste două zile!

— Să aduci copilul cu tine ca să-l creştem împreună!

— O să-l aduc pe lume şi o să mă întorc acasă. Dacă îi este dat să trăiască, atunci aşa să fie.

Şi merse bărbatul ce merse până ajunse într-o vale adâncă, smălțuită cu iarbă verde şi presărată cu pomi din fel de fel de soiuri, printre care zburdau gazele şi iepuri în ciripitul vesel al păsărelelor. Bărbatul se aşeză lângă un pârâiaş cu apă ca de cleştar, iar după ce se odihni puțin strânse un braț de vreascuri peste care turnă ceva petrol. După ce aprinse focul, puse cuțitul în jar până când acesta se făcu roşu. Cu grijă, luă cuțitul încins şi, rugându-se să fie mântuit de această năpastă, prinse a cresta pielea piciorului, puțin câte puțin, până ieşi la iveală o copilă de o frumusețe nepământeană, cu ochii mari şi albaştri. O înfăşă în scutecul luat de acasă şi o puse lângă pârâiaş, apoi încălecă pe catâr şi se întoarse acasă.

După ce bărbatul părăsi fetița pe malul apei, aceasta începu să plângă şi să țipe cât putea ea de tare, până când o turmă de gazele veni să se adape. Una dintre gazele se apropie de fetiță şi o mirosi, apoi începu să o lingă cu drag şi se aşeză în aşa fel încât aceasta să poată ajunge la ugerul ei ca să sugă. Fetița prinse a suge cu poftă, de parcă ugerul gazelei ar fi fost sânul mamei sale bune. Timpul trecu, iar fetița crescu alături de gazele, alăptată de gazela cea miloasă. Tot timpul şi-l

petrecea alături de gazele. Mânca, se juca şi dormea împreună cu ele.

Într-o bună zi, fiul sultanului ieşi la vânătoare împreună cu ceata lui de prieteni. Când ajunse în valea cea adâncă, văzu că o ființă ciudată aleargă împreună cu gazelele. Îi întrebă pe însoțitorii săi ce ar putea fi, însă nimeni nu avea vreo idee.

După vânătoare, se întoarseră la palat şi fiecare plecă într-ale lui, numai fiul sultanului nu-şi găsea liniştea. Se tot gândea la acea ființă nefirească pe care o zărise alături de gazele. După zile de frământări, îi dădu prin gând să se ducă să o prindă. Luă semințe de susan şi curmale fără sâmburi şi le amestecă bine într-o farfurie încăpătoare, apoi sări în şa şi se duse la pârâiaşul lângă care văzuse ultima oară turma de gazele. Puse farfuria cu acel amestec pe malul apei, apoi se ascunse într-un tufiş şi se puse pe aşteptare.

Nu trecu multă vreme şi apăru turma de gazele, printre care era şi fata. După ce băură apă pe săturate, fata zări farfuria şi, cu oarecare teamă, gustă din amestecul pregătit de fiul sultanului, apoi, văzând că este bun la gust, mâncă totul cu iuțeală. Când termină de mâncat, simți că mâncarea i-a căzut greu şi i se făcu greață.

Fiul sultanului sări iute în şa şi dădu s-o prindă. Fata fugi câțiva paşi, împleticindu-se fiindcă îi era rău. Prințul o ajunse aşadar din urmă şi o prinse. Nu mică îi fu mirarea când se trezi cu o fată de o rară frumusețe. Mirarea îi fu şi mai mare pentru că nu înțelegea cum poate trăi o asemenea frumusețe într-o turmă de gazele.

Fiul sultanului o întrebă cum o cheamă, însă fata nu învățase să grăiască precum oamenii, ci mugea uşor, aşa cum fac gazelele când sunt speriate.

Fiul sultanului o urcă pe cal, alături de el, şi se întoarse cu ea la palat. O duse în partea palatului în care trăia el şi închise bine poarta, ca nimeni să nu mai intre şi ca nu cumva frumoasa fată să fugă. Îi aduse haine şi o îmbrăcă. Apoi, zi de zi, îi aducea de mâncare şi o învăța să vorbească, să scrie şi să citească. Fata învăța repede şi se schimba văzând cu ochii, făcându-se tot mai frumoasă. Îi puse numele de Yasa[1]. Yasa rămase la palat până când se făcu numai bună de măritat.

Într-o zi, fiul sultanului o înştiință că va veni cu familia şi cu prietenii săi ca să facă nunta după cuviință:

1. *Yasa* – mirt.

— O să te iau de nevastă, căci nu pot să trăiesc departe de tine.

Fata începu să se pregătească de nuntă: se îmbăie, se înveşmântă în straiele de mireasă, îşi puse toate podoabele pe care le primise de la fiul sultanului şi se aşeză la fereastră în aşteptarea alaiului. În acele clipe, o femeie neagră tuci se aşeză pe malul şanţului care înconjura palatul şi se apucă să spele copilul pe care-l ducea cu ea. Când se aplecă, văzu în oglinda apei chipul nespus de frumos al Yasei. Tulburată peste măsură, uită de copil şi, sărind în sus de bucurie, zise:

— Doamne! Cât sunt de frumoasă! Şi cu frumuseţea asta, eu îi slugăresc pe alţii şi le spăl copiii!

Când Yasa văzu copilul lăsat de izbelişte în apă, ţipă la sclavă:

— Ce vezi în apă este chipul meu, şi nu al tău!

Sclava ridică privirea şi o văzu pe Yasa la fereastră în toată strălucirea ei. Vrăjită de atâta frumuseţe, prinse să se roage de aceasta:

— Te rog, salvează-mă înainte să vină părinţii copilului, căci mă vor omorî dacă o să vadă că nu m-am îngrijit de copilul lor.

Miloasă, Yasa îi aruncă de la fereastră o cosiţă pe care sclava se urcă sprintenă până în iatacul

acesteia. Îi privi uimită chipul, îmbrăcămintea, podoabele, apoi o întrebă:

— Cum te cheamă?

— Yasa.

— Ce frumos este inelul acela pe care îl ai pe deget! Poți să mi-l dai o clipă?

Yasa îşi scoase inelul şi i-l întinse sclavei, care continuă:

— Dă-mi şi straiele tale să văd cum îmi vin.

Yasa îşi scoase straiele de mireasă şi i le dădu sclavei, care nu se opri aici:

— Dă-mi şi giuvaierurile care te împodobesc!

Yasa îşi scoase toate giuvaierurile şi i le întinse sclavei, care scoase un ac lung, vrăjit, cu care o făcu pe Yasa să dispară fără urmă. Rămasă singură, sclava se îmbrăcă în mireasă şi se puse pe aşteptat. Pe la amiază, iată că alaiul de nuntaşi se apropia de palat. În fruntea alaiului, pe un cal nemaipomenit, era chiar fiul sultanului. Când ajunseră dinaintea porților, fiul sultanului îi opri pe nuntaşi cu un semn, apoi coborî de pe cal şi intră singur în palat ca să o aducă pe Yasa. O strigă ca de obicei:

— Yasa! Yasa!

Neprimind nici un răspuns, urcă pe zid şi intră în iatacul miresei pe fereastră. Văzu o femeie întinsă pe patul Yasei şi o întrebă:

— Cine eşti ?

— Yasa.

— De ce nu mi-ai răspuns când te-am strigat ?

— Nu te-am auzit.

— De ce ai chipul smolit ? întrebă copleşit de nedumerire.

— Pe când te aşteptam la fereastră m-a ars soarele.

— De ce ai părul creț ?

— Pentru că l-am tot răvăşit cu mâinile de dorul tău !

— Ai ochii şi buzele umflate !

— De atâta plâns în aşteptarea ta.

Fiul sultanului rămase pe gânduri, neştiind ce să facă. Ce-o să le spună alor săi, care îl aşteptau în fața palatului cu mândrețea de mireasă despre care le tot povestise ? Cum să iasă acum cu pocitania asta ? După câteva clipe de buimăceală, îi spuse sclavei :

— Stai aici, că o să mă întorc la tine mai târziu.

Ieşi singur din palat şi le spuse tuturor că mireasa a fugit. Porunci de îndată străjerilor săi să plece în căutarea ei. O căutară prin grădini, prin case, însă nu dădură de urma ei.

Deznădăjduit, fiul sultanului se ducea zilnic la femeia cu chip smolit şi o descosea ca să afle ce s-a întâmplat. Cum a fost cu putință o asemenea

schimbare? Începu să-şi petreacă vremea stând la fereastră şi uitându-se la femeile care treceau încoace şi încolo, doar-doar o va descoperi printre ele pe frumoasa lui, Yasa.

Yasa se preschimbase într-un mirt ce crescu peste noapte la fereastra fiului sultanului. Când se trezi tânărul sultan şi deschise fereastra, i se înfăţişă în faţa ochilor un mirt de toată frumuseţea, cu frunze de un verde-închis şi flori albe frumos mirositoare. Se minună de acest copăcel ce apăruse ca din senin, căci el nu dăduse poruncă să i se sădească vreun mirt la fereastră. Pe când privea mirtul neştiind ce să creadă, o femeie cu o râşniţă în braţe lovi din greşeală mirtul cu aceasta. De îndată mirtul începu a se plânge cu glas omenesc:

— Cine te mai scutură, o, Yasa,
Floare a florilor,
Mama a uitat de mine,
Tata m-a purtat ca făt,
Gazelele m-au crescut,
Sclava m-a aruncat din casă!

Fiul sultanului, auzind aceste cuvinte, coborî degrabă în uliţă şi se apropie de mirt, pe care-l lovi tare cu piciorul. Cum îl lovi, mirtul prinse a se văita, repetând aceleaşi cuvinte ca mai înainte. Atunci, furios, fiul sultanului îl chemă la el pe

dulgherul palatului şi-i porunci să reteze mirtul obraznic din rădăcini. La fiecare lovitură de secure a dulgherului, mirtul repeta aceleaşi cuvinte. Ca să nu le mai audă, fiul sultanului îşi băgă degetele în urechi, socotind că mirtul îşi bate joc de durerea lui şi că vrea cu tot dinadinsul să-i amintească de frumoasa Yasa.

După ce dulgherul îşi termină treaba, se duse acasă şi se aşeză să mănânce împreună cu soţia sa. Pe când mâncau, soţia băgă de seamă că are o aşchie agăţată de încălţări şi-l întrebă:

— De unde s-a agăţat aşchia asta de încălţările tale?

— Am tăiat astăzi un mirt ce crescuse la gardul fiului sultanului, chiar în dreptul ferestrei sale. S-ar putea ca de acolo să fie.

Soţia dulgherului se ridică, luă aşchia şi o aruncă într-un colţ al casei.

La căderea nopţii, se culcară ca de obicei; când se sculară dimineaţa, găsiră casa curată lună şi mâncarea aburind pe masă. Cei doi rămaseră cu gura căscată şi se tot întrebau buimaci cine ar fi putut face toate acestea peste noapte.

Totul se repetă şi a doua, şi a treia zi... Atunci dulgherul îi spuse soţiei că va sta de veghe ca să vadă cine trebăluieşte prin casă toată noaptea. Zis

şi făcut. Cum se lăsă întunericul, dulgherul se tăie uşor la deget şi presără apoi sare pe rană ca să nu poată închide ochii de durere, se ascunse în spatele cuptorului ca să nu-l vadă nimeni şi de acolo prinse a veghea asupra casei. Nu după mult timp, dintr-un cotlon al casei se ridică din senin o fată care se apucă pe dată de dereticat. Cum termină cu dereticatul, se apucă de gătit cu aceeaşi voioşie. Când aduse lângă cuptor coca pe care o frământase ca să coacă din ea pâinițele, dulgherul, haț !, o prinse de mână şi o întrebă :

— Eşti ființă omenească sau din altă lume ?

— Sunt ființă omenească ! Te rog să nu-mi faci vreun rău !

Dulgherul o luă atunci de mână şi o duse la soția sa, care încă dormea. Nu mică îi fu mirarea când îl văzu pe soțul ei cu acea fată frumoasă de mână chiar la căpătâiul ei. După ce auzi cele întâmplate din gura soțului, o întrebă :

— Cum te cheamă, fata mea ?

— Mă cheamă Yasa ! Vă rog mult să nu spuneți nimănui că sunt aici.

Dulgherul se învoi ca Yasa să locuiască împreună cu ei şi, din ziua aceea, o socotiră fiica lor. Se purtau cu ea frumos şi încercau să-i facă viața minunată alături de ei.

Într-o bună zi, pe când Yasa ieşise pe terasa casei să întindă rufele la uscat, se întâmplă ca fiul sultanului să facă să zboare pe deasupra casei porumbeii crescuți la palat. O zări pe Yasa şi ea îl zări pe el. Inima îi bătea mai-mai să-i sară din piept. Coborî iute în casă şi se duse în cotlonul ei, unde se preschimbă pe loc în aşchia de mirt.

Fiul sultanului coborî şi el iute de pe acoperiş, de unde-şi îndemna porumbeii la zbor, şi se duse la mama sa, rugând-o:

— Du-te acum până la casa dulgherului şi adu-mi-o pe fata pe care o au în casă!

— Dar, fiule, dulgherul nu are nici o fiică! De unde să-ți aduc eu o fată din casa lui?!

— Am văzut-o cu ochii mei cum întindea rufe pe terasa casei. Te rog, mamă, du-te după ea şi adu-o!

Într-un sfârşit, femeia se lăsă înduplecată şi plecă în căutarea fetei din casa dulgherului. Bătu la uşa dulgherului şi ieşi soția acestuia. Tare se minună când se trezi față în față cu soția sultanului. Încurcată, nici nu ştiu ce să zică. După câteva clipe, bâigui pierdută:

— La porunca Maiestății Tale!

Soția sultanului îi spuse că fiul ei văzuse o fată pe terasa casei lor. Făcând pe neştiutoarea, soția dulgherului îi răspunse că nu are nici o fată şi nici

un băiat, aşa cum ştie toată lumea, şi o pofti să se convingă cu ochii ei:

— În afară de o aşchie de mirt, n-o să afli nimic altceva în casa aceasta.

Soţia sultanului se întoarse la palat şi-i povesti fiului tot ce aflase. Luminat de un gând, acesta îi ceru:

— Întoarce-te iute la casa dulgherului şi adu-mi aşchia de mirt!

— Dar ce ai de gând să faci cu o amărâtă de aşchie, fie ea şi de mirt?

Fiul sultanului nu-i dădu nici o lămurire, ci doar stărui să-i fie adusă aşchia. Soţia sultanului se duse atunci şi-i aduse aşchia de mirt.

Când se întoarse dulgherul acasă, soţia îl înştiinţă că a venit soţia sultanului şi că i-a dat aşchia de mirt. La auzul acestei veşti, dulgherul începu să se vaite şi să se lovească cu pumnii în cap de amar şi jale. Apoi, când se mai potoli un pic, îi spuse soţiei întreaga poveste:

— Fata noastră, Yasa, este de fapt aşchia de mirt. Ea m-a rugat în noaptea când am descoperit-o să nu spun niciodată nimănui nimic.

— Şi ce-o să facem acum? întrebă soţia, mâhnită.

— Ce am mai putea face atâta vreme cât Yasa a noastră se află la fiul sultanului?

În acest timp, fiul sultanului luase aşchia de mirt şi o purta cu el peste tot, iar noaptea şi-o punea lângă pernă.

Să ne reîntoarcem la Yasa! Yasa, cum adormea fiul sultanului, lua din nou înfăţişarea omenească, îşi pieptăna părul mătăsos, se îmbăia, se parfuma, apoi se aşeza pe marginea patului şi îl privea drăgăstos. Într-o noapte, fiul sultanului se trezi deodată şi rămase buimac când o văzu pe Yasa, în carne şi oase, stând liniştită pe marginea patului. Se frecă la ochi, crezând că visează, apoi cu sfială, ca să nu o sperie, o apucă de mână şi, convingându-se că este chiar iubita lui, o strânse la piept:

— De ce ai fugit în ziua nunţii?

— Nu am fugit. O roabă m-a înşelat, mi-a furat straiele şi giuvaierurile şi, după ce m-a alungat din palat, mi-a luat locul...

Fiul sultanului o luă pe Yasa şi plecă la palatul lui, pe unde nu mai dăduse de multă vreme, petrecându-şi mai tot timpul în palatul părintesc. Se căţărară pe fereastra buclucaşă şi intrară în palat. O găsiră pe roaba cea tuciurie dormind dusă în patul Yasei. Fiul sultanului o întrebă:

— Yasa, aceasta este roaba care te-a alungat?

— Ea este, însă te rog să nu-i faci nici un rău.

Fiul sultanului o luă pe sus pe roabă şi o aruncă în şanțul cu apă, unde se duse la fund ca un bolovan. De atunci, nimeni nu a mai auzit de ea.

Fiul sultanului îşi înştiință părinții, rudele şi prietenii că şi-a regăsit mireasa şi că este gata de nuntă. Nu peste mult timp făcură nuntă mare, la care se veseli toată suflarea din ținut.

Fiul împăratului îi rugă pe dulgher şi pe soția acestuia să vină să locuiască alături de ei la palat drept mulțumire că avuseseră grijă de Yasa ca de propria lor fiică.

Şi aşa trăiră cu toții viață lungă şi plină de bucurie, aşa cum vă dorim şi vouă!

Leul şi culegătorul de vreascuri

ândva, demult, trăia într-o cetate îndepărtată un bărbat care mergea în fiecare zi în pădure ca să adune vreascuri. Le strângea într-un snop uriaş pe care-l căra apoi în piaţă, unde-l vindea pe un dirham, cu care cumpăra de-ale gurii pentru el, nevastă şi copii, cu care locuia într-o dărăpănătură. Nevasta sa, femeie harnică, nu stătea cu mâinile în sân, ci lucra ca slujnică în casa sultanului. Şi au dus-o aşa multă vreme, fără ca ceva să se schimbe în viaţa lor.

Într-o bună zi, pe când strângea vreascuri de prin desişurile pădurii, iată că îi apare în faţă un leu, cu care se mai întâlnise şi în alte dăţi şi cu care legase un fel de prietenie. Cum îl văzu, leul îi zise:

— Ai terminat toate vreascurile din pădure şi nu s-a ales nimic bun de capul tău! Hai cu mine la fântâna noroacelor, să vedem unde ți-e norocul.

Bărbatul se învoi pe dată şi plecă împreună cu leul la fântâna noroacelor. Când ajunseră acolo, leul întrebă fântâna despre norocul culegătorului de vreascuri. Aceasta îi răspunse cu o voce venind din adâncurile sale:

— Lasă-l să se ducă în treaba lui, fiindcă nu vreau să vorbesc cu el, căci nu are nici un dram de noroc.

Leul, văzând deznădejdea omului, îl îmbărbătă:

— Fântâna nu vrea să-ți dea şi ție noroc pe lumea aceasta, însă eu o să te ajut. Ia această sută de dinari şi deschide-ți o prăvălie. Poate o să izbuteşti să ai o viață mai bună!

Bucuros până peste poate, bărbatul luă suta de dinari şi se întoarse acasă, la ai săi. Pentru ca soția sa să se minuneze şi mai mult de darul pe care l-a primit, ascunse banii în tărâțele care erau puse într-o baniță şi se duse degrabă la casa sultanului ca să-i dea vestea soției. În timpul acesta, omul care cumpăra tărâțe de la el veni ca de obicei să le ia. Fata cea mare a culegătorului de vreascuri i le vându pe loc, fără să ştie că în ele se află o mulțime de dinari ascunşi. Omul îşi luă tărâțele şi plecă într-ale lui.

Când se întoarse culegătorul de vreascuri împreună cu soția sa acasă, nu mai găsi tărâțele în care ascunsese banii. Află de la fata lui cea mare ce se întâmplase. Văitându-se şi jeluindu-se, prinse să-i povestească iarăşi soției întâmplarea din pădure, însă aceasta îi reteză vorba:

— Eşti un mare mincinos. M-ai păcălit ca să las slujba de la casa sultanului, asta a fost tot! Ce sută de dinari? De unde să aibă o lighioană o sută de dinari ca să ți-o dea ție? Haida-de!

Soția se întoarse la casa sultanului ca să-şi vadă de treabă, iar omul nostru, necăjit de cele întâmplate, îşi luă toporul şi funiile de legat vreascuri şi plecă iarăşi în pădure să-şi continue îndeletnicirea de-o viață. Nici nu se apucă bine de treabă că apăru leul, nespus de mirat că-l găseşte iarăşi în pădure adunând vreascuri. Omul îi povesti de-a fir-a-păr întreaga tărăşenie cu dinarii. Leul, înduioşat, îl luă din nou la fântâna noroacelor şi îi ceru acesteia să-i dea şi prietenului său un pic de noroc. După ce bău îndelung din apă, fântâna îi aruncă un *fils*[1], un biet *fils*, şi-i spuse hohotind:

1. *Fils* – unitate monetară ce reprezintă a mia parte dintr-un dinar.

— Ia-ţi norocul şi du-te! Acesta este norocul tău, nici mai mult, nici mai puţin.

Omul se întoarse în cetate, amărât şi îngândurat, fiindcă nu ştia ce ar fi putut să cumpere doar cu un *fils*. Pe când mergea el aşa prin piaţă, se întâlni cu un vânzător de *simsimiyya*[1] care îi dădu o bucată pentru un *fils*. Luă bucata de *simsimiyya* şi, pe când se pregătea s-o mănânce, căci era lihnit de foame, văzu pe marginea drumului doi copii care se certau de zor pe o cărămidă de aur. Se apropie şi-i întrebă care-i baiul. Îi răspunseră suspinând:

— Avem o cărămidă de aur şi nu putem s-o împărţim.

Atunci adunătorul de vreascuri le propuse un târg:

— Uitaţi, vă dau această *simsimiyya* în schimbul cărămizii, căci *simsimiyya* o puteţi împărţi fără nici o greutate.

Copiii luară *simsimiyya*, pe care o rupseră pe dată în două, şi îi dădură în schimb cărămida de aur. Omul luă cărămida şi se întoarse la magherniţa lui. Ca să nu mai păţească ce a păţit cu dinarii,

1. *Simsimiyya* – turtiţă făcută din seminţe de susan (*simsim*).

îşi puse cărămida sub pernă, ca să nu i-o mai poată lua nimeni. Peste noapte, cărămida prinse a străluci atât de tare, încât lumina ei ajunse până la palatul sultanului. Trezit din somn de strălucirea ce venea din casa culegătorului de lemne, acesta trimise pe dată străjerii să vadă ce este acolo. O fi oare vreun bolnav căruia i-au aprins lumină sau o fi altceva ? Culegătorul de vreascuri le spuse străjerilor că nu au nici un bolnav în casă, că toţi sunt bine sănătoşi şi că nu este nici o lumină. De unde până unde li s-a năzărit c-ar fi o lumină în casa lui ?

La auzul răspunsului, sultanul se mânie foarte tare. Se îmbrăcă degrabă şi porni el însuşi către dărăpănătura în care locuia culegătorul de vreascuri. Cum ajunse, îl luă la rost pe acesta :

— Cum poţi să spui că nu ai nici o lumină în casă, când tot ţinutul este acum scăldat de lumina ce izvorăşte de aici, de la tine ? Uite, de acolo vine, de sub pernă !

Sultanul intră în casă, ridică perna ca să vadă ce este sub ea şi dădu astfel peste cărămida de aur. Din clipa aceea, nu-şi mai dori nimic pe lumea aceasta în afara cărămizii, aşa că prinse a se târgui cu culegătorul de vreascuri. Acesta îi spuse, după o lungă şi istovitoare tocmeală :

— Dacă îmi dai comoara ta, îți dau cărămida.

Zis şi făcut. Sultanul căzu la învoială, luă cărămida şi se întoarse la palat. Pe drum, se gândi însă că nu este bine să-i dea tot tezaurul lui culegătorului de vreascuri, căci i se va duce buhul în toată lumea că pe-o nimica toată şi-a dat întreaga avere. Dacă se află de această poveste, nimeni nu o să-i mai dea nicicând nimic decât la un preț uriaş. Îl chemă pe omul nostru la el şi-i spuse ce îi dăduse prin gând, propunându-i ca banii să rămână în vistieria palatului, de ochii lumii, iar el să facă negoț cu ajutorul lor. Acesta se învoi şi sultanul îl trimise la Basra[1], împreună cu un prieten de-al său, ca să facă negoț.

Cei doi plecară la Basra şi începură să lucreze ca negustori. Într-un timp scurt, strânseră o avere uriaşă, cu care se întoarseră în cetatea lor, unde o împărțiră frățeşte. Culegătorul de vreascuri îşi ridică un palat de toată frumusețea în locul magherniței în care îşi dusese zilele până nu demult. La poarta palatului, agăță o placă pe care scrise cu litere de aur: „Negustorul Muhammad Celebi". Faima i se duse dincolo de ținutul său,

1. Basra – oraş-port în sudul Irakului.

printre marii negustori şi oamenii înstăriți, iar sultanul îi cerea sfatul pentru orice, fiind de acum favoritul său.

Într-o bună zi, pe când se plimba în curtea palatului său, îşi aminti de leul din pădure şi îi spuse soției sale:

— Trebuie neapărat să-l vizitez pe prietenul meu, leul, şi să-l poftesc la un ospăț pe cinste în casa mea, căci lui îi datorăm traiul nostru îmbelşugat de astăzi.

Se duse în pădure, prin locurile în care obişnuia cândva să strângă vreascuri, şi îl întâlni pe prietenul său, leul, căruia îi mulțumi şi îl înştiință despre tot ceea ce i se întâmplase de când fusese ultima dată în pădure şi până în acel moment, apoi îl pofti la ospăț în palatul său. Leul îi spuse:

— Vin cu mare plăcere, însă tu trebuie să aduci un lanț gros pe care să mi-l pui la gât, ca să nu se sperie lumea de mine când voi trece pe ulițele cetății.

A doua zi, Muhammad făcu întocmai cum îl povățuise leul. Pregăti apoi un ospăț la care-i pofti pe sultan şi pe mai-marii cetății să petreacă în cinstea leului. Muhammad îl hrăni cu mâna lui pe prietenul său, leul, cu cele mai alese bucate.

După ce leul mâncă pe săturate, Muhammad se grăbi să aducă un ibric cu apă ca să-l spele pe bot. Nevasta lui sări atunci şi-i luă ibricul din mână, apucându-se ea însăşi să spele leul. Nici nu apucă bine să-i ude măcar botul, că bombăni nemulţumită:

— Mai puturos decât botul leului nici că se mai află ceva pe lumea aceasta!

Când auzi aceste vorbe, leul se ridică şi se duse la Muhammad peste măsură de furios. Nici una, nici două, îl rugă să ia o secure şi să-i tragă una în cap. Muhammad nici nu vru să audă de aşa ceva, însă leul ameninţă că se va năpusti asupra mulţimii şi o va face praf. Speriat, Muhammad îl pocni cu securea în cap aşa cum îi ceruse, apoi se grăbi să-l oblojească cât mai bine. Îi ceru iertare leului pentru vorbele nesăbuite ale nevestei sale, însă acesta îi spuse:

— O să mă mai vezi peste vreo două săptămâni.

După două săptămâni, Muhammad merse în pădure, unde îl întâlni pe leu. Acesta îi ceru să-i desfacă faşa cu care îi înfăşurase capul şi văzu că rana se vindecase. Leul îi spuse atunci:

— Vezi, rana făcută de tăişul securii se închide, însă rana făcută de tăişul limbii nu se mai închide niciodată.

— Iertare, leule! Să ştii că m-am despărțit de nevasta mea din ziua când ți-a zis vorbele acelea.

Când auzi această veste, leul porni degrabă cu Muhammad la palatul sultanului şi îi ceru mâna fiicei acestuia pentru prietenul său. Sultanul dădu poruncă să se facă un mare ospăț în cinstea căsătoriei fiicei sale cu marele negustor Muhammad Celebi. Leul fu poftit la ospăț alături de sultan şi curtenii săi. După ce terminară de mâncat, Muhammad îi ceru nevestei sale, fiica sultanului, să-i toarne apă ca să-l spele pe leu pe bot. Veselă, aceasta îi răspunse:

— Lasă-mă să-l spăl eu pe bot, căci mulțumită lui m-am măritat cu tine.

Sultanul se mânie foarte tare când o văzu pe fata lui cum îl spală pe leu pe bot şi-i zise lui Muhammad:

— Dacă nu era cărămida aceea, nu s-ar fi întâmplat toate acestea acum.

— Cărămida am cumpărat-o cinstit de la doi copii în schimbul unei bucăți de *simsimiyya*, iar tu m-ai păcălit şi mi-ai luat-o...

Sultanul se mânie şi mai tare pentru că Muhammad dezvăluise această faptă nedemnă în fața întregii curți. De supărare, muri chiar în acea

noapte, iar Muhammad, împreună cu nevasta sa, moştenire întreaga avere a sultanului şi tronul său pe deasupra.

Şi trăiră ani mulţi şi fericiţi împreună cu prietenul lor, leul.

Peștele care râde

-a întâmplat cândva, demult, ca un şeic pe nume Hasan să pornească în pelerinaj la Mecca pentru a îndeplini una dintre obligațiile credinței sale. Nu mai avea pe lume decât o fiică, pe care o lăsă singură în palat, cerându-le sacagiului, măcelarului şi băcanului să-i aducă zilnic cele necesare traiului.

Fata rămase aşadar singură în ditamai palatul. Neavând pe nimeni care să-i țină cât de cât de urât, ca să-şi alunge plictiseala, începu să cotrobăiască prin toate ungherele, doar-doar va găsi ceva care să-i alunge gândurile negre. Şi cum căuta ea aşa, dădu într-o zi peste o punguță cu un praf aidoma făinii, din care se grăbi să guste. Văzând că nu are cine ştie ce gust, o lăsă acolo unde dăduse peste ea şi îşi continuă scotocirile

prin palat. După un timp i se urî şi de căutat, aşa că se aşeză în iatacul ei şi-l aşteptă pe tatăl plecat la Mecca.

Cum se întoarse, tatăl băgă de seamă unele schimbări neliniştitoare la fiica sa. Prinse să o întrebe vrute şi nevrute, doar-doar va descoperi taina pe care o ascundea fata:

— A intrat cineva în palat în lipsa mea?

— Cine să intre şi pe unde să intre, căci doar ai zidit uşa de la intrare, iar peste ziduri nici în zbor n-ar putea trece cineva.

— Spune-mi cum ți-ai petrecut vremea în lipsa mea. Şi bagă de seamă să nu uiți nici cel mai mic amănunt.

Fata începu să-şi depene amintirile, înşirând toate nimicurile, iar la un moment dat spuse:

— Am dat peste o punguță cu un fel de făină din care am înghițit puțin.

La auzul acestor vorbe, tatăl sări ca ars:

— Unde ai găsit-o?

— Pe unul din rafturile acelea căzute în uitare din iatacul mamei mele...

Tulburat peste poate, tatăl se pocni cu palma peste frunte, zicând:

— Vai şi amar de noi! Acel praf este vrăjit şi cine gustă din el...

Nu mai spuse ce se întâmplă, însă, după câteva luni, fata şeicului Hasan dădu naştere unui băiat de toată frumusețea, dar nimeni nu se bucură de venirea sa pe lume. După ce se gândi cum să iasă basma curată în fața lumii, şeicul se duse la un tâmplar şi îl rugă să facă o ladă destul de mare încât să încapă în ea un om şi să o căptuşească bine încât să nu pătrundă în ea nici un strop de apă.

Când lada fu gata, şeicul o aduse la palat. Într-o noapte, pe când fiica sa căzuse într-un somn greu, o luă şi o puse împreună cu copilaşul în ladă. După ce îi zăvorî capacul, o târî cu greu până pe malul râului şi apoi îi dădu drumul pe apă. Luată de vârtejuri, lada alunecă la vale, făcându-se iute nevăzută, iar şeicul se întoarse liniştit la palat, scăpat de ruşinea care îl păştea, de a avea un nepot de la o fiică nemăritată.

În acest timp, lada se tot ducea pe râu în jos, până când o văzu un pescar care o prinse şi o trase cu greu la mal. Auzind scâncete dinăuntru, se grăbi să deschidă capacul. Nu mică îi fu mirarea când îi găsi în ladă pe fata şeicului şi pruncul ei. Milos din fire, pescarul îi luă pe amândoi la coliba lui ca să-i hrănească şi să le ofere un colțişor liniştit să se odihnească. Numai că nevasta pescarului nu se împăcă deloc cu povestea auzită :

— Vai de mine şi de mine! Ţi-ai luat a doua nevastă, pe ascuns, fără să-mi spui nimic. Auzi la el, cică a găsit-o pe râu! Lume! Lume! De când are râul femei?!

— Zău aşa, măi femeie! Mă jur pe ce vrei tu că am găsit-o într-o ladă plutind pe râu la vale!

Într-un târziu, nevasta păru că se mai îmbunează, însă nu de tot:

— Tu prinzi în fiecare zi cinci peşti, unul pentru mine, unul pentru tine şi câte unul pentru cei trei copii ai noştri... Ce-o să-i dăm să mănânce femeii pe care ai adus-o?

— Atotputernicul are grijă de toate. Dacă ne-a trimis-o să avem grijă de ea, o să ne trimită şi cele de cuviinţă pentru a ieşi la liman.

Se culcară cu toţii, care pe unde apucă, iar a doua zi, dis-de-dimineaţă, pescarul plecă la râu, de unde se întoarse cu şapte peşti. Bucuros, îi spuse nevestei sale:

— Nu ţi-am spus că totul are o dezlegare?!

Zi de zi, pescarul se întorcea de la râu cu şapte peşti, fiecare având parte de un peşte. Trecură aşa câteva luni bune, până într-o zi când se stârni o furtună ce întunecă cerul şi răscoli apele până-n străfunduri. Degeaba aruncă pescarul undiţa, căci nici un peşte nu se prinse. Către seară, speriat că nu va avea ce pune pe masă, se rugă:

— Doamne, ajută-mă! Dacă nu pentru mine, măcar pentru copiii mei, pentru nevastă-mea şi pentru femeia străină şi pruncul ei! Ajută-mă, Doamne!

Şi aruncă iarăşi undiţa în râu. Peste câteva clipe simţi că ceva s-a agăţat şi prinse să tragă firul încet-încet. Când văzu ce peşte uriaş prinsese, nu-şi mai încăpu în piele de bucurie. Îl aruncă iute pe umăr şi porni vesel spre colibă. Cum intră, le strigă:

— Peştele acesta ne va ajunge tuturor să ne săturăm!

Îl trânti apoi pe masă şi căută un cuţit ca să-l taie. Când ridică cuţitul ca să-l spintece, auzi un glas ca din senin:

— Ce vrei să faci, nesăbuitule?!

Mirat, se uită în toate părţile să vadă cine vorbeşte, căci glasul auzit îi era cu totul necunoscut. Mirarea îi fu şi mai mare când îşi dădu seama că acela care îi vorbeşte nu este altul decât copilul găsit în ladă:

— Unchiule, eu vorbesc! Uită-te la peştele acesta cât este de frumos! Ai mai văzut aşa ceva de când eşti pe lumea aceasta? Uită-te la înotătoare şi la solzi! Fiecare are o altă culoare! De foame n-ai văzut frumuseţea acestui peşte! Este un peşte-minune!

Du-l la palatul regelui şi vei fi răsplătit cu vârf şi îndesat!

Copleşit de cele auzite, pescarul se uită mai cu băgare de seamă la peşte. Frumusețea fără de seamăn a acestuia îl vrăji pe loc. După ce se dezmetici un pic, luă peştele, aşa cum îl sfătuise copilul, şi îl duse la palat. Când văzu peştele cel colorat precum curcubeul, regele fu peste măsură de încântat. Fără să mai stea pe gânduri, îl umplu pe pescar de daruri drept mulțumire pentru acest plocon fără seamăn. Bucuros că a scăpat de sărăcie, pescarul se întoarse cu toate darurile la colibă, unde îi mulțumi copilului de mii de ori pentru sfatul dat.

În acest timp, regele îi adună pe toți curtenii ca să vadă minunea. Iute ca gândul, vestea se răspândi în tot regatul şi toți supuşii, cu mic, cu mare, se perindară pe la palat să vadă cu ochii lor peştele cel năzdrăvan. După ce tot regatul se bucură de priveliştea nemaivăzută, regele îşi aduse aminte de fiica sa, aflată într-un palat departe de ochii lumii, aşa cum se cade unei prințese. Regele porunci unui rob să ia peştele şi să vină după el la palatul fiicei sale. Când ajunseră la uşă, prințesa veni bucuroasă să deschidă, dar când îl văzu pe rob cu peştele în brațe se sperie şi

le trânti uşa în nas. Regele încercă atunci să o liniştească:

— Nu este nici un străin cu noi, fata mea! Pe robul acesta îl ştii, căci l-ai mai văzut de mii de ori. El cară îl braţe un peşte nemaipomenit pe care ţi l-am adus să-l vezi şi tu şi să te minunezi de frumuseţea lui...

— Tată, mie mi-e ruşine de peştele acesta. Nu vreau să mă vadă!

La aceste vorbe, se întâmplă un lucru de o mare ciudăţenie: peştele zâmbi, apoi hohoti de râs. Regele nu mai înţelegea nimic. Ce se întâmpla oare? Fiica sa se ascundea de peşte, iar peştele râdea cât îl ţineau fălcile! De ce se ascundea fata? De ce râdea peştele? Nelămurit, se întoarse la palat. Gândurile însă nu-i dădeau pace. Într-un târziu îi trecu prin cap că pescarul ar putea să-l lămurească, aşa că porunci să fie adus degrabă la palat. Pescarul, tremurând ca varga, se înfăţişă dinaintea regelui, neştiind care era pricina chemării sale. Regele îi spuse:

— Ieri peştele a râs. Vreau să ştiu de ce a râs peştele.

Buimac, pescarul îl rugă să nu îi ceară lui un răspuns la o astfel de întrebare:

— Eu sunt un biet pescar... de unde să ştiu eu de ce râd peştii?!

Regele îi spuse atunci neînduplecat:

— Te păsuiesc trei zile. Dacă după cele trei zile nu-mi spui de ce râd peştii, o să-ți zboare capul de pe umeri.

Pescarul se întoarse la coliba sa abia târându-şi picioarele de groaza a ceea ce îl aştepta. Cum intră în colibă începu să arunce vorbe grele asupra copilului găsit în ladă:

— Trăsni-te-ar să te trăsnească cu sfaturile tale cu tot! Cine m-a pus să mă iau după tine? Uite ce nenorocire mă paşte!

Copilul, gângurind, îi zise:

— Unchiule, nu te mai amărî atâta! Eu ştiu de ce râd peştii!

— Dar de unde ştii tu ce m-a întrebat regele pe mine?!

— Lasă asta! Du-te la rege şi spune-i să-i strângă pe mai-marii regatului, apoi ia-mă şi du-mă la el. Eu o să-i spun de ce râd peştii!

La timpul hotărât de rege, pescarul puse copilul într-un coş de paie şi plecă cu el la palat. Cum intră în sala tronului, copilul din coşul aflat pe capul pescarului le dădu bineţe tuturor după obiceiul locului:

— Pace vouă!

După câteva clipe de zăpăceală, cei prezenți îşi reveniră şi îi răspunseră la bineţe. Copilul întrebă atunci, sigur pe el:

— Maiestate, ai vrea să ştii de ce râd peştii?

— Nu că aş vrea, ci chiar poruncesc să-mi spui pe loc.

— Mi-e teamă că vei regreta amarnic!

— N-o să regret deloc!

— Aşadar, aceasta este ultima ta hotărâre? Însă eu îți mai spun încă o dată că vei regreta amarnic. Ca să-ți mai dau timp de gândire, o să vă spun un basm: trăia odată un rege care iubea foarte mult şoimii. Printre şoimii pe care îi avea era unul care îi cucerise inima prin frumusețea şi isteţimea sa. De dragul lui, regele uitase şi de treburile regatului, şi de soție, şi de tot. Într-o zi, aşa cum îi era obiceiul, plecă la vânătoare cu şoimul lui cel drag. Încet-încet, pe nesimțite, se îndepărtă de palat, afundându-se în inima pustiului. Şi pentru că nu-şi luase apă şi mâncare de ajuns, acestea se terminară degrabă. Ars de sete, merse ceva vreme fără țintă prin acele pustietăți, până ajunse la un munte. Văzu cu bucurie că de pe o stâncă se prelingea câte o picătură de apă care cădea apoi în praful deşertului.

Scoase un pocal din traista pe care o avea şi cu multă grijă şi răbdare începu să strângă picăturile de apă ce cădeau rar, una câte una. După o vreme de chin, izbuti să umple pocalul. Nerăbdător, îl duse la gură să-şi ostoiască setea, însă nici nu apucă să-şi înmoaie buzele că şoimul se năpusti asupra pocalului şi vărsă toată apa. Furios, regele alungă şoimul, apoi, înarmându-se cu multă răbdare, întinse din nou pocalul să strângă picăturile de apă. Când fu aproape plin, şoimul se năpusti din nou şi îi vărsă toată apa. Atunci, înfuriat la culme, regele zise: „Dacă mi-l mai verşi o dată, jur că o să-ți sucesc gâtul, pasăre nemernică ce eşti!". Şi iarăşi se apucă de strâns apă. Nici nu se umplu bine pocalul, că şoimul şi veni precum fulgerul şi i-l vărsă. Prinzându-l, regele îi spuse: „Am lăsat de dragul tău regatul, poporul, familia... şi tu aşa mă răsplăteşti?! Vrei să mă vezi murind de sete în zăduful ăsta? Ei bine, am jurat că te omor şi chiar asta o să fac!". Şi, orbit de furie, îi suci gâtul bietului şoim şi-i aruncă leşul cât colo, ca să-l înfulece fiarele pustiei. După ce-şi trase sufletul, regele zise în sinea sa: „De ce să aştept aici la poalele muntelui să-mi vină picătură cu picătură, când ar fi mai bine să mă cațăr pe munte şi să iau apă chiar de la izvor?". Zis şi

făcut. Se cățără din stei în stei, până ajunse în vârful muntelui, iar acolo îi îngheță sângele în vine de groaza a ceea ce văzu. Tolănit pe culmea muntelui, un balaur uriaş dormea dus, cu botul deschis. De pe colții lui uriaşi se scurgea veninul care se prelingea apoi pe stânci, picurând la poalele muntelui. Atunci îşi dădu seama regele că şoimul nu făcuse altceva decât să-i salveze viața, împiedicându-l să bea veninul aducător de moarte. Regrete amarnice îl cuprinseră, însă era prea târziu: credinciosul şoim nu se mai putea întoarce din burta fiarelor. Acesta fu basmul. Aşadar, mă tem că dacă îți spun de ce râd peştii vei regreta precum acest rege. Însă regretele sunt de prisos!

Regele nostru îi spuse atunci mai hotărât ca oricând:

— N-o să regret nimic. Spune-mi degrabă de ce râd peştii!

— Mi-e teamă că o să regreți. O să vă mai spun un basm. Poate tâlcul lui să te facă, Maiestate, să nu-ți mai doreşti să afli de ce râd peştii. Iată al doilea basm: trăia cândva un rege care prinsese drag de o privighetoare cu glas măiastru ce vrăjea pe oricine o asculta. Regele închisese privighetoarea într-o colivie de aur ca nu care cumva să

fugă. Nu peste mult timp, privighetoarea începu să slăbească şi să se ofilească de dorul de a zburda liberă prin livadă. Văzând-o atât de pricăjită, regele deschise colivia ca să plece unde vrea ea, numai să nu moară la el. Privighetoarea ieşi din colivie şi, după ce zburdă toată ziua prin livadă, se întoarse seara la colivie, voioasă şi sănătoasă. Şi glasul îi era şi mai frumos, şi mai duios. Din ziua aceea, îl însoţea pe rege peste tot, stând pe umărul lui şi încântându-l cu trilurile-i fermecătoare. Într-o zi, privighetorii i se făcu dor de ai săi şi se hotărî să le facă o vizită. În ziua aceea, zbură roată în jurul regelui, sări din creangă în creangă, încercând astfel să-i spună că ea pleacă pentru un timp. Regele nu pricepu însă semnele date de privighetoare, aşa că seara, când aceasta nu se mai întoarse la colivie, fu cât se poate de uimit şi de mâhnit. Privighetoarea nu se întoarse nici a doua zi, nici a treia zi, nici peste o lună, lăsându-l pe rege cu inima frântă. Abia atunci înţelese el că privighetoarea încercase să-i dea de ştire că pleacă. De atunci nu mai avu linişte, fie noapte, fie zi, gândul îi era doar la scumpa lui privighetoare. Nu mai avu chef de nimic, nici de regat, nici de familie, de nimic! Nici măcar de el însuşi nu se mai îngrijea. Vizirii săi, îngrijoraţi de soarta

regatului, îşi făcură curaj şi-i spuseră : „O, tu, rege al tuturor timpurilor, privighetoarea te-a făcut să-ţi neglijezi sănătatea, şi familia, şi prietenii, şi regatul... Nu este decât o pasăre ! S-a dus şi gata ! Poate că a înfulecat-o vreo pisică. Nu-şi are rostul atâta mâhnire, Maiestate !". Regele le spuse atunci încrezător în vorbele sale : „Privighetoarea nici nu a fugit şi nici nu a fost mâncată. Se va întoarce !". Nici nu apucă să zică bine a treia oară „se va întoarce" că privighetoarea apăru ca din senin şi i se aşeză pe umăr. Bucuros, regele întinse mâna să o mângâie, însă privighetoarea i se aşeză în palmă, unde lăsă din cioc o sămânţă cum nimeni nu mai văzuse până atunci. Regele înţelese că acesta este darul pe care privighetoarea i-l face la întoarcerea sa acasă. După ce suci sămânţa pe toate părţile, minunându-se de forma ei neobişnuită şi de culorile-i frumos rânduite, îl chemă pe grădinar şi îi porunci să o sădească în cel mai ferit loc din livadă. După câteva zile, din sămânţă răsări un copăcel care prinse să crească şi să tot crească până când deveni un măr cum nimeni nu mai văzuse vreodată. Nu după mult timp rodi primul fruct, un măr roşu şi strălucitor. Grădinarul îl culese şi alergă cu el la rege. Numai că mărul fusese otrăvit de cu seară de către vizirii

care voiau să scape de privighetoare şi astfel regele să se îngrijească iarăşi de treburile regatului. Înainte ca regele să apuce să muşte din măr, îi ziseră: „Stai, Maiestate! Dacă mărul este otrăvit?". Regele se mânie atunci: „Dar e un măr rupt din pom chiar acum!". „Maiestate", ziseră ei într-un glas, „hai să-i dăm puțin acestui iepuraş! Dacă nu are nimic, ne vom bucura alături de tine! Dar dacă moare...". Încrezător, regele rupse o bucățică de măr pe care i-o dădu iepuraşului adus acolo de viziri. Acesta rontăi de vreo două ori şi căzu mort. Când văzu aşa ceva, regele se mânie crunt şi porunci să-i fie adusă privighetoarea: „Eu am lăsat totul baltă pentru tine, iar tu vrei să mă otrăveşti?". Şi fără a mai sta pe gânduri îi smulse bietei privighetori capul... Grădinarul, mâhnit de această întâmplare, se întoarse în livadă şi se aşeză lângă pom, nevenindu-i să creadă că acesta ar avea roade otrăvite. După câteva zile pomul mai rodi un măr. Grădinarul îl culese şi muşcă din el, zicând în sinea sa: „Fie ce-o fi! Dacă şi acesta este otrăvit, o să crăp ca iepuraşul. Dar dacă nu e...". Luă o muşcătură din măr şi plecă către casă. Când dădu să intre în casă, nevasta îi ieşi în întâmpinare cu ocări: „Ce vrei de la mine, neruşinatule?". „Ce neruşinat, femeie, te-ai

ţicnit? Sunt eu, Hammudi, soţul tău!" „Câtă obrăznicie! Auzi la el! Soţul meu! Măi, băiatule, soţul meu este de vârsta mea, om bătrân cu părul alb. Tu ai putea să-mi fii nepot!" Văzând că nu are cu cine se înţelege, grădinarul prinse să-i povestească fel de fel de întâmplări, doar de ei doi ştiute. În sfârşit, femeia îi dădu drumul în casă. Când se văzu în oglinda atârnată pe perete, grădinarul înţelese toată tărăşenia: era iarăşi tânăr. Atunci îşi zise: „Biata privighetoare a murit degeaba! Mă duc să-i spun regelui!". Luă mărul din care muşcase şi se duse la palat. După ce trecu cu chiu cu vai de străjerii care nu-l recunoscuseră, ajunse în faţa regelui şi îi povesti ce se întâmplase, apoi adăugă: „Privighetoarea a murit nevinovată. Cineva cu ură în suflet a otrăvit mărul. Uită-te la mine cum am întinerit după ce am muşcat din mărul acesta!". Regele, vrând să se convingă, hotărî: „O să mănânc eu însumi mărul!". Nici nu înghiţi bine prima bucată, că se şi preschimbă într-un tânăr zvelt şi plin de viaţă aşa cum fusese cândva, în vremuri uitate. Regele înţelese atunci că greşise amarnic omorând privighetoarea, căci alţii erau vinovaţi de otrăvirea mărului. Regretele îl copleşiră, însă nu mai era nimic de făcut... Acesta a fost al doilea basm. Aşadar, mă tem,

Maiestate, că vei regreta dacă îți voi spune de ce râd peştii.

— Nu-mi pasă de nimic, eu vreau să ştiu de ce râd peştii!

— Bine, haidem cu toții la palatul fiicei tale, cea care trăieşte în smerenie, departe de ochii lumii.

Se duseră cu toții la palatul prințesei şi intrară în iatacul ei. Copilul spuse:

— Trageți covorul de pe podea!

Traseră covorul şi găsiră sub el un capac pe care îl ridicară. Imediat se treziră în fața unei hrube adânci... Copilul spuse:

— Să coborâm în hrubă!

Coborâră, şi iată-i într-o sală de vis unde îl aflară pe unul dintre robii regelui, îmbrăcat ca un sultan, jucându-se cu patru copilaşi. Regele urlă atunci:

— Cine sunt aceştia? Ce legătură au cu fata mea cea neprihănită?

— Robul este ibovnicul fetei tale, iar aceştia sunt copiii lor. De aceea a râs peştele când a auzit că fata ta se ruşinează, nevrând să fie văzută nici măcar de un peşte, în timp ce ea...

Cuprins

Drumul primejdiei 5
Hasan prostănacul 25
Floarea de narcisă 39
Treisprezece 45
Nurorile cele haine 55
Rândul la păşunat 61
Poveţele bătrânului înţelept 69
„Of şi iară of" 77
Zurgălăii cadiului 91
Sora 101
Voinicul şi cei şapte uriaşi 111
Tâlharul cel isteţ şi cei trei prostănaci 123
Nu-i nimic pe lângă ce va fi să fie 131
Vânzătoarea de ouă 165
Găina fermecată 175
Trădarea 179
Qabih şi Malih 183
Să nu faci bine cui nu merită 191

Yasa 199
Leul şi culegătorul de vreascuri 215
Peştele care râde 225

www.polirom.ro

Redactor: Ioana Avădănei
Coperta: Radu Răileanu
Tehnoredactor: Irina Lăcătuşu

Bun de tipar: iunie 2009. Apărut: 2009
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. Arta Grafică S.A.

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

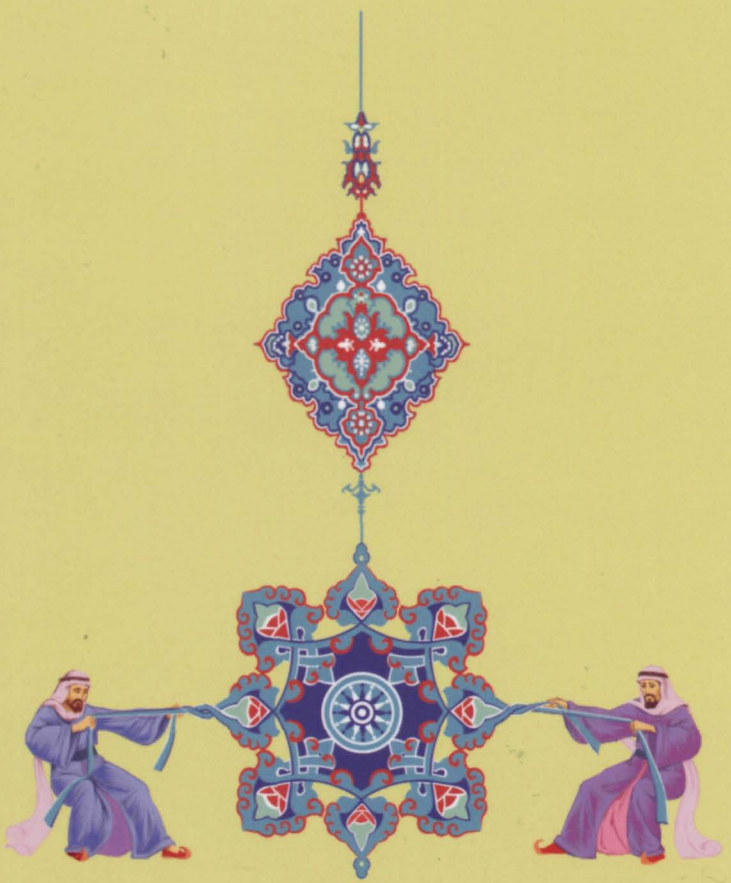

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-1444-8

www.polirom.ro